

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତ

ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧ

ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧ

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

ନମଲ୍ ନୃସିଂହ ଚରଣ	ଅନାଦି ପରମ କାରଣ	୧
ଶୁକ ଚରଣେ ପ୍ରଣମିତ	ହୋଇ ବୋଲନ୍ତି ପରାକ୍ଷିତ	୨

ପରାକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ଏକ ସଂଶୟ ମୋର ମନ	ତେଣୁ ମୁଁ କରି ନିବେଦନ	୩
ଭୋ ଭାଗବତ ତୁମ୍ଭେ ଆଦେୟ	କହିଲ ଯା ଦ୍ଵିତୀୟସ୍କନ୍ଧେ	୪
ଆଦ୍ୟରେ ଉଗବାନ ବ୍ରହ୍ମା	ଅଷ୍ଟ ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ସୁଖ ସାମା	୫
ନିବୃତ୍ତିମାର୍ଗେ ଯା କହିଲେ	ତା ଯୋଗେଶ୍ଵର ନ ଜାଣିଲେ	୬
ନିବୃତ୍ତି ମାର୍ଗେ ଚକ୍ରପାଣି	କେବଳ ଯୋଗେ ତା ବଖାଣି	୭
ଯୋଗେ ଲଭନ୍ତି ପ୍ରଜାପତି	କ୍ରମେ ତାଙ୍କର ସଙ୍ଗେ ମୁକ୍ତି	୮
ଆର ପ୍ରବୃତ୍ତିମାର୍ଗେ ଯେହି	ସ୍ଵର୍ଗାଦିସୁଖ ଯହିଁ ପାଇ	୯
ପ୍ରକୃତି ବିଲୟ ଅଭାବେ	ଜନ୍ମ ମରଣ ଜୀବ ଲଭେ	୧୦
କେମନ୍ତ ରୂପେ ତା ପ୍ରକାଶ	ବିଷ୍ଣୁର ମାୟାରେ ପ୍ରବେଶ	୧୧
ସ୍ଥିର ସମୂହ ଦୁଷ୍ଟଗଣ	ପ୍ରବୃତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ନୋହେ ଭିନ୍ନ	୧୨
ପୁଣି ହୁଏ ସେ ପୁଣି ଯାଏ	ସେ ମାର୍ଗ କହିଲ ତୃତୀୟେ	୧୩
ଯେ ନାନା ଅଧର୍ମ ଲକ୍ଷଣ	ନରକମାନଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନ	୧୪
ଯେ ସ୍ଵାୟମ୍ଭୁବ ମନୁ ଆଦି	କହିଲ ଚତୁର୍ଥେ ସମ୍ପାଦି	୧୫
ଉତ୍ତାନପାଦ ପ୍ରିୟବ୍ରତ	ଏ ବେନି ବଂଶାନୁଚରିତ	୧୬
ଦ୍ଵାପ ବରଷ ମହାଧର	ନଦୀ ଉଦ୍ୟାନ ଯେ ସାଗର	୧୭
ପୃଥିବୀ ମଞ୍ଚଳର ସ୍ଥାନ	ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳ ଜ୍ୟୋତିର୍ଗଣ	୧୮
ଚନ୍ଦ୍ର ତାରକା ଆଦି କରି	ଭାଗ ବିବର ଅନୁସରି	୧୯
ଯେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଈଶ୍ଵର	ରଚିଲେ ଅଖିଳ ସଂସାର	୨୦
ନାନା ପ୍ରକାରେ ଯେ ନରକ	ପ୍ରାଣୀ ସଞ୍ଚରନ୍ତି ଅନେକ	୨୧
ଉଗ୍ର ଯାତନାକୁ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି	କି କଲେ ତହିଁ ନ ପଡ଼ନ୍ତି	୨୨

ବିଶେଷ କରି ମହାଭାଗ	କହ ତୁ ଭାବେ ମୋର ଆଗ	୨୩
	ଶୁକଉବାଚ	
ମନ ବଚନ ଶରୀରରେ	ଯେ ପ୍ରାଣୀ ପାପକାର୍ଯ୍ୟ କରେ	୨୪
ଇହଲୋକରେ ଦେହ ଧରି	ଯେବେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ନ କରି	୨୫
କି ଅବା ପରମଜଣ୍ଡରେ	ପୂଜା ନ କରେ ଭକ୍ତିଭରେ	୨୬
ଅଥବା ନାମସଂକୀର୍ତ୍ତନେ	ଶ୍ରଦ୍ଧା ନ କରେ ଭଗବାନେ	୨୭
ବିଶେଷେ ଯାତନା ନରକ	ସେ ପ୍ରାଣୀ ଲଭେ ଅତିରେକ	୨୮
ଯେବଣ ପ୍ରକାରେ ଭିକ୍ଷକ	କରଇ ଚିକିତ୍ସା ଅନେକ	୨୯
ରୋଗରୁ ଗୁରୁ ଲଘୁ ଜାଣି	ନିଦାନ କଥା ପରିମାଣି	୩୦
ତେମନ୍ତ ମରଣର ଆଗେ	ସଂଯତମନା ହୋଇ ବେଗେ	୩୧
ପାପର ନିବାରଣ ଅର୍ଥେ	କରିବ ସଦ୍ୟ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତେ	୩୨

ପରାକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ପାପ ଅହିତ ପରିମାଣି	ତଥାପି ବିଷୟରେ ପ୍ରାଣୀ	୩୩
ପାପରେ ପୁଣିହିଁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତେ	କି କାର୍ଯ୍ୟ ତେବେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତେ	୩୪
କେବେ ବା ପାପୁ ନିବର୍ତ୍ତଇ	ପୁଣି ହିଁ ପାପ ଆଚରଇ	୩୫
ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତେ	କୁଞ୍ଜରସ୍ନାନ କଲା ମତ	୩୬
ଏମନ୍ତ ରାଜନ ବଚନେ	ଶୁକ କହନ୍ତି ତୋଷମନେ	୩୭
କର୍ମରେ କରି କର୍ମମାନ	ନିଗ୍ରହ କରନ୍ତି ଯେ ଜନ	୩୮
କର୍ମ ସମୂଳେ ନାଶ ନୋହି	ଏହାର ସ୍ଵଭାବଟି ଏହି	୩୯
ଅଜ୍ଞାନୀ ଅଧିକାରୀ ଯେଣୁ	ବିପକ୍ତ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ତେଣୁ	୪୦
ସୁପଥ୍ୟ ଗ୍ରାସ ଯେ ନକରେ	ତାହାକୁ ବ୍ୟାଧି ପାତା କରେ	୪୧
ଏହି ନିୟମ ଯେ କରନ୍ତି	କର୍ମେ କଲ୍ୟାଣ ସେ ଲଭନ୍ତି	୪୨
ଦେହ ବଚନ ବୁଦ୍ଧି ଘେନି	ଯେ ପାପ କରିଥାଏ ପ୍ରାଣୀ	୪୩
ତପସ୍ୟା ଯମ ନିୟମରେ	ସମ ଦମ ତ୍ୟାଗ ଶୈତରେ	୪୪
ସତ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ ଦୀକ୍ଷାରେ	ଜ୍ଞାନୀ ନାଶନ୍ତି ପାପଘୋରେ	୪୫
ଯେସନେ ଦହଇ ସକଳ	ବେଶ୍ଵର ଗୁଳ୍ମ ଦାବାନଳ	୪୬
ତେସନେ ଭକ୍ତିଯୋଗୁ କରି	ଗୋବିନ୍ଦ ଚରଣ ସୁମରି	୪୭
ମଳୟ ଚନ୍ଦନ ଯେସନ	ଅଗ୍ନିପାରୁଣେ ଯେହ୍ନେ ହେମ	୪୮
ଗୋବିନ୍ଦ ପାଦେ ଆଶ୍ରେ କରେ	ତେଣୁ ଅଘଟିମିର ହରେ	୪୯

ଅଶେଷ ପାପମାନ ନାଶେ		ତମ ଯେସନେ ରବିତ୍ରାସେ	୫୦
ହେ ରାଜା ଅଘବନ୍ତ ଯେହି		ତପେ ପବିତ୍ର ତେତେ ନୋହି	୫୧
ଯେମନ୍ତ କୃଷ୍ଣର ବିଷୟେ		ପ୍ରାଣ ଅର୍ପିଲେ ଶୁଦ୍ଧ ହୋଏ	୫୨
ସୁଶୀଳ ସାଧୁ ଯେଉଁ ଜନ		ନାରାୟଣରେ ପରାୟଣ	୫୩
ତାହାଙ୍କ ଭକ୍ତିପଥମାନ		ଲୋକର କଲ୍ୟାଣ କାରଣ	୫୪
ସେ ନିତ୍ୟେ ଆନ୍ତି ପରହିତେ		ଜଗତ ଦେଖେ ଆତ୍ମାଗତେ	୫୫
ଶୁଣ ରାଜନ ପରିମାଣି		କୃଷ୍ଣ-ବିମୁଖ ଯେତେ ପ୍ରାଣୀ	୫୬
ତାହାଙ୍କ ତପେ ଯେତେ ଫଳ		ସକଳ ହୁଅଇ ନିଷ୍ଠୁଳ	୫୭
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ପାଦପଦ୍ମ ଦୁଇ		ତା ଗୁଣେ ଅନୁରାଗୀ ହୋଇ	୫୮
ତାହାର ଯେଉଁ ଲୟ ଧ୍ୟାନ		ନିବେଦନରେ ତନୁ ମନ	୫୯
ଯେ ଏକାବେଳେ ବୋଲେ ନାମ		ସ୍ୱପ୍ନେ ସେ ନ ଦେଖଇ ଯମ	୬୦
ଯା ଦୂତ ଦଣ୍ଡ-ପାଶଧର		ନ ଦେଖେ ଚିହ୍ନ ତାହାଙ୍କର	୬୧
ଯେ ଇତିହାସ ପୁରାତନ		କହିବା ଶୁଣ ସାବଧାନ	୬୨
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଦୂତ ଯମଦୂତ		ସମ୍ପାଦ ଅତି ଅଦଭୂତ	୬୩
କାନ୍ୟକୁରୁଜ ନାମେ ଦେଶ		ଅଜାମିଳର ତହିଁ ବାସ	୬୪
ଆଶ୍ରମେ ଦ୍ୱିଜ ସେ ବୋଲାଇ		ସ୍ୱଭାବେ ଦାସୀପତି ହୋଇ	୬୫
ସଦାଚାରକୁ ନଷ୍ଟ କରି		ଦାସୀର ସଂସର୍ଗ ଆଚରି	୬୬
କୈତବ ଚୌର୍ଯ୍ୟପଣେ ଥାଇ		କୁହ୍ମିତକର୍ମ ଆଚରଇ	୬୭
ଏମନ୍ତେ କେତେଦିନ ଗଲା		ତାହାର ପୁତ୍ର ଉତ୍ପଳିଲା	୬୮
ସେ ନଗ୍ନେ ଥାଇ ଦାସୀପତି		ପୁତ୍ରପାଳନେ ସଦା ମତି	୬୯
ଅଠାଶୀ ବରଷେ ତାହାର		କାଳ ହୋଇଲା ନୃପବର	୭୦
ବୃଦ୍ଧବୟସେ ତାର ସୁତ		ହୋଇଲା ଦଶ ପରିମିତ	୭୧
କନିଷ୍ଠ ନାମ ନାରାୟଣ		ପିତାର ଆନନ୍ଦ କାରଣ	୭୨
ତାହାର ତହିଁ ଚିତ୍ତ ଥାଇ		ଅନ୍ୟତ୍ର କେବେହେଁ ନ ଦେଇ	୭୩
ବାଳକ ସ୍ୱଭାବେ ଅଲ୍ୟଳ		ବଚନ କହଇ ମୃଦୁଳ	୭୪
ତାହାର ଲୀଳାମାନ ଦେଖି		ହରଷ କେ ପାରିବ ଲେଖି	୭୫
ଭୋଜନ-ଜଳପାନ ବେଳେ		ନାନାପ୍ରକାରେ ସୁଖ ଭୋଜେ	୭୬
ବାଳକ-ସ୍ନେହେ ବଶ ହୋଇ		ଅଗ୍ରଭୋଜନ ତାକୁ ଦେଇ	୭୭
ମରଣ ନ ଜାଣଇ ମୃତ୍		ବାଳକ-ସ୍ନେହେ ଚିତ୍ତ ଦୃଢ଼	୭୮
ମରଣକାଳ ଉପଗତ		ତକ୍ଷଣେ କରି ଦୃଢ଼ଚିତ୍ତ	୭୯

ବାଳକ ନାମ ନାରାୟଣ		ମତି ନିବେଶିଲା ତକ୍ଷଣ	୮୦
ଯମର ଦୂତ ପାଶ କରେ		ମିଳିଲେ ତାର ସମୀପରେ	୮୧
ଉଚ୍ଚପୁରୁଷ ଭୟଙ୍କର		ବକ୍ର ବଦନ ମହାଘୋର	୮୨
ଲମ୍ବଲୋମ ସର୍ବଶରୀର		ଦେଖି ଅଜାମିଳ କାତର	୮୩
ଦୂରେ ବାଳକସଙ୍ଗେ ମିଳି		ତାହାର ପୁତ୍ର କରେ କେଳି	୮୪
ଗଭୀରସ୍ୱରେ ଉଚ୍ଚ କରି		ତାକିଲା ପୁତ୍ରନାମ ଧରି	୮୫
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ-ଆକୁଳେ ତକ୍ଷଣ		ତାକିଲା ପୁତ୍ର ନାରାୟଣ	୮୬
ମଲା ଅଜାମିଳ ବ୍ରାହ୍ମଣ		ସେ ନାମ କରି ସଂକୀର୍ତ୍ତନ	୮୭
ଯମର ଦୂତେ ଥିଲେ ବେଢ଼ି		ହସ୍ତରେ ପାଶରଞ୍ଜୁ ଧରି	୮୮
ଶୁଣି ତା ମୁଖୁ ନାରାୟଣ		ଆସି ମିଳିଲେ ବିଷ୍ଣୁଗଣ	୮୯
ଏମନ୍ତେ ବିଷ୍ଣୁଦୂତେ ମିଳି		ଗନ୍ଧ-ଆମୋଦେ ଦିଗ ପୁରି	୯୦
ରୂପେ କି ଦେବା ପଟାନ୍ତର		ସୁବର୍ଣ୍ଣବେତ ଧରି କର	୯୧
ପୀତବସନ ପହରଣ		ଦିଶନ୍ତି ଦଗ୍ଧସ୍ୱର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ	୯୨
ସେ ଅଜାମିଳହୃଦୟରୁ		ଜୀବକୁ ଆକର୍ଷଣ କରୁ	୯୩
ଯମଦୂତଙ୍କୁ ବିଷ୍ଣୁଦୂତେ		ବଳେ ନିବାରିଲେ ତୁରିତେ	୯୪
ବଇବସ୍ୱତ ପ୍ରଭୁ ଯାର		ସେ ଦୂତମାନଙ୍କ ଉପର	୯୫
ପ୍ରହାର କଲେ ବିଷ୍ଣୁଦୂତେ		ତାଙ୍କୁ କହନ୍ତି ଯମଦୂତେ	୯୬
ବିଷ୍ଣୁଦୂତମାନଙ୍କୁ କହି		ତୁମ୍ଭେ ନିବାର କାହିଁ ପାଇଁ	୯୭
ଧର୍ମରାଜର ଆଜ୍ଞାମାନ		କିମାଇଁ କରୁଛ ଲଂଘନ	୯୮
କାହାର ତୁମ୍ଭେମାନେ ଦୂତ		କାହିଁ ବା ଅଇଲ ତୁରିତ	୯୯
କିମାଇଁ ଆତ୍ମକୁ ନିରୋଧ		କିବା ଉତ୍ତମ ତୁମ୍ଭେ ସିଦ୍ଧ	୧୦୦
କିବା ଦେବତା ତୁମ୍ଭେମାନେ		ଥାଅ ଦେବଙ୍କ ସନ୍ନିଧାନେ	୧୦୧
ତୁମ୍ଭର ଚକ୍ଷୁ ପଦ୍ମତୁଲ୍ୟ		ବିରାଜେ କିରୀଟ କୁଣ୍ଡଳ	୧୦୨
ଉରେ ଲମ୍ବଇ ବନମାଳ		ଶୋଭିତ ଯେ ପୀତ ଦୁକୁଳ	୧୦୩
ସର୍ବ ଲକ୍ଷଣ ତୁମ୍ଭ ଦେହ		ଚାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରାର ଭୁଜ ବହ	୧୦୪
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା କମଳ		ଏଣେ ଶୋଭିତ ଯେ ତୁମ୍ଭର	୧୦୫
ଧନୁ ଖଡ୍ଗ ତୁଣ ଶର		ଏ ସର୍ବ ଆତ୍ମଧି ତୁମ୍ଭର	୧୦୬
ଦିଗମାନଙ୍କର ତିମିର		ଆତ୍ମକାନ୍ତିରେ କଳ ଦୂର	୧୦୭

ଆମେ ଧର୍ମରାଜ-କିଙ୍କର		କିମ୍ପା ନିରୋଧ ତୁମେ କର		୧୦୮
କି ହେତୁ ଏମନ୍ତ ଆଚର		କହିବା ଆମର ଆଗର		୧୦୯
ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଦୟା ବହ		କିହେତୁ କିବା ପରିଚୟ		୧୧୦

ଶୁକ ଉବାଚ

ଯମଦୂତଙ୍କ କଥା ଅନ୍ତେ		ହସି କହନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁଦୂତେ		୧୧୧
ମେଘ-ଗନ୍ଧାର ପ୍ରାୟେ ବାଣୀ		ଯମଦୂତଙ୍କ ଆଗେ ଭଣି		୧୧୨

ବିଷ୍ଣୁଦୂତ ଉବାଚ

ତୁମେ ଦୂତ ଧର୍ମରାଜାର		ତାହାଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ଯେବେ କର		୧୧୩
ଧର୍ମ ଅଧର୍ମର ଲକ୍ଷଣ		କହିବା ଆମର ଆଗେଣ		୧୧୪
ପ୍ରାଣୀ କି କଲେ ଦଣ୍ଡପାଇ		ଦଣ୍ଡର ସ୍ଥାନ କେବା ହୋଇ		୧୧୫
ଦଣ୍ଡକୁ ସହଜ କେମତେ		ମନୁଷ୍ୟ-ଜନ୍ତୁ ଏ ଜଗତେ		୧୧୬

ଯମଦୂତ ଉବାଚ

ବେଦବିହିତ ଯେତେ କର୍ମ		ସେହି ସଂସାରେ ନିତ୍ୟଧର୍ମ		୧୧୭
ତା ବିନୁ ଅନ୍ୟକର୍ମ ଯେତେ		ଅଧର୍ମ ବୋଲି ଶାସ୍ତ୍ରମତେ		୧୧୮
ସାକ୍ଷାତେ ବେଦ ନାରାୟଣ		ଏ ନିଷ୍ଠେ ବ୍ରହ୍ମାର ବଚନ		୧୧୯
ଏ ଦେବ ଆପଣା ଶକ୍ତିରେ		ସତ୍ତ୍ୱ ରଜ ତମଗୁଣରେ		୧୨୦
ଗୁଣ ନାମ କ୍ରିୟା ରୂପରେ		ଯଥାତଥାରେ ଭିନ୍ନ କରେ		୧୨୧
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଦିଗ ଆକାଶ		ପବନ ସଂଧ୍ୟା ଅହର୍ନିଶ		୧୨୨
ବେବ ଭୁ ଜଳ ଅଗ୍ନି ଧର୍ମ		ଦେହୀ ଧର୍ମର ସାକ୍ଷୀ ଜାଣ		୧୨୩
ପାପକୁ ଏଣେ କରି ଜାଣି		ଦଣ୍ଡର ସ୍ଥାନ ପରିମାଣି		୧୨୪
କର୍ମଆୟତ୍ତ ହୋଇ ଜନ		ଦଣ୍ଡରେ ହୁଅଇ ଭାଜନ		୧୨୫
ଆହେ ନିଷ୍ଠାପ ପ୍ରାଣୀମାନେ		କର୍ମ କରନ୍ତି ଯେତେ ଜନେ		୧୨୬
ସତ୍ତ୍ୱକର୍ମ ଯେମାନେ କରନ୍ତି		ସ୍ୱକର୍ମ ଫଳ ସେ ଲଭନ୍ତି		୧୨୭
ମନ୍ଦକରମୟୁକ୍ତ ଯେହୁ		ସଫଳ ଲଭିବ ସେ କାହୁଁ		୧୨୮
ବିଧି ନିଷେଧ ବେନିକର୍ମ		ଏ ନିତ୍ୟେ କହନ୍ତି ଆଗମ		୧୨୯
ବିହିତକର୍ମ ଯେ କରଇ		ତାର ପାପକୁ ଭୟ ନାହିଁ		୧୩୦
ନିଷେଧକର୍ମ କରେ ଯେହୁ		ସକଳ ଦଣ୍ଡ ସହେ ସେହୁ		୧୩୧
ଏ ଘେନି ବେଦ ବ୍ରହ୍ମମୟେ		ସୁଜନ ବେଦମାର୍ଗେ ରହେ		୧୩୨

ଧର୍ମ ଅଧର୍ମ ଆଚରଣ		କରନ୍ତି ଯେହୁ ପ୍ରାଣୀମାନ		୧୩୩
ସେ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଅବନୀରେ		ଫଳାଫଳକୁ ଭୋଗକରେ		୧୩୪
ହେ ଦେବଶ୍ରେଷ୍ଠ ତୁମେମାନେ		ସଂସାରେ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଯେହୁ		୧୩୫
ତ୍ରିବିଧ-ଲକ୍ଷଣ ଲଭନ୍ତି		ଯେ ଯଥାର୍ଥ ଆଚରନ୍ତି		୧୩୬
ଗୁଣ ବିଚିତ୍ରଭାବୁଁ କରି		ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ବିଷୟ ଆଚରି		୧୩୭
କାଳର ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୁଣ		ଭୂତ ଭବିଷ୍ୟତ ପ୍ରମାଣ		୧୩୮
ତେସନେ ପ୍ରାଣୀ ଇହଜନ୍ମ		ପ୍ରକାଶ କରେ ଧର୍ମାଧର୍ମ		୧୩୯
ଯେ ଧର୍ମରାଜ ଜନ୍ମୁସାଇଁ		ସେ ସଞ୍ଜମନୀପୁରେ ଥାଇ		୧୪୦
ପ୍ରାଣୀର ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ହୋଇ		ଧର୍ମ ଅଧର୍ମକୁ ଜାଣଇ		୧୪୧
ତମୋଗୁଣରେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ		ସତ୍ତ୍ୱଗୁଣକୁ ନ ଭାବଇ		୧୪୨
ଏ ଦେହେ ଅହମିକା ବହି		ଜନ୍ମ ଅକାରଣେ ନାଶଇ		୧୪୩
ଜ୍ଞାନ କରମ ଦଶେହିୟ		ମନ ଆର ପଞ୍ଚବିଷୟ		୧୪୪
ଏ ଷଟଦଶ ଲିଙ୍ଗ ଦେହେ		ଏ ଜୀବ ଭୁଞ୍ଜଇ ବିଷୟେ		୧୪୫
ଯେ ଅବା ପଞ୍ଚଭୂତ ଗୁଣ		ସୃଷ୍ଟିକି କରଇ ଭିଆଣ		୧୪୬
ମହତତତ୍ତ୍ୱ ଅହଙ୍କାର		ଏ ଆଦି ଯେତେକ ଅପର		୧୪୭
ତ୍ରିଗୁଣଶକ୍ତି ଆଦି ଯେତେ		ଏହାକୁ ଧରି ହୃଦଗତେ		୧୪୮
ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରଣେ ଦେହୀ		ହରଷ-ଶୋକକୁ ଲଭଇ		୧୪୯
ତେଣୁ ଷଡବର୍ଗ ଅଜିତ		କରଇ କର୍ମ ବିପରୀତ		୧୫୦
କୋଶକାରର ପ୍ରାୟ ହୋଇ		କର୍ମରେ ଆତ୍ମାକୁ ରୋଧଇ		୧୫୧
ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ପୁଣି ସେହି		ତହିଁ ରହଇ ମୋହ ହୋଇ		୧୫୨
ସ୍ୱଭାବେ କର୍ମବଶ ହୋଇ		ନିରତେ କର୍ମକୁ କରଇ		୧୫୩
ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ପୁଣି ସେହି		ଅଦୃଷ୍ଟବଶେ ଦେହ ବହି		୧୫୪
ମାତାପିତାର ଅନୁରୂପ		ଲଭଇ ସୁଳ-ସୁଖରୂପ		୧୫୫
ପ୍ରକୃତି ସଙ୍ଗରୁ ପୁରୁଷ		ସର୍ବକର୍ମକୁ କରେ ନାଶ		୧୫୬
ପୂର୍ବବୃତ୍ତାନ୍ତ ଏବେ ଶୁଣ		ବେଦସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏ ବ୍ରାହ୍ମଣ		୧୫୭
ଧର୍ମଜ୍ଞ ଶୀଳବନ୍ତ ପୁଣ		ସୁଶାନ୍ତ ସୁଜ୍ଞାନୀ ନିପୁଣ		୧୫୮
ମୃଦୁ ମନ୍ଦଜ୍ଞ ଶୁଚିଦାତା		ସତ୍ୟବଚନ ଧୃତବ୍ରତା		୧୫୯
ଅତିଥି ବୃଦ୍ଧ ଗୁରୁ ଅଗ୍ନି		ଏହାଙ୍କ ସେବା ଶିରେ ଘେନି		୧୬୦
ସର୍ବଭୂତରେ ମିତ୍ରପଣ		କୋପବର୍ଜିତ ସାଧୁଗୁଣ		୧୬୧

ଅଶେଷ-ଗୁଣ-ସ୍ଥାନ ଏହି	ସୁଶୀଳବୃତ୍ତିରେ ଜାଅଇଁ	୧୬୨
ପିତୃ ଆଜ୍ଞାକାରୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ	ଏକକାଳେ ବନେ ଗମିଣୀ	୧୬୩
ପୁଷ୍ପ ସମିଧ ଫଳ କୁଶେ	ଘେନି ଆସଇ ମନତୋଷେ	୧୬୪
ସ୍ତ୍ରୀ ସହିତେ ବନେ ଥିଲା	କାମୀ ଶୁଦ୍ରକୁ ଏ ଦେଖିଲା	୧୬୫
ମଧୁପାନରେ ରକ୍ତନେତ୍ର	ବିହ୍ୱଳ ହୋଇଅଛି ଚିତ୍ତ	୧୬୬
ନୀବି ଖସିଛି ମଉତରେ	ମୁହଁ ଲଜ୍ଜାକୁ କରି ଦୂରେ	୧୬୭
ହାସ୍ୟ ଗାୟନ କ୍ରୀଡ଼ାରସେ	ଲୀଳା କରଇ ତାର ପାଶେ	୧୬୮
କନ୍ଦର୍ପେ ଲିପ୍ତମନ ହୋଇ	ଭୂଜେ ଆଲିଙ୍ଗନ କରଇ	୧୬୯
ବିପ୍ର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଦେଖି କରି	ଇନ୍ଦ୍ରିୟବଶେ ଅନୁସରି	୧୭୦
ଏମନ୍ତେ ତାହାକୁ ଦେଖିଲା	ମନରେ ମୋହିତ ହୋଇଲା	୧୭୧
ଆପଣା ଆତ୍ମା ସ୍ଥିର କରି	ମନରେ ବହୁତ ବିଚାରି	୧୭୨
ହେଲେ ହେଁ ସଭ୍ରଗୁଣେ ସ୍ଥିତ	କନ୍ଦର୍ପେ ହୋଇଲା ପାତିତ	୧୭୩
ସ୍ତ୍ରୀ-ବିଷୟେ ଅଭିରାମ	କପଟ ଗ୍ରହ ହୋଇ କାମ	୧୭୪
ତେଣେ ପ୍ରମତ୍ତମନ ତାର	ନିଜଧର୍ମକୁ କଲା ଦୂର	୧୭୫
ପାନ-ଉରଜ ମନ ହରେ	ସ୍ନେହରେ ସ୍ତ୍ରୀ ବିଷୟରେ	୧୭୬
ପରିତୋଷଣ ତାକୁ କରି	ସେବକମତେ ଆଜ୍ଞାକାରୀ	୧୭୭
କୋମଳବାକ୍ୟେ ମନ ହରି	ପ୍ରସନ୍ନ ଯେମନ୍ତେ ସୁନ୍ଦରୀ	୧୭୮
ନିଜ ମୁବତୀ କୁଳସ୍ତ୍ରୀ	ତେଜିଲା ବିପ୍ର ମନ୍ଦାଚାରୀ	୧୭୯
ସ୍ୱୈରିଣୀ ଅପାଙ୍ଗ ଇଙ୍ଗିତେ	ବନ୍ଦୀ ହୋଇଲା ତାର ଚିତ୍ତେ	୧୮୦
ତା ବିନ୍ଦୁ ନ ଜାଣଇ ଆନ	ତିଳେ ବିଛେଦ ନୋହେ ମନ	୧୮୧
ଅଧର୍ମକୁଳି ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ	ନିରତେ ବେଶ୍ୟା ପରାୟଣ	୧୮୨
ଧର୍ମେ ଅଧର୍ମେ ଧନ ଆଣି	ସନ୍ତୋଷ କରଇ ସ୍ୱୈରିଣୀ	୧୮୩
ଯେଉଁ କାରଣୁ ଲଘି ଶାସ୍ତ୍ର	ସ୍ୱୈରିଣୀରତ ଅବିରତ	୧୮୪
ଗର୍ହିତକର୍ମେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତଲା	ପୂର୍ବରୁ ଧର୍ମ ନାଶ କଲା	୧୮୫
ଏଣୁ ଏ ପାପୀ ଦ୍ୱିଜେ ନେଇ	ଯମର ଛାମୁରେ ଦେବଇଁ	୧୮୬
ବୋଲଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ	ଯମଦୂତେ ବେଦ ପ୍ରକାଶ	୧୮୭

ଇତି ଶ୍ରୀମଦଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ଅଜାମିଳ ଉପାଖ୍ୟାୟାମ୍

ପ୍ରଥମୋଧ୍ୟାୟଃ ||

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏମନ୍ତ ଯମଦୂତ ବାଣୀ	ବିଷ୍ଣୁ-ସେବକମାନେ ଶୁଣି	୧
ଶୁଣ ରାଜନ ଏ ଅନ୍ତରେ	ତାହାଙ୍କ ବାକ୍ୟ ଅନୁସାରେ	୨
ସକଳ ଧର୍ମ ସେ ଜାଣନ୍ତି	ଯମଦୂତଙ୍କୁ ବୋଲୁଛନ୍ତି	୩

ବିଷ୍ଣୁଦୂତ ଉବାଚ

ଏ ତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଦଭୂତ	ଦେଖିଲୁ ତୁମ୍ଭର ଚରିତ	୪
ସମଦରଶୀ ସାଧୁଜନେ	ଅଧର୍ମ ସ୍ମରଣେ କେସନେ	୫
ଅଦକ୍ଷ୍ୟ ଅପାପୀ ଯେ ପ୍ରାଣୀ	ତାହାଙ୍କୁ ବ୍ୟର୍ଥେ ଦଣ୍ଡ ପୁଣି	୬
ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ପିତା ହୋଇ	ସେ ଯେବେ ପ୍ରଜା ଶାସ୍ତି ଦେଇ	୭
ତେବେ ସେ କାହାର ଶରଣ	ହୋଇବ କହ ହେ କାରଣ	୮
ମହତେ ଯାହା ଆଚରିବେ	ଇତରେ ତାହାହିଁ କରିବେ	୯
ସେ ଯାହା ପ୍ରମାଣ କରିବେ	ଲୋକେ ସେ ପଥ ଆଚରିବେ	୧୦
ଯାହାର ଅଙ୍କେ ଶିର ଦେଇ	ନିଶଙ୍କେ ଜନ ନିଦ୍ରା ଯାଇ	୧୧
ପଶୁ ଯେସନେ ସୁଖେ ଥାଇ	ଧର୍ମ-ଅଧର୍ମ ନ ଜାଣଇ	୧୨
ମିତ୍ର ସ୍ୱଭାବେ ଯାର ତହିଁ	ବିଶ୍ୱାସେ ଆତ୍ମା ସମର୍ପଇ	୧୩
ବିଶ୍ୱାସ ସର୍ବ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର	ଦୟାପୂରିତ ଯା ଶରୀର	୧୪
ବିଶ୍ୱାସୀ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ କେମନ୍ତେ	ସେ ହିଂସା କରେ ହୃଦଗତେ	୧୫
କୋଟିଜନ୍ମର ଶୁଭଫଳ	କଲା ଏ ଦ୍ୱିଜ ଆଜାମିଳ	୧୬
ଯେଶୁ ଆକୁଳେ ନାରାୟଣ	ମଙ୍ଗଳ କଲା ଉଜାରଣ	୧୭
ଏଣୁ ଏ ପାପୀ ମନ୍ଦକୃତ୍ୟ	ସକଳ କଲା ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ	୧୮
ଯେଶୁ ଚତୁରାକ୍ଷର ନାମ	ମୁଖେ ବୋଇଲା ନାରାୟଣ	୧୯
ଯେ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ମଦ୍ୟପାନ	ଗୁରୁପତ୍ନୀ ଅଭିଗମନ	୨୦
ମିତ୍ର-ବିଷୟେ ଅପରାଧ	ସ୍ତ୍ରୀ ରାଜ ପିତୃ ଗୋ ବଧ	୨୧
ଏ ଆଦି ପାପ ଅପସରେ	ସର୍ବଦୂରିତ ନିଶ୍ଚେ ହରେ	୨୨

ପ୍ରାଣିର ସର୍ବ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର		ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ ବିଷ୍ଣୁର		୨୩
ତୁଣ୍ଡେ ବୋଲନ୍ତି ଯେବା ନର		ତରନ୍ତି ଏ ଭବସାଗର		୨୪
ଯାହାର ବିଷ୍ଣୁଭାବେ ମତି		ପାପରେ ଗୁଣ୍ଡ ସେ ନୁହଁନ୍ତି		୨୫
ବ୍ରତ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଏମାନ		ଅଧିକ ତହୁଁ ହରିନାମ		୨୬
ଶୁଦ୍ଧସତ୍ତ୍ୱକୁ ପରକାଶେ		ପାପର ମୂଳବାଜ ନାଶେ		୨୭
ଏଣୁ ଏହାକୁ ତୁମ୍ଭେମାନେ		ତେଜିଣ ଯାଅ ନିଜସ୍ଥାନେ		୨୮
ଏହାର ଯେତେ ପାପମାନ		ନିଶ୍ଚୟେ କଲା ଏ ଖଣ୍ଡନ		୨୯
ଯେଣୁ ଏ ଦ୍ୱିଜ ଅଜାମିଳ		ନିକଟେ ମରଣର କାଳ		୩୦
ତୁଣ୍ଡେ ଉଚ୍ଚାରି ନାରାୟଣ		ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଲା ତତକ୍ଷଣ		୩୧
ସଙ୍କେତ-ପରିହାସବେଳେ		ଗୀତାଳାପରେ ଯେବେ ହେଲେ		୩୨
ବୈକୁଣ୍ଠନାମ ଉଚ୍ଚାରଇ		ତାର କଲୁଷ ନ ରହଇ		୩୩
ପତନ ସ୍ଥଳନ ଭଗ୍ନରେ		ନାନାପ୍ରକାରେ ଯେ ସୁମରେ		୩୪
ତୁଣ୍ଡେ ଉଚ୍ଚାରେ ରାମନାମ		ତାହାକୁ ନ ଦଣ୍ଡଇ ଯମ		୩୫
ଅଳ୍ପ ବହୁତ ପାପମାନ		ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ହିଁ ଯଥାକ୍ରମ		୩୬
ପାପର ଗୁରୁ ଲଘୁ ଜାଣି		ମୁନି କହନ୍ତି ପରିମାଣି		୩୭
ତପ ସମାଧି ଜପ ଦାନେ		ପାପ ନାଶନ୍ତି ମୁନିଜନେ		୩୮
ପାପର ବାଜ ନାଶ ନୋହି		ଚିତ୍ତ ନିର୍ମଳ ନୋହେ ତହିଁ		୩୯
ଯେମନ୍ତେ ଶ୍ରୀହରି କାର୍ତ୍ତନେ		ପାଦପଙ୍କଜ ସେବାଧ୍ୟାନେ		୪୦
ଜ୍ଞାନେ ଅଜ୍ଞାନେ ଯେଉଁପ୍ରାଣୀ		ସ୍ମରଣ କରେ ଚକ୍ରପାଣି		୪୧
ନାମ କରନ୍ତି ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ		ପାପକୁ ନାଶନ୍ତି ବହନ		୪୨
ଯେସନେ ବହୁ କାଷ୍ଠ ରାଣି		ଅନଳ ପ୍ରବେଶେ ବିନାଣି		୪୩
ରୋ ଶରୀରେ ଉପଗତ		ହେଲେ ଔଷଧ ବଳବନ୍ତ		୪୪
ଅଜ୍ଞାନେ ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଲେ		ତେମନ୍ତ ନାମ ଉଚ୍ଚାରିଲେ		୪୫
ତେବେ ସେ ଆତ୍ମାଗୁଣୁ ତାର		ସେ କି ନ କରେ ଉପକାର		୪୬
ଶୁକ କହନ୍ତି ଅନୁରାଗେ		ବିଷ୍ଣୁବରିତ ସୁଧାଭାଗେ		୪୭
ଶୁକ ଉବାଚ				
ବିଷ୍ଣୁଦୃତଙ୍କ ଧର୍ମବାଣୀ		କୃତାନ୍ତଦୃତମାନେ ଶୁଣି		୪୮
ଅଜାମିଳକୁ ପାଶୁ ଫେଇ		ମୃତ୍ୟୁରୁ ଦେଲେ ବାହୁଡ଼ାଇ		୪୯

ଯମର ଦୃତମାନେ ଗଲେ		ସ୍ୱାମୀଙ୍କି ସମସ୍ତ କହିଲେ		୫୦
ପାଶରୁ ମୁକ୍ତ ଅଜାମିଳ		ଦେହ ଲଭିଲା ତତକାଳ		୫୧
ବିନାଶି ସର୍ବଭୟ ତାର		ଶିରରେ ଦେଇ ବେନିକର		୫୨
ବିଷ୍ଣୁଦୃତଙ୍କୁ ନମସ୍କାର		ଉତ୍ସୁକ ହୋଇଛି ମନର		୫୩
ପ୍ରସନ୍ନମୁଖ ଦେଖି ତାର		ଜାଣିଲେ ବିଷ୍ଣୁର କିଙ୍କର		୫୪
ତକ୍ଷଣେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇ		ତାର ନିକଟୁ ଗଲେ ସେହି		୫୫
ଗୁଣଆଶ୍ରିତ ବେଦସିଦ୍ଧ		ଯେ ଭାଗବତ-ଧର୍ମଶୁଦ୍ଧ		୫୬
ଯମ-ବିଷ୍ଣୁଦୃତଙ୍କ ବାଣୀ		ଗୋବିନ୍ଦ-ଗୁଣ ବିପ୍ରମଣି		୫୭
ତକ୍ଷଣେ ଚରଣାରବିନ୍ଦେ		ଭକ୍ତି ଲଭିଲା ଅପ୍ରମାଦେ		୫୮
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚରିତ ଶ୍ରବଣେ		ପୂର୍ବର ଅଶ୍ରୁତ ସ୍ମରଣେ		୫୯
ମହାସତ୍ତ୍ୱାପ ମନେ କଲା		ତକ୍ଷଣେ ବିଷ୍ଣୁ ସୁମରିଲା		୬୦
ଅହୋ ମୋହର ବଡ଼ କଷ୍ଟ		ଅଜିତ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ମୁଁ ନଷ୍ଟ		୬୧
ସୁକର୍ମ କଲି ମୋର କ୍ଷୀଣ		କଲି ମୁଁ ବୃକ୍ଷଳା-ଗମନ		୬୨
ଅଧର୍ମ ଆଚରଣ କରି		କାଟିଲି ଦିବସ-ଶର୍ବରୀ		୬୩
ଧିକ ମୋହର ମନ୍ଦକୃତ୍ୟ		କୁଳରେ କଳଙ୍କ ବିଦିତ		୬୪
ତେଜିଣ ନିଜ ପତ୍ନୀ ସତୀ		ରମିଲି ମୁଁ ନୀଚ ଅସତୀ		୬୫
ବୃକ୍ଷମୋହର ଚାତମାତ		ମୋର ବିହୁନେ ଅରକ୍ଷିତ		୬୬
ତପସ୍ୱୀରୂପେ ଥାନ୍ତି ବନେ		ତାଙ୍କୁ ତେଜିଲି ଅକାରଣେ		୬୭
କି ଏ ଅର୍ଜିତକର୍ମ ମୋର		ନରକେ କଲି ନିଜଘର		୬୮
ବିଧି ହୋଇଲା ବିତମନ		ଲଭିବି ନରକ ଦାରୁଣ		୬୯
ଧର୍ମ-ହିଂସକ ପାପୀ ଯହିଁ		ନାନା-ଯାତନା ଭୁଞ୍ଜୁ ଥାଇ		୭୦
କି ଏ ସ୍ୱପନ ଅଦଭୁତେ		ନୟନେ ଦେଖିଲି ସାକ୍ଷାତେ		୭୧
ପାଶଦଉଡ଼ି ହସ୍ତେ କରି		ଯେ ମୋତେ ନେଉଥିଲେ ଧରି		୭୨
ଏ ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବଡ଼ ଏଣେ		କ୍ଷଣକେ ଚାଲିଗଲେ କେଣେ		୭୩
ଏ ଅନ୍ତେ ସିଦ୍ଧ ଚାରିଜଣ		ତାଙ୍କର ରୂପ ମନୋରମ		୭୪
ପାଶେ ବନ୍ଧନ ମୋତେ କରି		ଅଧୋଭୂମିକୁ ନେଉଁ ଧରି		୭୫
ଛଡ଼ାଇ ଦେଲେ ଏହିକ୍ଷଣି		କ୍ଷଣକେ ଗଲେ କାହିଁ ପୁଣି		୭୬
ମୁଁ ତ ଅଟଇ ପାପୀହୀନ		ମୋହର ଦେବ-ଦରଶନ		୭୭
ଏଣୁ ହୋଇଲା ଏ ମଙ୍ଗଳ		ଆତ୍ମା ମୋ ହୋଇଲା ସୁଫଳ		୭୮

ଅଶୁଚି ଦାସୀପତି ମୁହିଁ		ମୋ ତହିଁ ପାପୀ ଅଛି କାହିଁ	୭୯
ମୋହର ମରଣର କାଳେ		ନାମକାର୍ତ୍ତନ ଅବହେଳେ	୮୦
ଜିହ୍ଵା ମୋ କେମନ୍ତେ ବୋଇଲା		ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମୋତେ ଦୟାକଲା	୮୧
ମୁଁ କାହିଁ ଧୂର୍ତ୍ତ ପାପୀବର		ବିପ୍ରକୁଳର ଲଜାକର	୮୨
ସର୍ବ ମଙ୍ଗଳର କାରଣ		ବୈକୁଣ୍ଠନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ	୮୩
କେମନ୍ତେ ବୋଇଲାଇଁ ମୁହିଁ		ଦୟା ଯେ କଲେ ଭାବଗ୍ରାହୀ	୮୪
ଇନ୍ଦ୍ରି-ଅଜିତ ମୁଁ ଅଟଇ		ଏମନ୍ତ କରିବଇଁ ମୁହିଁ	୮୫
ଯେମନ୍ତେ ଆତ୍ମାଭୋଗ ଛାଡ଼ି		ବ୍ରହ୍ମଭାବରେ ରହେ ବୁଡ଼ି	୮୬
ଅବିଦ୍ୟା-କାମକର୍ମ୍ମ ଜନ୍ମ		ମୋଚନ କରି ଏ ବନ୍ଧନ	୮୭
ସର୍ବଭୂତରେ ଶାନ୍ତ ହୋଇ		ଦୟା ବହିବି ଚିତ୍ତେ ମୁହିଁ	୮୮
ଏ ମାୟାଗ୍ରସ୍ତ ମୋରମନ		ନିଶ୍ଚୟ କରିବି ମୋଚନ	୮୯
ଯେଉଁ ମାୟାରେ ମୋହ ମୁହିଁ		କ୍ରୀଡ଼ା-କୁରଙ୍ଗ ପ୍ରାୟ ହୋଇ	୯୦
ଦେହ ସମ୍ପଦ ମୋର ଯେତେ		ଅକ୍ଷୟ-ଦମ୍ଭ ଅବିରତେ	୯୧
ଏହାକୁ ତେଜି ଶୁଦ୍ଧମନ		କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ହେଉ ଲୀନ	୯୨

ଶୁକଭବାତ

ଏମନ୍ତେ ଜାତ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ		ଯେଣୁ ତା ସାଧୁ ଦରଶନ	୯୩
ତେଜିଣ ସକଳ-ବନ୍ଧନ		ଗଙ୍ଗାଦ୍ଵାରକୁ ଆଗମନ	୯୪
ଦେବସଦନେ ବିପ୍ର ଯାଇ		ନିଶ୍ଚଳ ମନେ ଯୋଗ ଧ୍ୟାୟି	୯୫
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ନିଗ୍ରହ କରିଣ		ବ୍ରହ୍ମେ ନିବେଶି ସ୍ଥିରମନ	୯୬
ସକଳ-ଗୁଣ ପରିହରି		ଆତ୍ମାକୁ ସମାଧିରେ ଧରି	୯୭
ପରମବ୍ରହ୍ମେ ମନ ଦେଲା		ମନକୁ ତହିଁ ନିବେଶିଲା	୯୮
ବ୍ରହ୍ମଭାବନେ ସ୍ଥିରମନ		ଦେଖିଲା ବିଷ୍ଣୁଦୂତମାନ	୯୯
ପୂର୍ବେ ଯେ ରୂପ ଦେଖିଥିଲା		ପୁଣି ଦେଖନ୍ତେ ପ୍ରଣମିଲା	୧୦୦
ଗଙ୍ଗାଜଳରେ ଦ୍ଵିଜବର		ତେଜିଲା ନିଜ କଳେବର	୧୦୧
ତକ୍ଷଣେ ବିଷ୍ଣୁ ଦୂତପ୍ରାୟେ		ହୋଇଲା ତାର ଦିବ୍ୟକାୟେ	୧୦୨
ବିଷୟ-ଦୁର୍ଗତି ଖଣ୍ଡନ		ବେଷ୍ଟିତ ହୋଇ ବିଷ୍ଣୁଗଣ	୧୦୩
ହେମବିମାନ ଆରୋହିଲା		ତକ୍ଷଣେ ବିଷ୍ଣୁଲୋକେ ଗଲା	୧୦୪
ଦାସୀପତି ପତିତକର୍ମ		ନଷ୍ଟ ତାହାର ସର୍ବଧର୍ମ	୧୦୫

ବ୍ରତ-ବିହୀନ ନିନ୍ଦାଚାର		ନରକେ ପଡ଼ନ୍ତା ଶରୀର	୧୦୬
ଇଶ୍ଵର-ନାମ-ଗ୍ରହଣରୁ		ତକ୍ତାଳ ମୁକ୍ତି ନରକରୁ	୧୦୭
ମୋକ୍ଷବାଞ୍ଚିତ ନରକର		କୃଷ୍ଣକାର୍ତ୍ତନୁ ନାହିଁ ପର	୧୦୮
କର୍ମବନ୍ଧନର ଛେଦନ		ଏହାର ସମ ନାହିଁ ଆନ	୧୦୯
ଯେ ମନରଜ-ତମେ ଥାଇ		କର୍ମେ ମଳିନ ସେ ହୁଅଇ	୧୧୦
ପରମ ଗୁହ୍ୟ ଅନ୍ଧ ନାଶ		ନାମ-ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଇତିହାସ	୧୧୧
ସେ ଯେବେ କୃଷ୍ଣନାମ ଧରେ		ଅଶେଷ-ପାତକ ନିବାରେ	୧୧୨
ଶୁଣଇ ଶ୍ରଦ୍ଧାଯୁକ୍ତ ହୋଇ		ବଦନେ କାର୍ତ୍ତନ କରଇ	୧୧୩
ସେ ପ୍ରାଣୀ ନରକେ ନ ଯାଇ		ଯମଯାତନା ତାକୁ ନାହିଁ	୧୧୪
ତେବେ ନିର୍ମଳ ପ୍ରାଣୀ ହୋଏ		ନିଶଙ୍କେ ବିଷ୍ଣୁଲୋକେ ରହେ	୧୧୫
ଦେଖ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପାପୀ ଥିଲା		ଅନ୍ତେ କୃଷ୍ଣକୁ ସୁମରିଲା	୧୧୬
ଦେଖି ନିକଟେ ତା ମରଣ		ପୂତ୍ରର ନାମ ନାରାୟଣ	୧୧୭
ନାମକୁ ଆକୁଳେ ଉଚ୍ଚାରି		ଭବସାଗରୁ ହେଲା ପାରି	୧୧୮
ସକଳ ପାପେ ଅଧିକାରୀ		ସେହି ଲଭିଲା ନରହରି	୧୧୯
ସର୍ବ-ଦୁଷ୍ଟତ ତାର ଗଲା		ପରମପଦ ସେ ଲଭିଲା	୧୨୦
ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ନାମ ଯେ ଉଚ୍ଚାରେ		ତାର ମହିମା କେ ବିଷ୍ଣୁରେ	୧୨୧
ଶୁଣ ରାଜନ ପୁଣ୍ୟଆତ୍ମା		ଗୋବିନ୍ଦ-ନାମର ମହିମା	୧୨୨
ନିଶ୍ଚଳଚିତ୍ତେ କୃଷ୍ଣଭଜ		ଏ ଭବବନ୍ଧମାୟା ତେଜ	୧୨୩
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣନାମର ମହିମା		ଶୁକ କହିଲେ ଗୁଣସାମା	୧୨୪
ସୁଜନେ ଏଣେ ଚିତ୍ତକର		ଏ ମାୟାବନ୍ଧନୁ ନିଷ୍ଠର	୧୨୫
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ଭାଗବତ	୧୨୬

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା ସଂହିତାୟାଂ

ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ଅଜାମିଳ ଉପାଖ୍ୟାନେ

ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଚରଣେ ଦେଇ କର		ବୋଲେ ପରୀକ୍ଷ ନୃପବର	୧
-----------------	--	-------------------	---

ପରୀକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ଆପଣା ଦୂତ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି	କି ବା ବୋଲଲେ ଦଣ୍ଡପାଣି	୨
ଯମରାଜାର ଆଜ୍ଞାହତ	ଯେଣୁ ହୋଇଲା ବିପରୀତ	୩
ବିଷ୍ଣୁଦୂତରେ ଯମଦୂତ	ଯେଣୁ ହୋଇଲେ ପରାଜିତ	୪
ଯାହାର ବଶ ସର୍ବଜନେ	ଏ ତ ବିଚିତ୍ର ମୋର ମନେ	୫
ଯମଦଣ୍ଡର ଭଗ୍ନ କାହିଁ	ପୂର୍ବେ ଶୁଣିଲା କେହି ନାହିଁ	୬
ଏବେ ମୁଁ ଶୁଣିଲି ଅଦଭୂତ	ଭୋ ମୁନି କହିବା ତଦନ୍ତ	୭
ତୁମ୍ଭର ତହିଁ ଅନ୍ୟ କେହୁ	ସଂଶୟ ଛେଦିବ ମୋ ତହିଁ	୮

ଶୁକ ଉବାଚ

ବିଷ୍ଣୁଦୂତରେ ଯମଦୂତ	ଯେଣୁ ହୋଇଲେ ପରାଜିତ	୯
ଯମର ଛାମୁରେ ମିଳିଲେ	ସକଳ ବାରତ କହିଲେ	୧୦

ଯମଦୂତଉବାଚ

ସଂସାରେ ଜନ୍ମ ଛନ୍ତି ଯେତେ	ଏହାଙ୍କ ଶାସ୍ତି ଅବା କେତେ	୧୧
ତ୍ରିବିଧକର୍ମ ଯେ କରନ୍ତି	କା ତହିଁ ସେ ଫଳ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି	୧୨
ଯେବେ ଏ ଅଖିଳଲୋକର	ଦଣ୍ଡର କରତା ଅପାର	୧୩
କାହାର ମୃତ୍ୟୁ ଅବା କାହିଁ	ଅମୃତ ଅଛି ଅବା ନାହିଁ	୧୪
କର୍ମର ବଶ ହୋଇ ଜନ୍ମ	ଶାସ୍ତି ଲଭନ୍ତି କର୍ମ-ହେତୁ	୧୫
ତେଣୁ ଏ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏକଜଣ	ଯେହ୍ନେ ଦୁଷ୍ଟଶାସ୍ତ୍ରୀ ରାଜନ	୧୬
ଏଣୁ ଅଶେଷ-ଜନ୍ମୁକର	ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଦଣ୍ଡଧର	୧୭
ଈଶ୍ଵରମାନଙ୍କ ଈଶ୍ଵର	ଶୁଭ-ଅଶୁଭର ଠାକୁର	୧୮
ତୁମ୍ଭର ଦଣ୍ଡ ଏବେ ନାହିଁ	ପାପିଷ୍ଠଜନଙ୍କର ତହିଁ	୧୯
ଅଭୂତ-ସିଦ୍ଧ ଚାରିଜଣ	ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କଲେ ଅବଜ୍ଞାନ	୨୦
ତୁମ୍ଭ ଆଦେଶ ଯେନି ଶିରେ	ଆମ୍ଭେ ଆଶୁଥିଲୁ ପାପୀରେ	୨୧
ଯାତନାଗୃହକୁ ଆଣନ୍ତେ	ମୋତନ କରିଣ ତୁରିତେ	୨୨
ପାଶକୁ ଛେଦିଲେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ	ସେ ସିଦ୍ଧେ ଗଲେ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷେ	୨୩
ଆଣନ୍ତେ ସେ ପାପୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ	ଆସି ମିଳିଲେ ସିଦ୍ଧଗଣ	୨୪
ତାହାର ପୁତ୍ର ନାରାୟଣ	ତାକିଲା ତା ନାମ ଧରିଣ	୨୫
ଆମ୍ଭର ରୂପକୁ ଡରିଲା	ତେଣୁ ତା ବାଳକେ ତାକିଲା	୨୬

ବୋଲଲେ ସର୍ବପାପ ଗଲା	ଯେଣୁ ଏ ନାମ ଉଚ୍ଚାରିଲା	୨୭
ତାହାକୁ ଭୟମାନ ପାଇ	ଛାଡ଼ି ଯେ ଦେଲୁ ଦଣ୍ଡସାଇଁ	୨୮
ଶୁଣିବା କ୍ଷମ ହେଉଁ ଯେବେ	ଏ କଥା କହ ପ୍ରଭୁ ତେବେ	୨୯
ଯେ କ୍ଷଣେ ସେ ପାପୀ ଦୁର୍ଜନ	ଉଚ୍ଚାର କଲା ନାରାୟଣ	୩୦
ତକ୍ଷଣେ ଆସି ସେ ମିଳିଲେ	ଭୟ ନ କର ହୋ ବୋଲଲେ	୩୧

ଶୁକ ଉବାଚ

ଦୂତଙ୍କ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ଯମ	ଆନନ୍ଦେ ହରଷବଦନ	୩୨
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଅଭୟଚରଣ	ତକ୍ଷଣେ କରି ସୁମରଣ	୩୩
ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୀତ ହୋଇ ମନେ	ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଭୃତ୍ୟଗଣେ	୩୪

ଯମ ଉବାଚ

ମୋ ତହିଁ ଅନ୍ୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୁଣ	ଜଗତ ଯାହାର ଭିଆଣ	୩୫
କାର୍ଯ୍ୟସୁ ଯେହ୍ନେ ବସ୍ତ୍ର ହୋଇ	ବିଶ୍ଵ ତେମନ୍ତ ତାର ତହିଁ	୩୬
ଯାହାଙ୍କ ଅଂଶରୁ ଜଗତ	ଜନ୍ମ ପାଳନ ପୁଣି ହତ	୩୭
ଯାହାର ନାମ-ତତ୍ତ୍ଵଗୁଣ	ବନ୍ଧନ କରେ ପ୍ରାଣୀମନ	୩୮
ରଞ୍ଜୁରେ ଯେହ୍ନେ ଗୋରୁ ଥାଇ	କେଣିକି ନ ପାରଇ ଯାଇ	୩୯
ନିର୍ଯ୍ୟାତ-ଡୋରେ ତାହାଙ୍କର	ବନ୍ଧା ହୋଇଛି ଚରାବର	୪୦
ନାନା କର୍ମରେ ବନ୍ଧା ହୋଇ	ଜଗତ ଯାହାକୁ ସେବଇ	୪୧
ମୁହିଁ ମହେନ୍ଦ୍ର ନଈରତି	ବରୁଣ ଆଦି ଦିଗପତି	୪୨
ସୋମ ଅନଳ ମହେଶ୍ଵର	ପବନ ବ୍ରହ୍ମା ଦିବାକର	୪୩
ବିଶ୍ଵେଦେବୀ ଯେ ବସୁ ଯେତେ	ରୁଦ୍ର ମରୁଦ୍‌ଗଣ ସହିତେ	୪୪
ସିଦ୍ଧ କିନ୍ଦୂର ସାଧ୍ୟ କରି	ସଂସାରେ ଯେତେ ଅଧିକାରୀ	୪୫
ସଂସାରକର୍ତ୍ତା ଆଉ ଯେତେ	ଭୁଗୁ ଆଦି ରକ୍ଷି ସହିତେ	୪୬
ଏ ଆଦି ଯେତେକ କହିଲୁଁ	ତାହାର ମାୟା ନ ଜାଣିଲୁଁ	୪୭
କେ ବା ଜାଣିବ ତା ମହିମା	ପ୍ରଭୁର ନାମ ଗୁଣ ସାମା	୪୮
ଇନ୍ଦ୍ରି ହୃଦୟ ବାକ୍ୟ ମନେ	ଯାହାକୁ ନ ଜାଣନ୍ତି ଜନେ	୪୯
ସର୍ବ ଶରୀରେ ଆତ୍ମାରୂପ	ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଙ୍କର ଅଧିପ	୫୦
ସେ ପ୍ରଭୁ ଆତ୍ମାତନ୍ତେ ଥାଇ	ସଂସାର ଚେଷ୍ଟା ସେ କରଇ	୫୧

ତାହାର ଦୂତଗଣେ କରି		ତାହାର ରୂପ-ଗୁଣ ଧରି		୫୨
ସଂସରେ ନିର୍ଭୟେ ବିହରେ		ହେଲେ ଅଶେଷ ପ୍ରାଣୀ ତାରେ		୫୩
ଦେବେ ପୂଜିତ ତେଜସ୍ବୁତ		ଅଦି ଅଦ୍ଭୁତ ବିଷୁଦୂତ		୫୪
ଭକ୍ତିମତ୍ତ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ		ଶତ୍ରୁ ସକାଶରୁ ତାହାଙ୍କୁ		୫୫
ଆତ୍ମଭୟରୁ ସେ ରଖନ୍ତି		ସର୍ବତ୍ର ସ୍ଥାନେ ବିରାଜନ୍ତି		୫୬
ବିଷ୍ଣୁ ବିଷୟେ ଯେଉଁ ଧର୍ମ		ଅଜ୍ଞାତ ଦେବ ରକ୍ଷିଗଣ		୫୭
ସିଦ୍ଧ ଅସୁର ଯେ ଚାରଣ		ମନୁଷ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଧରମାନ		୫୮
ଏ ସର୍ବେ ଜାଣିବେ କେମନ୍ତ		ଯାହାର ମହିମା ଅନନ୍ତ		୫୯
ସ୍ବୟମ୍ଭୁ ନାରଦ କୁମାର		ଶିବ କପିଳ ମନୁବର		୬୦
ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ଭୀଷ୍ମ ଜନକ		ମୁହିଁ ଦ୍ବୀପଶ ବଳି ଶୁକ		୬୧
ହେ ଦୁତେ ଶୁଣ ମୋର ବାଣୀ		ବିଷ୍ଣୁ ଭକତି ଏତେ ଜାଣି		୬୨
ରୂପତ ବିଶୁଦ୍ଧ ଦୁର୍ବୋଧ୍ୟ		ଯେ ଧର୍ମ ଜାଣି ମୃତ୍ୟୁ ହେଦ		୬୩
କୃଷ୍ଣଚରଣେ ଯାର ମନ		ସଂସାରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେହୁ ଜନ		୬୪
ନାମ ଉଚ୍ଚାରନ୍ତି ଯେ ବାରେ		ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଭକ୍ତ ବୋଲି ତାରେ		୬୫
ଭାଗବତ ଯେ ବିଷ୍ଣୁବାଣୀ		ପରମଧର୍ମ ପରିମାଣି		୬୬
ହେ ଦୁତେ ଗୋବିନ୍ଦର ନାମ		ମହିମା ଦେଖ ଉଚ୍ଚାରିଣ		୬୭
ଅଜାମିଳହିଁ ଯେ ନାମରୁ		ମୁକ୍ତ ହେଲା ମୃତ୍ୟୁ ପାଶରୁ		୬୮
ଏ ତ ଅକର୍ମ କରୁଥାଇ		କୃଷ୍ଣ ତା ଗତି ନ ଜାଣଇ		୬୯
ତେଣୁ ପେଷିଲି ଦୂତ ତାରେ		ଏବେ ପଶିଲା ଶ୍ରୀପୟରେ		୭୦
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖି ଭୟ କଲା		ନାରାୟଣ ବୋଲି ବୋଇଲା		୭୧
ତକ୍ଷଣେ ସର୍ବପାପ ଗଲା		ମୋ ପାଶୁ ମୁକତ ହୋଇଲା		୭୨
ଯଜ୍ଞାଦି କରି ମୂଢ଼ମତି		ନାନା କର୍ମରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ୍ତି		୭୩
ନାମ ମହିମା ନ ଜାଣନ୍ତି		ବିଷ୍ଣୁମାୟାରେ ମୋହି ହୋନ୍ତି		୭୪
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ		ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପାପ ବିମୋଚନ		୭୫
ଏମନ୍ତେ ଯେ ପ୍ରାଣୀ ପଞ୍ଚିତ		କୃଷ୍ଣ ସୁମରେ ଅବିରତ		୭୬
ତାହାଙ୍କୁ ମୋର ଦଣ୍ଡ ନାହିଁ		ପାତକ ଯେତେ ତାଙ୍କ ଥାଇ		୭୭
ସକଳ ପାପ ହୋଏ ଭଙ୍ଗ		ଯେଣୁ ଇଶ୍ବର ପରସଙ୍ଗ		୭୮
ସମଦରଣୀ ସାଧୁଜନ		ଯେମାନେ ବିଷ୍ଣୁପରାୟଣ		୭୯

ଦେବତା ସିଦ୍ଧ ତାହାଙ୍କର		ଯଶ କରନ୍ତି ସୁବିସ୍ତାର		୮୦
ପରମଇଶ୍ବର ଗଦାରେ		ରକ୍ଷିତ ହୁଅନ୍ତି ସେନରେ		୮୧
ତାହାଙ୍କ ଦଣ୍ଡରେ ମୋହର		କେବେହେଁ ନାହିଁ ଅଧିକାର		୮୨
ମୁକୁନ୍ଦପାଦ-ଅରବିନ୍ଦ		ନିତ୍ୟେ ସୁବଲ ମକରନ୍ଦ		୮୩
ତହିଁ ବିମୁଖ ଯେଉଁଜନ		ତାହାଙ୍କୁ କରିଣ ବନ୍ଧନ		୮୪
ଆଣି ତାହାଙ୍କୁ ମୋ ଅଗ୍ରତେ		ଯାତନା ଦେବ ଅବିରତେ		୮୫
ନିର୍ଲୋଭ ଯେ ପରମହଂସ		ତାହାଙ୍କୁ ନ କରି ଜିଂଘାସ		୮୬
ଗୃହବନ୍ଧନେ ମନ ଦେଇ		ନିତ୍ୟେ ଅସାଧୁ ସଙ୍ଗେ ଥାଇ		୮୭
ଜିହ୍ବରେ ନ ବୋଲଇ ନାମ		ନ ଚିନ୍ତେ ହରିପାଦପଦ୍ମ		୮୮
କୃଷ୍ଣର ପାଦେ ଚିତ୍ତ ଦେଇ		କେବେହେଁ ସ୍ତୁତି ନ କରଇ		୮୯
ବିଷ୍ଣୁର କର୍ମରେ ବର୍ଜିତ		ନିରତେ କୁସଙ୍ଗେ ଆଶ୍ରିତ		୯୦
ଏମନ୍ତ ଭାବେ ଯେତେ ପ୍ରାଣୀ		ଯାତନା ଦିଅ ତାଙ୍କୁ ଆଣି		୯୧
ଏମନ୍ତ ଦୂତ ଆଗେ କହି		ଯମ କହନ୍ତି କୃଷ୍ଣଧ୍ୟାୟି		୯୨
ମୋର ଦୂତଙ୍କ ଅପରାଧ		କ୍ଷମା କରିବା ପଦ୍ମପାଦ		୯୩
ଶ୍ରୀହରି ପୁରୁଷ ପୁରାଣ		କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ ନାରାୟଣ		୯୪
ପଞ୍ଚିତେ ଯାର ପଦ୍ମପାଦେ		ସେବନ୍ତି ନିତ୍ୟେ ଅପ୍ରମାଦେ		୯୫
ତାହାଙ୍କୁ ମୋର ନମସ୍କାର		ଏ ଅପରାଧ କ୍ଷମା କର		୯୬

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏଶୁଚି ହରି ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ		ଜଗତ ମଙ୍ଗଳ କାରଣ		୯୭
ମହତ ଲୋକମାନଙ୍କର		ଏକାନ୍ତଭକ୍ତି ନୃପବର		୯୮
ଇଶ୍ବର ଉଦ୍ଦାମ ଚରିତ		ଶୁଣି ଗାବନ୍ତି ଅବିରତ		୯୯
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପାଦପଙ୍କଜରେ		ଯେ ନିତ୍ୟେ ମଧୁପାନ କରେ		୧୦୦
ଯେ ପ୍ରାଣୀ ମାୟାବନ୍ଧ ମୋହେ		ନ ପଡେ ଯାତନା ସମୂହେ		୧୦୧
ଯେ ଜନ ଲୋଭମୋହେ ପଡି		ରଜତମରେ ଥାଇ ଜଡ଼ି		୧୦୨
ତାହାର ପୁନଃପୁନଃ ହୋଇ		ରଜତମସ ଉପୁଜଇ		୧୦୩
ଏମନ୍ତ ଯମବାକ୍ୟ ଶୁଣି		ବିଷ୍ଣୁମହିମା ପରିମାଣି		୧୦୪
ଯମକିଙ୍କର ଭୟଚିତ୍ତ		ବୋଲନ୍ତି ଏ କି ବିପରୀତ		୧୦୫

ଗୋବିନ୍ଦ ଆଶ୍ରେ ଯେତେ ଜନେ		ତାହାଙ୍କୁ ଭୟକଲେ ମନେ		୧୦୬
ସେ ଦିନଠାରୁ ହେ ରାଜନ		ଦେଖିଲେ ଭୟେ ହୋଇଁ ଛନ୍ଦ		୧୦୭
ମଲୟଗିରିତଟେ ବସି		କୃଷ୍ଣ-ମହିମା ପରଶଂସି		୧୦୮
କହିଲେ କୁମ୍ଭଜନ୍ମମୁନି		ଗୁପ୍ତ ଇତିହାସ ବାଣୀ		୧୦୯
ସୁଜନେ ଶୁଣି ଚିତ୍ତେ ଧର		ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣନାମ ଆଶ୍ରେ କର		୧୧୦
ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲଇ		କୃଷ୍ଣମହିମା ଯମ କହି		୧୧୧

ଇତି ଶ୍ରୀମଦଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ

ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ଯମପୁରୁଷ

ସମ୍ବାଦେ ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ

ପରୀକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ଦେବ ଅସୁର ନର ନାଗ		ତୁମ୍ଭେ କହିଲ ମହାଭାଗ		୧
ମୃଗ-ପକ୍ଷୀକ ସୃଷ୍ଟି ଯେତେ		କହିଲ ମୋହର ଅଗ୍ରତେ		୨
ଯେତେ ସ୍ୱୟମ୍ଭୁ-ମନୁଜରେ		ସଂକ୍ଷେପେ କହିଲ ମୋହରେ		୩
ସେ ମନୁଜରେ ଭଗବାନ		ଯେ ଅନୁସର୍ଗର ବିଧାନ		୪
ଯେମନ୍ତ ଆତ୍ମାଶକ୍ତି ଘେନି		ସର୍ଜିଲେ ପ୍ରଭୁ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ		୫
ସେକଥା ଶୁଣିବାକୁ ମୋର		ଶ୍ରଦ୍ଧା ବଳିଲା ମୁନିବର		୬

ସୂତ ଉବାଚ

ରାଜାର ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି କର୍ଣ୍ଣେ		ଆନନ୍ଦେ ହରଷ ବଦନେ		୭
ଭୋ ମୁନିଗଣେ ଶୁଣି ତାହା		ନୃପେ କହିଲେ ଶୁକ ଯାହା		୮
ଚିତ୍ତେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦ ଧ୍ୟାୟି		କହନ୍ତି ରାଜା ମୁଖ ଚାହିଁ		୯

ଶୁକ ଉବାଚ

ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣି ହୋ ରାଜନ		ଇଶ୍ୱର ସୃଷ୍ଟିର ବିଧାନ		୧୦
ଯେବେ ପ୍ରଚେତା ଭାଇଦଶ		ସମୁଦ୍ର ଉଠି ଦଶଦିଶ		୧୧
ଚାହିଁଲେ ବହୁ ଦ୍ରୁମୁମାନ		ପୃଥିବୀ କଲା ଆଛାଦନ		୧୨

ବୃକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ତୋଳେ		ତପେ ଦୀପିତ କୋପାନଳେ		୧୩
ମୁଖରୁ ଅଗ୍ନି-ବାୟୁ ଦୁଇ		ସର୍ଜିଲେ ବୃକ୍ଷକ୍ଷୟ ପାଇଁ		୧୪
ପବନ-ଅଗ୍ନିରେ ଦହନ		ବୃକ୍ଷେ ହୋଇଲେ ଯହୁଁ କ୍ଷୀଣ		୧୫
ତା ଦେଖି ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷିତ		ଚନ୍ଦ୍ର ହୋଇଲେ ଉପଗତ		୧୬
କ୍ରୋଧ-ସାହୁନା କରିବାରେ		ତାଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ସୁଧାକରେ		୧୭
ଭୋ ସ୍ୱାମୀମାନେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ		ବୃକ୍ଷେ ହୋଇଲେ ଅତି କ୍ଷୀଣ		୧୮
ଦହନ ନ କରନ୍ତି ଆର		ତୁମ୍ଭେ ଯେ ପତି ପ୍ରଜାକର		୧୯
ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ପତି ହରି		ଅବ୍ୟୟ ପୁରୁଷ ମୁରାରି		୨୦
ଔଷଧି ବନସ୍ପତି ଯେତେ		ତାର ସଞ୍ଚିଲା ଏ ଜଗତେ		୨୧
ସଂସାରେ ଭକ୍ଷ୍ୟ ଭୋଜ୍ୟ ଅନ୍ନ		ସେ ବିଭୁ କରିଛି ସର୍ଜନ		୨୨
ଚର-ଅଚର ଆଦି ଯେତେ		ପାଦ-ଅପାଦର ସହିତେ		୨୩
ଅହସ୍ତ-ହସ୍ତଯୁକ୍ତ ଯେହୁ		ଦ୍ୱିପଦ-ଚତୁଷ୍ପଦ କେହୁ		୨୪
ତୁମ୍ଭେ ଏ ସକଳେ ସର୍ଜବ		ସଂସାରେ ଛନ୍ତି ଯେତେ ଜୀବ		୨୫
ପ୍ରଜାର ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ		ଯେଶୁ ଅଲଳ ଏ ସଂସାରେ		୨୬
ମୋ ବାଣୀ ଶୁଣ ସାବଧାନ		ଦହନ ନ କର ଏ ବନ		୨୭
ପିତା ପିତାମହ ତୁମ୍ଭର		ସେବିତ ପ୍ରପିତାମହର		୨୮
ନ କର ସତ୍ୟ ମାଗ୍ୟ ଦୂର		କ୍ରୋଧ ଅନଳ ଦୂରକର		୨୯
ବାଳକ-ବନ୍ଧୁ ପିତାମାତା		ନୟନ-ବନ୍ଧୁ ଲୋମପିତା		୩୦
ଭିକ୍ଷୁକ-ବନ୍ଧୁ ଗୃହାଜନ		ଅଜ୍ଞର ବନ୍ଧୁ ସୁଜନ		୩୧
ସ୍ତ୍ରୀର ବନ୍ଧୁ ସ୍ୱାମୀ ନିଜ		ପ୍ରଜାର ବନ୍ଧୁ ମହାରାଜ		୩୨
ଜୀବର ହୃଦଗତେ ହରି		ଅଛନ୍ତି ଆତ୍ମରୂପ ଧରି		୩୩
ସେ ସର୍ବ ସମାନ ଦେଖଇ		ତାହାର ଜ୍ଞାନୀ ବୋଲି କହି		୩୪
କ୍ରୋଧକୁ ଜିଣେ ଯେଉଁ ନର		ସେ ଜାଣି ତ୍ରିଗୁଣୁଁ ବାହାର		୩୫
ଅନନ୍ତ ଗୁଣ ବୋଲି ତାରେ		ନିର୍ଭୟେ ବୁଲଇ ସଂସାରେ		୩୬
କଲ୍ୟାଣ ହୋଇବ ତୁମ୍ଭର		ଶେଷ ଦୁମଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କର		୩୮
ବୃକ୍ଷ-ପାଳିତ ଯେଉଁ କନ୍ୟା		ସେ ହେଉ ତୁମ୍ଭ ମନୋରମା		୩୯
ଏତେକ କହି ରାଜା ସୋମ		ଆନନ୍ଦେ ହରଷ ବଦନ		୪୦
କନ୍ୟାକୁ ଆଣି ତାଙ୍କୁ ଦେଲେ		ହରଷେ ନିଜପୁରେ ଗଲେ		୪୧
ସେମାନେ କନ୍ୟା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ		ବିବାହ ହେଲେ ଦୟାବହି		୪୨

ତାହାଙ୍କ ବୀର୍ଯ୍ୟ ସେ କନ୍ୟାର		ଜନ୍ମିଲେ ଦକ୍ଷ ବେଦବର		୪୩
ଯାହାର ପ୍ରକାର ସର୍ଜନେ		ପ୍ରଜା ପୁରିଲେ ତ୍ରିଭୁବନେ		୪୪
ଏମନ୍ତେ ଦକ୍ଷପ୍ରଜାପତି		ସର୍ଜିଲେ ସର୍ବଭୂତସ୍ଥିତି		୪୫
ମାନସେ ବୀଜେ ଅବା ଯାହା		ସର୍ଜିଲେ ଶୁଣ କହୁଁ ତାହା		୪୬
ପ୍ରଥମେ ମନୁଁ କଳା ଜାତ		ସେ ପ୍ରଜାପତି ଲୋକନାଥ		୪୭
ଦେବ ଅସୁର ନର ଆଦି		ଆକାଶ ଜଳ ସ୍ଥଳ ସିଦ୍ଧି		୪୮
ପ୍ରଜା ଅକୃଷ୍ଣ ଦେଖି ଦକ୍ଷ		ମନରେ କଲେ ଅତି ଦୁଃଖ		୪୯
ବିଷ୍ୟପର୍ବତକୁ ସେ ଯାଇ		ତପ ଆରମ୍ଭକଲେ ତହିଁ		୫୦
ତକ୍ଷଣେ କରି ଆଚମନ		ଯେ ତୀର୍ଥ ଅନ୍ତମରକ୍ଷଣ		୫୧
ଯାହାର ଜଳ ସ୍ମରଣରେ		ସକଳ ପାପ ଯାଇ ଦୂରେ		୫୨
ତହିଁ ବସିଲେ ତପ କରି		ତୋଷିଲେ ପ୍ରଭୁ ନରହରି		୫୩
ଏହି ସ୍ତବରେ କଲେ ସ୍ତୁତି		ଯେଣେ ପ୍ରସନ୍ନ ଶିରୀପତି		୫୪

ପ୍ରଜାପତି ଉବାଚ

ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଆଦି ଧାତା		ଜୀବ-ମାୟା ଯେ ନିୟନ୍ତା		୫୫
ଅକୃଷ୍ଣ ଯାହାର ମହିମା		ଗୁଣ-ବୁଦ୍ଧିରେ ନୋହେ ସୀମା		୫୬
ଯାହାର ଆଜ୍ଞାରେ ଜଗତ		ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଆଦିଭୂତ		୫୭
ଯାହାର ସଖା ଅଟେ ଜୀବ		ନ ଜାଣେ ତାହାର ପ୍ରଭାବ		୫୮
ଏ ଦେହେ ସମାନ ବସୁଜ		ତଥାପି ଜୀବ ନ ଜାଣଇ		୫୯
ସଂସାରେ ଅଛି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ		ଯାହାର ଶତ୍ରୁ-ମିତ୍ର ନାହିଁ		୬୦
ଯାର ଚରିତ ଅସମ୍ଭବ		ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ସ୍ଵୟମ୍ଭବ		୬୧
ପ୍ରକାଶ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଗଣର		ଯେହ୍ନେ ବିଷୟ ଅଗୋଚର		୬୨
ଗୁଣର ଗୁଣ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ		ସେ ମହେଶ୍ଵରଙ୍କୁ ନମଇଁ		୬୩
ଦେହ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ପ୍ରାଣ ମନ		ଯେ ଭୂତ ମାତ୍ରାଦି ପଞ୍ଚମ		୬୪
ଏମାନେ ନିଜ ସ୍ଵରୂପକୁ		ନ ଜାଣେ କେହି ଯେ କାହାକୁ		୬୫
ଜୀବ ଯେ ଏ ସର୍ବ ଜାଣଇ		ସେ ଜୀବ ଯାକୁ ନ ଜାଣଇ		୬୬
ସର୍ବଜ୍ଞ ଅନନ୍ତ ଅଟଇ		ତାହାକୁ ଦକ୍ଷବତ ମୁହିଁ		୬୭
ଯାହାର ଗୁଣ ଏ ସଂସାରେ		ଶୁଣି ସ୍ମୃତିରେ ଅଗୋଚରେ		୬୮
ସକଳ ଭୂତରେ ଯେ ଥାଇ		ତାହାକୁ କେହି ନ ଜାଣଇ		୬୯

ସମାଧିଯୋଗେ ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ମୃତି		ବିନାଶେ ଯେ ହୋଏ ପ୍ରତୀତି		୭୦
କେବଳ ସ୍ଵରୂପ-ଜ୍ଞାନରେ		ଅଶେଷ ଘଟେ ଯେହୁ ପୁରେ		୭୧
ଯେ ହଂସ ଶୁଦ୍ଧଚିତ୍ତ ଘର		ତାହାଙ୍କୁ ମୋର ନମସ୍କାର		୭୨
ହୃଦୟଦ୍ଵରେ ଯାକୁ ଧରି		ପଞ୍ଚିତେ ତପକୁ ଆଚରି		୭୩
ସର୍ବବିଷୟା ମାୟା ଯାର		ନିଃଶେଷମୋକ୍ଷ ସୁଖଘର		୭୪
ସର୍ବସ୍ଵରୂପ ସର୍ବନାମ		ସକଳ ଯାହାର ଭିଆଣ		୭୫
ସେ ପ୍ରଭୁ ହୁଅନ୍ତୁ ପ୍ରସନ୍ନ		ସର୍ବ କାରଣ ଭଗବାନ		୭୬
ଭଜନ କରନ୍ତି ଯେ ଜନେ		ବୁଦ୍ଧି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ବଚନେ		୭୭
ଯେ ପ୍ରଭୁ ଏଥୁଁ ଅଗୋଚର		ତାହାଙ୍କୁ ମୋର ନମସ୍କାର		୭୮
ଯାହା ଠାବରେ ଯାହା ତହିଁ		ଯେ ସର୍ବରୂପ ଏକ ଦେହୁ		୭୯
ସେ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଇ କରଇ		ତାହାର ତହିଁ ଆନ ନାହିଁ		୮୦
ପରମ ପରେ ଯେହୁ ପର		ଆଦ୍ୟହୁଁ ସିଦ୍ଧ ଯେ ଇଶ୍ଵର		୮୧
ଏମନ୍ତ ଯେହୁ ପରଂବ୍ରହ୍ମ		ତାହାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର ମମ		୮୨
ନିଜ ଶକ୍ତିମାନେ ଯାହାର		ବକତାବାଦୀମାନଙ୍କର		୮୩
ବିବାଦ-ବିସମାଦେ କରି		ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଚିତ୍ତହରି		୮୪
ଏମନ୍ତ ଅନନ୍ତ ଯା ଗୁଣ		ନମଇଁ ତାହାର ଚରଣ		୮୫
ସଂସାରେ ଅଛି ନାହିଁ ଯେତେ		ବସ୍ତୁର ନିଷ୍ଠା ଏହିମତେ		୮୬
ସାଂଖ୍ୟଯୋଗରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତତ		ସେ ସମ ଅଳପ ବହୁତ		୮୭
ଭିନ୍ନ ବିରୁଦ୍ଧ-ଧର୍ମ ସେହି		ତା ବିନ୍ଦୁ ଆନ କେହି ନାହିଁ		୮୮
ପଦ୍ମପାଦରେ ଯେ ଭଜଇ		ତାହାର ଅନୁଗ୍ରହ ପାଇ		୮୯
ଜନ୍ମଇ ନାମ-ରୂପ ଧରି		ଶରୀର ବହଇ ଯେ ହରି		୯୦
ସେ ପ୍ରଭୁ ହୁଅନ୍ତୁ ପ୍ରସନ୍ନ		ସର୍ବକାରଣ ଭଗବାନ		୯୧
ସ୍ଵକୃତଜ୍ଞାନ ପଥେ କରି		ସେ ପ୍ରଭୁ ସର୍ବଘଟେ ପୁରି		୯୨
ଶୋଭା ପାଉଛି ଅନୁକ୍ଷଣ		ଅଖିଳ-ପ୍ରାଣ-ନାରାୟଣ		୯୩
ପୃଥିବୀଗୁଣକୁ ବସାଇ		ଅନିଳ ଯେସନେ ବହଇ		୯୪
ସେ ପ୍ରଭୁ ମହିମା ଏମନ୍ତ		ପୂର୍ଣ୍ଣ-ମୋ କରୁ ମନୋରଥ		୯୫

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏମନ୍ତେ ଦକ୍ଷ-ସ୍ତୁତି ଶୁଣି		ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ ଚକ୍ରପାଣି		୯୬
-------------------------	--	-----------------------	--	----

ତକ୍ଷଣେ ଅଘମରକ୍ଷଣ	ଆସି ମିଳିଲେ ନାରାୟଣ	୯୭
ଶୁଣ ହେ କୁରୁ ନୃପବର	ଭକ୍ତବସନ ଚକ୍ରଧର	୯୮
ଆରୋହି ଯାନ ଖଗରାଜ	ଲୟ ସୁନ୍ଦର ଅଷ୍ଟଭୁଜ	୯୯
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଚର୍ମ ଖଡଗ	ଗଦା ଅସି ପାଶ ଶାରଙ୍ଗ	୧୦୦
ଧରିଣଛନ୍ଦି ଅଷ୍ଟକର	ଅଦଭୃତ ରୂପ ମନୋହର	୧୦୧
ପାତବସନ ଘନଶ୍ୟାମ	ବଦନ ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରସନ୍ନ	୧୦୨
ନିବିଡ଼ଅଙ୍ଗେ ବନମାଳ	ଶୋଭିତ ମକରକୁଣ୍ଡଳ	୧୦୩
ଶ୍ରୀବତ୍ସ କଉସୁଭ ସାଜେ	କିରୀଟ କଙ୍କଣ ବିରାଜେ	୧୦୪
କାଞ୍ଚି ଅଙ୍ଗଦ ରତ୍ନମୁଦି	ବଳୟ ନୁପୁର ପ୍ରସିଦ୍ଧି	୧୦୫
ରୂପ ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ମନୋହର	ଧରିଣ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଠାକୁର	୧୦୬
ନନ୍ଦ-ସୁନନ୍ଦ ଆଦି ଯେତେ	ବେଷିତ ହୋଇଣ ସମସ୍ତେ	୧୦୭
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ କରନ୍ତି ଭଜନ	ସିଦ୍ଧ ଗନ୍ଧର୍ବ ଯେ ଚାରଣ	୧୦୮
ଅତି ଅଦଭୃତ ରୂପ ହରି	ଦକ୍ଷ ଦେଖିଣ ଭୟ କରି	୧୦୯
ନମିଲେ ଦକ୍ଷବତ ହୋଇ	ଆନନ୍ଦ କେ ପାରିବ କହି	୧୧୦
ହରଷେ ବିହ୍ୱଳିତ ମନ	ମୁଖରୁ ନ ସ୍ତରେ ବଚନ	୧୧୧
ଲହିୟଙ୍କରେ ପୂର୍ଣ୍ଣମନ	ନିର୍ଝର ହ୍ରାଦିନୀ ଯେସନ	୧୧୨
ମୋର ଭକତ ପ୍ରଜାକାମ	ଏମନ୍ତ ଜାଣି ଭଗବାନ	୧୧୩
ସକଳପ୍ରାଣୀଙ୍କର ମନ	ଜାଣନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ	୧୧୪
ପ୍ରଜାପତିଙ୍କି ଚାହିଁ ହରି	କିଛି ବୋଲିଲେ ଦୟାକରି	୧୧୫

ଭଗବାନ ଉବାଚ

ହେ ପ୍ରଜାପତି ମହାଭାଗ	ତୁମ୍ଭରେ ମୋର ଅନୁରାଗ	୧୧୬
ଯେଣୁ ଭକତି ଦୃଢ଼ମନେ	ଭଜିଲ ମୋହର ଚରଣେ	୧୧୭
ତୋହର ତପେ ପ୍ରଜାନାଥ	ପ୍ରସନ୍ନେ ହେଲୁ ଉପଗତ	୧୧୮
ଯେଣୁ ତୋ ତପ ଜନହିତ	ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲୁ ପ୍ରଜାନାଥ	୧୧୯
ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ସନ୍ତତି	ନିରତେ ମନେ ମୁହିଁ ଚିନ୍ତି	୧୨୦
ବ୍ରହ୍ମା ଶଙ୍କର ମନୁବର	ତୁମ୍ଭେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦି ଦେବବର	୧୨୧
ଭଭବ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର	ତୁମ୍ଭେ ଯେ ବିଭୂତି ମୋହର	୧୨୨
ତପସ୍ୟା ମୋହର ହୃଦୟ	ବେଦ-ବେଦାଙ୍ଗ ମୋର ଦେହ	୧୨୩

କ୍ରିୟା ଆକୃତି ମୋର ଜାଣ	ଯଜ୍ଞ ମୋହର ଅଙ୍ଗମାନ	୧୨୪
ମୋହର ଆତ୍ମା ଧର୍ମ ଜାଣ	ଦେବତାମାନେ ମୋର ପ୍ରାଣ	୧୨୫
ବାହ୍ୟଅନ୍ତରେ ମୁହିଁ ଥାଇ	ସକଳ ଆଦିଭୂତ ମୁହିଁ	୧୨୬
ସଂସାରେ ସର୍ବରୂପ ହୋଇ	ଅବ୍ୟକ୍ତ ରୂପେ ମୁହିଁ ଥାଇ	୧୨୭
ନାମରେ ଅବଶେଷ ହୋଇ	ମୋ ଚହୁଁ ଅନ୍ୟ କେହିନାହିଁ	୧୨୮
ଅନନ୍ତଗୁଣେ ମୁଁ ଅନନ୍ତ	ମୋର ଗୁଣରୁ ସର୍ବେ ଜାତ	୧୨୯
ଗୁଣ-ଶରୀରକୁ ଧଇଲେ	ସ୍ୱୟମ୍ଭୁ ଦେହକୁ ପାଇଲେ	୧୩୦
ସ୍ୱୟମ୍ଭୁ ସୃଜନେ ସଂସାର	ନ ଦେଖି ସମର୍ଥ ଆତ୍ମାର	୧୩୧
ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଚିତ୍ତେ ଧରି	ଉଦ୍ୟମ କଲେ ସେ ବିଚାରି	୧୩୨
ବୋଲଲୁ ଆମ୍ଭ ବାକ୍ୟ କର	ଘୋର-ତପସ୍ୟାକୁ ଆଚର	୧୩୩
ସୃଷ୍ଟିକରତା ତୁମ୍ଭେ କାହିଁ	ତପର ବଳେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ	୧୩୪
ପଞ୍ଚଜନର ଏ କୁମାରୀ	ଅସିକ୍ତୀ ନାମେ ଯେ ସୁନ୍ଦରୀ	୧୩୫
ଏହାକୁ ପତ୍ନୀଭାବେ ତୋର	ଗ୍ରହଣ କରି ସୃଷ୍ଟିକର	୧୩୬
ମୈଥୁନେ ହେବ ବଡ଼ ଶୋଭା	ଆନନ୍ଦେ ହୁଅ ଶୁଭେ ବିଭା	୧୩୭
ତୁମ୍ଭର ଠାରୁ ପ୍ରଜାଯେତେ	ମୈଥୁନେ ହୋଇବେ ଜଗତେ	୧୩୮
ମୋର ମାୟାରେ ମୋହିହେବେ	ହରଷେ ସଂସାର କରିବେ	୧୩୯

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏତେକ କହି ଭଗବାନ	ଅଖିଳ-ସଂସାର-କାରଣ	୧୪୦
ସ୍ୱପ୍ନେ କହିଲା ପ୍ରାୟ କରି	ଅନ୍ତର ହୋଇଲେ ମୁରାରି	୧୪୧
ଏ ଦକ୍ଷପ୍ରଜାପତି କଥା	କଳ୍ପଭେଦର ଯେ ବ୍ୟବସ୍ଥା	୧୪୨
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ	ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଚରିତ ଅମୃତ	୧୪୩

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ବିଷ୍ଣୁ ମାୟାର ପ୍ରଭାବରୁ		ପଞ୍ଚଜନକନ୍ୟା ଗର୍ଭରୁ		୧
ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚନାମରେ ଅସ୍ତୁତ		ସେ ଦକ୍ଷ ଜନ୍ମାଇଲେ ସୁତ		୨
ପୃଥକଭାବ ତାଙ୍କ ନାହିଁ		ସକଳେ ଧର୍ମଶୀଳ ହୋଇ		୩
ପିତାର ଆଜ୍ଞା ଘେନି ଶିରେ		ପ୍ରଜାସର୍ଜନ କରିବାରେ		୪
ପଶ୍ୟମଦିଗକୁ ଗମିଲେ		ସେଠାରେ ତୀର୍ଥେକ ଦେଖିଲେ		୫
ଯା ନାମ ନାରାୟଣସର		ସଙ୍ଗମେ ସେ ସିନ୍ଧୁସାଗର		୬
ସିଦ୍ଧମୁନିରେ ଯେ ସେବିତ		ସ୍ମରଣେ ପାପ କରେ ହତ		୭
ସେ ସରୋବରକୁ ଯେ ଯାଇ		ପରମହଂସଦୀକ୍ଷା ବହି		୮
ଯଦ୍ବିତ ସେ ପିତା-ଆଜ୍ଞାରେ		ନାନା-ଉଗ୍ରତପ ସାଧିଲେ		୯
ପ୍ରଜାର ବୃଦ୍ଧିକାମକଲେ		ତପସାଧନେ ମନ ଦେଲେ		୧୦
ନାରଦ ଆସି ତତକ୍ଷଣେ		କହିଲେ ମଧୁର-ବଚନେ		୧୧
ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚେ ଶୁଣ ମୋ ଉତ୍ତର		କେମନ୍ତେ ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରଜାକର		୧୨
ପୃଥ୍ବୀର ପରିମାଣ କାହିଁ		କେବେ କି ଦେଖିଅଛ କେହି		୧୩
ତୁମ୍ଭେ ବାଳକବୁଦ୍ଧି କର		ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ବିଚାର		୧୪
ଏକଗୋଟି ଯେ ରାଜ୍ୟ ଅଛି		ଏକ ପୁରୁଷ ତହିଁ ଅଛି		୧୫
ଗହ୍ମର ଗୋଟିଏ ଅଛଇ		ଯହିଁରୁ କେହି ନ ଫେରଇ		୧୬
ବହୁରୁପର ସ୍ତ୍ରୀ ଏକ		ଅଛି ପୁଂଶ୍ଚଳୀ ପତିଏକ		୧୭
ନଦୀଏ ବହେ ବେନିଆଡେ		ଘର ପତିଶ ପଦାର୍ଥରେ		୧୮
ବିଚିତ୍ରନାଦ ହଂସ ଆର		ପଦାର୍ଥ ଅଛଇ ଅପର		୧୯
କ୍ଷୁରବଜ୍ରରେ ଗଢା ହୋଇ		ନିରତେ ଭ୍ରମଣ କରଇ		୨୦
ତୁମ୍ଭେ ହୋ ନ ଜାଣ ଏମାନ		ନ ବୁଝି ପିତାର ବଚନ		୨୧
କିପରି ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ		ମନ ବଳାଅ ଅବିଚାରେ		୨୨
ନାରଦତହିଁ କୁଟବାଣୀ		ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚେ ଶୁଣି ମନେ ଗୁଣି		୨୩
ନିର୍ମଳବୁଦ୍ଧି ତାହାଙ୍କର		ଏମନ୍ତେ କରନ୍ତି ବିଚାର		୨୪
ପୃଥିବୀ ଜୀବ ନାମ ହୋଇ		ଅନାଦି ବାସନାକୁ ପାଇ		୨୫
ଯେଣୁ ଏ ବହଇ ଶରୀର		କାରଣ ଯେ ଆତ୍ମବନ୍ଧର		୨୬
ଅଦୃଶ୍ୟ ଏହାର ନିର୍ବାଣ		ତେଣୁ ନ ଜାଣି ପରିମାଣ		୨୭
ଅସତକର୍ମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନେ		କି ଅର୍ଥଲାଭ ଏ ସାଧନେ		୨୮
ଏକ ପୁରୁଷ ସେ ଇଶ୍ଵର		ସମସ୍ତ ସାକ୍ଷୀ ସେ ରାଜ୍ୟର		୨୯

ନିତ୍ୟ ମୁକତ ଭଗବାନ		ତେଣେ ତ ନାହିଁ ଆତ୍ମଜ୍ଞାନ		୩୦
ପୁରୁଷ ଯହିଁ ପ୍ରବେଶିଲେ		ବାହୁଡ଼ି ନ ଆସଇ ଭଲେ		୩୧
ପାତାଳଗତି ପ୍ରାୟ ହୋଏ		ଜ୍ୟୋତିସ୍ଵରୂପ ବ୍ରହ୍ମମୟେ		୩୨
ତହିଁରେ ଆତ୍ମ ନାହିଁ ଜ୍ଞାନ		ଏ ସୃଷ୍ଟିକର୍ମେ କି କାରଣ		୩୩
ଏ ବୁଦ୍ଧି ନାନାମାର୍ଗେ ଯାଇ		ଆତ୍ମାକାରଣ ନ ଜାଣଇ		୩୪
ରଜତମରେ ବିମୋହିତ		ପୁଂଶ୍ଚଳୀ ପରାୟେ ଚରିତ		୩୫
ପୁଂଶ୍ଚଳୀ ସଙ୍ଗେ କରି ଭାବ		କେବଳ ଶ୍ରମମାତ୍ର ଲାଭ		୩୬
କୁସ୍ଥିତଭାର୍ଯ୍ୟା-ଗୃହୀ ଯେହ୍ନେ		ନିରତେ ବଞ୍ଚଇ କଷଣେ		୩୭
ଏଣୁ ଅସତ ଅବିବେକ		କର୍ମେ ବା କି ଲାଭ ଅଧିକ		୩୮
ଜନ୍ମ ମରଣ ବେନିଦିଗେ		ମାୟାନଦୀ ଯେ ବହେ ବେଗେ		୩୯
ତହିଁ ପଡ଼ିଣ ଜୀବ ଭ୍ରମେ		କି କାର୍ଯ୍ୟ ଅସତ କରମେ		୪୦
ପତିଶ ତତ୍ତ୍ଵେ ଗଢ଼ା ଦେହ		ଶ୍ରୀହରି ତହିଁର ଆଶ୍ରୟ		୪୧
ତାହାଙ୍କୁ ନ ଜାଣିଣ ଭଲେ		କି ଲାଭ ତୁଚ୍ଛା କର୍ମ କଲେ		୪୨
ବିଚିତ୍ରନାଦ-ହଂସ ସେହି		ଅଧ୍ୟାତ୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଯେ ବୋଲାଇ		୪୩
ତହିଁର ତତ୍ତ୍ଵ ନ ଜାଣିଲୁ		ଅସତ-କର୍ମରେ ପୁଟିଲୁ		୪୪
ଯା ଚକ୍ର ତୀକ୍ଷଣ କ୍ଷୁରଧାର		ବଜ୍ର କଠିନ ଯେହ୍ନୁ କାଳ		୪୫
ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର କରଇ ଭ୍ରମଣ		ଜଗତ କରେ କରକ୍ଷଣ		୪୬
ତାହାର ଗତିକି ନ ବୁଝି		ଅସତକର୍ମେ କିମ୍ପା ମଜ୍ଜି		୪୭
ଅଧ୍ୟାତ୍ମଶାସ୍ତ୍ର ପିତା ସମ		ନ ବୁଝି ତାହାର ମରମ		୪୮
ପ୍ରବୃତ୍ତିମାର୍ଗେ କରି କର୍ମ		କିମ୍ପା ହୋଇବା ତୁଚ୍ଛା ଭ୍ରମ		୪୯
ଏମନ୍ତ ମନେ ବିଚାରିଲେ		ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚେ ଏକଚିତ୍ତ ହେଲେ		୫୦
ନାରଦେ କରି ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ		ଗଲେ ଅନିବର୍ତ୍ତ ପଥେଣ		୫୧
ଅଚ୍ୟୁତ ବ୍ରହ୍ମ ହୃଷୀକେଶ		ଅଖିଳ-ପ୍ରଭୁ-ପାତବାସ		୫୨
ଅଭୟ-ପାଦପଙ୍କଜରେ		ଅଖଣ୍ଡଚିତ୍ତ ହୋଇ ସ୍ଥିରେ		୫୩
ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ମୁନିବର		ଗମନ କଲେ ନିଜପୁର		୫୪
ସୁତମାନଙ୍କ ନାଶ ଶୁଣି		ନାରଦକୃତ ବୋଲି ଜାଣି		୫୫
ପୁତ୍ରଙ୍କ ଗୁଣ ସୁମରିଲେ		ଦକ୍ଷ ଅନେକ ଶୋକ କଲେ		୫୬
ଅଜଙ୍କ ବାକ୍ୟେ ଶାନ୍ତ ହୋଇ		ପୁଣିହିଁ ଅସିଦ୍ଧାର ତହିଁ		୫୭
ବୀର୍ଯ୍ୟଆଧାନ କଲେ ଦକ୍ଷ		ପୁତ୍ର ଜନ୍ମିଲେ ସବଳାଶୁ		୫୮

ସହସ୍ରପରିମିତ ହୋଇ		ସର୍ବେ ଜନ୍ମିଲେ ଦେହବହି	୫୯
ପିତାର ଆଜ୍ଞାକୁ ଧଇଲେ		ପ୍ରଜା-ସର୍ଜନେ ମନଦେଲେ	୬୦
ଯେ ନାରାୟଣ-ସରୋବର		ତହିଁ କି ଗଲେ ଖରତର	୬୧
ସେ ତୀର୍ଥ ସ୍ମରଣ ମାତ୍ରକେ		ଦହନ ହୋଇଲେ ପାତକେ	୬୨
ପରମବ୍ରହ୍ମ ଧ୍ୟାନ କରି		ମହତ ତପକୁ ଆଚରି	୬୩
କେତେହେଁ ଦିନ ନିରାହାରେ		ବଞ୍ଚିଲେ ପବନ ଆହାରେ	୬୪
ଏମନ୍ତ କରି ଆରାଧନ		ସ୍ମରଣ କଲେ ନାରାୟଣ	୬୫
ଓଁ ନମଃ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ		ଓଁ ନମଃ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ	୬୬
ଅଶେଷ ପୁରୁଷ ପୁରାଣ		ଅନାଦି ପ୍ରଭୁ ନିରଞ୍ଜନ	୬୭
ବିଶୁଦ୍ଧ ସତ୍ତ୍ୱ ମହାହଂସ		ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ହୃଷୀକେଶ	୬୮
ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ରାଜନ		ପ୍ରଜା ନିମିତ୍ତେ ଦେଇ ମନ	୬୯
ତପ ସେ କରୁଥିଲେ ତହିଁ		ନାରଦମୁନି ତାଙ୍କୁ ଚାହିଁ	୭୦
କପଟ କରିଣ ବଚନ		ବୋଇଲେ ଶୁଣ ରକ୍ଷିଗଣ	୭୧
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଭାଇମାନଙ୍କର		କିମାଇଁ ତୁମ୍ଭେ ହୋ ନ କର	୭୨
ଭ୍ରାତୃବସ୍ତଳ ତୁମ୍ଭେମାନେ		ଏ କର୍ମ କରୁଛ କେସନେ	୭୩
ଭାଇର ଦୁଖେ ଯେହୁ ଦୁଃଖୀ		ସେ ପ୍ରାଣୀ ସର୍ବକାଳେ ସୁଖୀ	୭୪
ତାହାଙ୍କୁ ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ କହି		ଦେବଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସ୍ୱର୍ଗେ ଥାଇ	୭୫
ଏମନ୍ତ କହି ତାଙ୍କ ଆଗେ		ନାରଦ ଗଲେ ଶୂନ୍ୟମାର୍ଗେ	୭୬
ସେ ପୁଣି ଭାଇମାନଙ୍କର		ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗଲେ ନୃପବର	୭୭
ଭାଇର କ୍ଷୋଭେ ଯେତେ ଗଲେ		ଅଦ୍ୟାପୀ ନିବୃତ୍ତ ନୋହିଲେ	୭୮
ପଶିମରାତ୍ରି ପ୍ରାୟ ହୋଇ		ନିବୃତ୍ତି ତାଙ୍କ ଆର କାହିଁ	୭୯
ଅନେକ କାଳ ଗଲା ଯହୁଁ		ଦକ୍ଷ ଜାଣିଲେ ପୁଣି ତହୁଁ	୮୦
ପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ନାଶ ଶୁଣି		ନାରଦକୃତ ବୋଲି ଜାଣି	୮୧
ପୁତ୍ରଶୋକରେ ମୋହି ହୋଇ		ନାରଦେ ଅତି କ୍ରୋଧ ବହି	୮୨
ତକ୍ଷଣେ ନିକଟେ ମିଳିଲେ		ଦେଖି ନାରଦ ଭୟ କଲେ	୮୩
କୁପିତେ କମ୍ପାଇ ଅଧର		ନାରଦେ ବୋଲନ୍ତି ଉତ୍ତର	୮୪

ଦକ୍ଷ ଉବାଚ

ଅହୋ ଅସାଧୁ ସାଧୁଙ୍କର		ଚିହ୍ନକୁ ବହୁ ଅଙ୍ଗେ ତୋର	୮୫
ଯେଶୁ ମୋ ବାଳକଙ୍କୁ ତୁହି		ଭିକ୍ଷୁକ-ମାର୍ଗକୁ ଦେଖାଇ	୮୬

ତିନିରଣରୁ ଯେ ଅମୁକ୍ତ		ନୋହିଛି କର୍ମ ସମାପତ	୮୭
ଶ୍ରେୟ-କାରଣ ତାଙ୍କ ତପ		କିମ୍ପା ତୁ ନଷ୍ଟକଲୁ ପାପ	୮୮
କେମନ୍ତେ ଭକ୍ତବୋଲି ତୋତେ		ସକଳେ ବୋଲନ୍ତି ଜଗତେ	୮୯
ଜିଶ୍ନୁର ପାରିଷଦ ହେଉ		ମନ୍ଦକର୍ମରେ ନିତ୍ୟେ ଥାଉ	୯୦
ଯେ ଜନ କୃଷ୍ଣଭକ୍ତ ହୋଏ		ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ କରଇ ସଦୟେ	୯୧
ତୁ ମିତ୍ରଦ୍ରୋହୀ ପାପୀ ହେଉ		ଏ କର୍ମ କରେ ଅବା କେହୁ	୯୨
ନିର୍ଦ୍ଦୋଷଠାରେ ଶତ୍ରୁପଣ		କିମ୍ପାଇଁ କଲୁ ଅକାରଣ	୯୩
ସୁହୃଦଲୋକେ କ୍ରୋଧଭର		ତୋ ତହୁଁ ନାହିଁ ନା ଅପର	୯୪
ମୋହର ଯେଉଁ ସ୍ନେହପାଶ		ଛେଦିଣ କଲୁ ତୁ ନିରାଶ	୯୫
ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ସ୍ନେହପାଶ		ଏ ରୂପେ ନୁହେଁ ବିନାଶ	୯୬
କଠୋର-ବୈରାଗ୍ୟ ସାଧନ		ଯହିଁ ସ୍ନେହପାଶ ଛେଦନ	୯୭
ବିଷୟକର୍ମ ଯେହୁ ଜନ		ନ ଜାଣି କରେ ଅନୁମାନ	୯୮
ତୋ ମତ ଅନ୍ଧବୁଦ୍ଧି-ଜ୍ଞାନେ		ହିତ-ଅହିତ ସେ ନ ଜାଣେ	୯୯
ତୁ ଯେଉଁ କାରଣରୁ କରି		ସାଧୁଙ୍କ ଅପ୍ରିୟ ଆଚରି	୧୦୦
ସ୍ୱକର୍ମବଦ୍ଧ ଗୃହମେଧି		ପରର ହିତେ ଯାର ବୁଦ୍ଧି	୧୦୧
ତାଙ୍କୁ ଅମାର୍ଗ ଦେଖାଇଲୁ		ବାରେକ ଆମ୍ଭେ ତା ସହିଲୁ	୧୦୨
ମୃତୁ ତୁ ଆତ୍ମ ଶାପ୍ତ କରି		ଲୋକବିଷୟେ ଅନୀଚାରୀ	୧୦୩
ଭ୍ରମଣ କରୁଥିବୁ ତୁହି		ସ୍ଥିତି ନୋହିବ ତୋର କାହିଁ	୧୦୪

ଶୁକ ଉବାଚ

ଅସ୍ତ୍ର ବୋଲିଣ ଶାପଘେନି		ସାଧୁଜନ ନାରଦ ମୁନି	୧୦୫
ଏଶୁ କରି ସେ ସାଧୁବାଦ		ସକଳ ବୋଲନ୍ତି ନାରଦ	୧୦୬
ସେ ସେହି ରୂପେ ତା ଘେନିଲେ		ଦକ୍ଷ ଯେବଣ ଶାପ ଦେଲେ	୧୦୭
ନାରଦ ଶାପ କର୍ମବାଣୀ		ଶୁଣି ସଂସାରୁ ତର ପ୍ରାଣୀ	୧୦୮
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ସଂସାର ହିତେ ଭାଗବତ	୧୦୯

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ

ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ନାରଦଶାପୋ ନାମ

ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||

ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁଣ ରାଜନ ଏ ଅନ୍ତରେ		ଦକ୍ଷ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ	୧
ଭାରିଯା ଅସିକ୍ତାଙ୍କ ଠାରେ		ଷାଠିଏକନ୍ୟା ଜନ୍ମାଇଲେ	୨
ଧର୍ମକୁ ଦେଲେ କନ୍ୟା ଦଶ		କଶ୍ୟପେ ଦେଲେ ଭ୍ରୟୋଦଶ	୩
ସପ୍ତବିଂଶତି ଚନ୍ଦ୍ର କରେ		ପ୍ରଦାନ କଲେ ଆନନ୍ଦରେ	୪
ଭୂତ ଅଜିରା କୃଶାଶୁକୁ		ବେନି ବେନିଚି ଦେଲେ ତାକୁ	୫
ଆବର ଚାରି ଯେ କନ୍ୟାକୁ		ଅର୍ପିଲେ ତାକ୍ଷ୍ୟକାଶ୍ୟପକୁ	୬
ଏ ସର୍ବକନ୍ୟାଙ୍କର ନାମ		କହିବା ଶୁଣ ହେ ରାଜନ	୭
ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ କନ୍ୟା ଯେତେ		ପୁତ୍ରବତୀ ହେଲେ ସମସ୍ତେ	୮
ଏହାଙ୍କ ପୁତ୍ର ପୌତ୍ରମାନେ		ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲେ ତ୍ରିଭୁବନେ	୯
ଧର୍ମ ଯେ କନ୍ୟାକୁ ଗ୍ରହଣ		କଲେ ତାହାଙ୍କ ନାମ ଶୁଣ	୧୦
ଭାନୁ ଲୟା କକୁଭ ଜାମି		ମୁହୂର୍ତ୍ତା ବସୁ ଧର୍ମପତ୍ନୀ	୧୧
ବିଶ୍ୱା ସାଧ୍ୟ ଯେ ମରୁତୁତୀ		ସଙ୍କଳ୍ପା ନାମେ ଯେହୁ ସତୀ	୧୨
ଏବେ ତାହାଙ୍କ ପୁତ୍ର ନାମ		କହିବା ଶୁଣ ହେ ରାଜନ	୧୩
ଭାନୁର ପୁତ୍ର ହେ ରାଜନ		ଦେବରକ୍ଷଭ ଯେ ତା ନାମ	୧୪
ରକ୍ଷଭ ସୁତ ଜୟସେନ		ବିଦ୍ୟୋତ ଲୟାରୁ ଜନମ	୧୫
କକୁଭ ପୁତ୍ର ଯେ ସଙ୍କଟ		ତାହାର ତନୟ କାକଟ	୧୬
ଦୁର୍ଗାଭିମାନୀ ଦେବଗଣ		ତା ଠାରୁ ହୋଇଲେ ଜନମ	୧୭
ଜାମିର ପୁତ୍ର ସ୍ୱର୍ଗନାମ		ତା ଠାରୁ ନନ୍ଦୀର ଜନମ	୧୮
ବିଶ୍ୱାର ତହିଁ ବିଶ୍ୱଦେବା		ତାଙ୍କୁ ଅପୁତ୍ରିକ ବୋଲିବା	୧୯
ସାଧ୍ୟାର ସୁତ ସାଧ୍ୟଗଣ		ତା ତହିଁ ଅର୍ଥସିଦ୍ଧି ଜନ୍ମ	୨୦
ଜୟନ୍ତ ମରୁତୁାନ ଦୁଇ		ଜନ୍ମିଲେ ମରୁତୁତୀ ତହିଁ	୨୧
ଜୟନ୍ତ ନାମେ ଯେ ପ୍ରକାଶ		ସେ ଅଟେ ବାସୁଦେବ ଅଂଶ	୨୨
ଉଦୟେ ବୋଲି ଜଗତରେ		ଯାକୁ ଜାଣନ୍ତି ବିଜ୍ଞାନରେ	୨୩

ମୁହୂର୍ତ୍ତା ଗର୍ଭେ ଦେବଗଣ		ଜନ୍ମିଲେ ଅଖିଳକାରଣ	୨୪
ଏମାନେ ପ୍ରାଣାହିତ ଚିନ୍ତି		ସ୍ୱକାମ ଫଳକୁ ଦିଅନ୍ତି	୨୫
ଯେ କାଳେ ଯେ ଫଳ ପ୍ରାଣୀରେ		ଦିଅନ୍ତି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ରୂପରେ	୨୬
ସଙ୍କଳ୍ପ ସଙ୍କଳ୍ପାର ସୁତ		ତା ଠାରୁ କାମ ହେଲା ଜାତ	୨୭
ବସୁର ଅଷ୍ଟବସୁ ସୁତ		କହିବା ଶୁଣ ପରାକ୍ଷିତ	୨୮
ଧୂବାକ ଦୋଷ ଅଗ୍ନି ଦ୍ରୋଣ		ବିଭାବସୁ ବସୁ ଯେ ପ୍ରାଣ	୨୯
ଦ୍ରୋଣର ପତ୍ନୀ ଅଭିମତି		ତା ଠାରୁ ହୋଇଲେ ଉତ୍ପତ୍ତି	୩୦
ହରଷ ଶୋକ ଭୟ ପୁଣ		ଏ ଆଦି ହୋଇ ଯେତେ ଗଣ	୩୧
ପ୍ରାଣର ଉର୍ଜସ୍ୱତୀ ନାମା		ପତ୍ନୀ ଯେ ଅତି ମନୋରମା	୩୨
ତା ତହିଁ ଏ ତିନି ଉଭବ		ସହ ଆୟୁ ଯେ ପୁରୋଜବ	୩୩
ଧରଣୀ ଜାୟା ଯେ ଧୂବର		ତା ଗର୍ଭୁ ଜାତ ନାନାପୁର	୩୪
ଅର୍କ ନାମରେ ଯେ ବସୁର		ବାସନା ନାମେ ପତ୍ନୀ ତାର	୩୫
ତା ତହିଁ ତର୍ଷାଦି ତନୟ		ବହୁତ ହୋଇଲେ ଉଦୟ	୩୬
ଅଗ୍ନିର ଭାର୍ଯ୍ୟା ଧାରା ହେଲେ		ବହୁପୁତ୍ର ସେ ପ୍ରସବିଲେ	୩୭
ପୁଣି ତା ତହିଁ ସ୍ୱୟ ହେଲେ		କୃତ୍ତିକା ପୁତ୍ର ବୋଲାଇଲେ	୩୮
ଶର୍ବରୀ ରମଣୀ ଦୋଷର		ତା ତହିଁ ଜନ୍ମ ଶିଶୁମାର	୩୯
ଯେ ଶିଶୁମାର ବିଷ୍ଣୁ ଅଂଶେ		ଜାତ ହୋଇଲେ ବସୁବଂଶେ	୪୦
ଜଶ୍ୱରଅଂଶ ସେ ଅଟଇ		ଜଗତବ୍ୟାପିତ ସେ ହୋଇ	୪୧
ବସୁ ବନିତା ଆଜିରସୀ		ତହିଁ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ପ୍ରକାଶି	୪୨
ସକଳକଳାମାନଙ୍କର		ସ୍ୱାମୀ ଅଟଇ ଜଗତର	୪୩
ସେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ବାୟୁଜାତ		ତାକ୍ଷସ ମନୁ ନାମେ ସୁତ	୪୪
ବିଶ୍ୱଦେବାଦି ସାଧ୍ୟ ଯେତେ		ମନୁର ପୁତ୍ର ଏ ଜଗତେ	୪୫
ବିଭାବସୁଙ୍କ ତିନିସୁତ		ଉଷା-ଗର୍ଭରୁ ହେଲେ ଜାତ	୪୬
ତାହାଙ୍କ ନାମ ଶୁଣ ନୃପ		ବ୍ୟୁଷ୍ଟ ରୋଚିଷ ଯେ ଆତପ	୪୭
ଏ ତିନି ପୁତ୍ରଙ୍କ ମଧ୍ୟର		ଆତପ ନାମ ଅଟେ ଯାର	୪୮
ତା ଠାରୁ ଦିବସ ଜନମ		ଯାହାର ନାମ ପଞ୍ଚଯାମ	୪୯
ଯା ହେତୁ ପ୍ରାଣୀ ଜାଗରିତ		ସଂସାରେ ହୋନ୍ତି ଆତଯାତ	୫୦
ଏବେ ସେ ଭୂତଙ୍କର ବଂଶ		କହିବା ଶୁଣ ନରଜଗ	୫୧
ଯେ ପତ୍ନୀ ସ୍ୱରୂପା ନାମେଣ		ତା ଠାରୁ ଜାତ ରୁଦ୍ରଗଣ	୫୨

ତାହାଙ୍କ ନାମ ଏକ ଏକ | କହିବା କର ହେ ବିବେକ || ୫୩
 ରୈବତ ଅଜ ଭବ ଭାମ | ଉଗ୍ର ବୃଷାକପି ଯେ ବାମ || ୫୪
 ଅଜୈକପାଦ ଅହିର୍ବୃଧ୍ୟ | ମହାନ ବହୁରୂପ ନାମ || ୫୫
 ରୁଦ୍ର ପାରିଷଦ ଯେତେ | କହିବି ଏକେ ଏକେ କେତେ || ୫୬
 ପ୍ରେତ ବିନାୟକ ଯେ ଘୋର | ଏମନ୍ତେ ଜନ୍ମିଲେ ଅପାର || ୫୭
 ଏ ଏକାଦଶ ରୁଦ୍ରଗଣ | ଜନମ ହେଲେ ପୃଥ୍ଵୀରେଣ || ୫୮
 ଅଜୈରସ ଯେ ପ୍ରଜାପତି | ତାହାର ପତ୍ନୀ ସ୍ଵଧାସତୀ || ୫୯
 ପିତୃଗଣଙ୍କୁ ସେ ଜନ୍ମାଇଁ | ଆବର ଶୁଣ ଯାହା କହି || ୬୦
 ସତୀର ଅଅର୍ଚ୍ଚା ରସ | ସୁତ ହୋଇଲେ ହେ ନରେଶ || ୬୧
 କୃଶାଶ୍ଵନାମେ ପ୍ରଜାପତି | ଅର୍ଚ୍ଚି ଧାଷଣା ତା ଯୁବତୀ || ୬୨
 ଧୂମକେତୁ ଯେ ଅର୍ଚ୍ଚସୁତ | ଧାଷଣା ଠାରୁ ଚାରିପୁତ୍ର || ୬୩
 ବେଦଶିରା ମନୁ ବୟନ | ଦେବଳ ଏ ଚାରିନନ୍ଦନ || ୬୪
 ତାକ୍ଷ୍ୟ ନାମରେ ଯେ କଶ୍ୟପ | ତା ପତ୍ନୀ ନାମ ଶୁଣ ନୃପ || ୬୫
 ବିନତା ପତଙ୍ଗୀ ଯାମିନୀ | କହୁ ଏ ଚାରୋଟି କାମିନୀ || ୬୬
 ବିନତା ଗରୁଡ ଅରୁଣା | ଦୁଇ ସନ୍ତାନ କଲେ ଜନ୍ମ || ୬୭
 ଗରୁଡ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ବାହାନ | ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ସାରଥୀ ଅରୁଣା || ୬୮
 ପତଙ୍ଗୀ ପତଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ | ଯାମିନୀ ଶଲଭ ପୁତ୍ରଙ୍କୁ || ୬୯
 କହୁର ଗର୍ଭନାଗ ଯେତେ | ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଲେ ସମସ୍ତେ || ୭୦
 କୃତ୍ତିକା ଆଦି ଯେତେ ରକ୍ଷ | ଚନ୍ଦ୍ର ପତ୍ନୀ ଏ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ || ୭୧
 ନିତ୍ୟେ କେବଳ ରୋହିଣୀର | ପ୍ରେମରେ ବଶ ଶଶଧର || ୭୨
 ଦେଖନ୍ତେ କନ୍ୟାଙ୍କର ଦୁଃଖ | ଶାପ ବିହଲେ କୋପେ ଦକ୍ଷ || ୭୩
 ସେ ଶାପୁ କ୍ଷୟ ରୋଗେ ସୋମ | ଦିନକୁ ଦିନ ହେଲେ କ୍ଷୀଣ || ୭୪
 ଦକ୍ଷଙ୍କୁ ପ୍ରସନ୍ନ କରାଇ | କଳା ଲଭିଲେ ପୁଣି ସେହି || ୭୫
 କୃଷ୍ଣ-ଶୁକ୍ଳରେ ଏହି କଳା | କୁମ୍ଭରେ କ୍ଷୟ ବୃଦ୍ଧି ହେଲା || ୭୬
 ଏ ଅନନ୍ତରେ ମାତୃଗଣ | ତାହାଙ୍କ ନାମ କହୁଁ ଶୁଣ || ୭୭
 କଶ୍ୟପ-ପତ୍ନୀମାନଙ୍କର | କହିବା ନାମର ବିଷ୍ଠାର || ୭୮
 ଯାହାର ଅପତ୍ୟରୁ କରି | ଜଗତଯାକ ଅଛି ପୂରି || ୭୯
 କାର୍ତ୍ତନ କଲେ ତାଙ୍କ ନାମ | ପ୍ରାଣୀ ଲଭନ୍ତି ସୁଖଧାମ || ୮୦
 ତେଣୁ ମୁଁ ତୁମ୍ଭର ନିକଟେ | ତାହାଙ୍କ ନାମକୁ ପ୍ରକଟେ || ୮୧

ଅଦିତି ଦିତି ଦନୁ ତିନି | କାଷ୍ଠା ଅରିଷ୍ଟା ପୁଣି ବେନି || ୮୨
 ସୁରସା ଲଳା ମୁନି ପୁଣି | କ୍ରୋଧବଶା ତାମ୍ରା ତରୁଣୀ || ୮୩
 ସୁରଭି ସରମା ପ୍ରକାଶ | ତିନି ସହିତେ ତ୍ରୟୋଦଶ || ୮୪
 ଏହାଙ୍କର ଯେ ହେଲେ ସୁତ | କହିବା ଶୁଣ ପରାକ୍ଷିତ || ୮୫
 ଜଳଜନ୍ମୁଏ ତିମିଠାରୁ | ଶ୍ଵାପଦେ ସରମା-ଗର୍ଭରୁ || ୮୬
 ଗୋରୁ ମହାଷ ଆଦି ଯେତେ | ଦିଶୁର-ପଶୁ ଏ ସମସ୍ତେ || ୮୭
 ସୁରଭିଠାରୁ ହେଲେ ଜାତ | କହିବା ଶୁଣ ତାମ୍ରା ସୁତ || ୮୮
 ଶ୍ୟାମ-ଗୃଧ୍ରାଦି ବିହଙ୍ଗମ | ମୁନିର ଅପସରାଗଣ || ୮୯
 ଦ୍ଵୟଶୁକାଦି ସର୍ପ ଯେତେ | କ୍ରୋଧବଶାସୁତ ସମସ୍ତେ || ୯୦
 ଲଳାର ତହୁଁ ବୃକ୍ଷମାନ | ସୁରସାସୁତ ଯାତୁଧାନ || ୯୧
 ଗନ୍ଧର୍ବେ ଅରିଷ୍ଟର ପୁତ୍ର | କାଷ୍ଠାର ଏକଶୁର ସୁତ || ୯୨
 ଦନୁର ଏକଷଠିସୁତ | ଅଠର ପ୍ରଧାନ ଯେ ପୁତ୍ର || ୯୩
 ଶୁଣ କହିବା ହେ ରାଜନ | ଏହାଙ୍କ ଏକଏକ ନାମ || ୯୪
 ଦ୍ଵିମୂର୍ତ୍ତୀ ଅରିଷ୍ଟ ଶମ୍ଭର | ହୟଗ୍ରୀବ ଯେ ଶଙ୍କୁଶିର || ୯୫
 ବିଭାବସୁ ଯେ ଅୟୋମୁଖ | ବୃକ୍ଷପର୍ବା ଯେ ବିରୁପାକ୍ଷ || ୯୬
 ସ୍ଵର୍ଭାନୁ କପିଳ ଅରୁଣା | ପୁଲୋମା ଏକଚକ୍ର ଜାଣି || ୯୭
 ଧୂମ୍ରକେଶ ଅନୁତାପନ | ଦୁର୍ଜୟ ବିପ୍ରଚିତ୍ରି ନାମ || ୯୮
 ସ୍ଵର୍ଭାନୁ କୁମାରୀ ସୁପ୍ରଭା | ନମ୍ବୁତି ତାଙ୍କୁ ହେଲେ ବିଭା || ୯୯
 ରାଜନ ଯେ ବୃକ୍ଷପର୍ବାର | ଶର୍ମିଷ୍ଠା ନାମେ କନ୍ୟାବର || ୧୦୦
 ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟା ଥିଲା | ଯଯାତି ତାକୁ ବିଭା ହେଲା || ୧୦୧
 ଦନୁର ପୁତ୍ର ବୈଶ୍ଵାନର | ଚାରୋଟି କନ୍ୟା ହେଲେ ତାର || ୧୦୨
 ସେମାନେ ପରମାସୁନ୍ଦରୀ | କହିବା ନାମ ତାହାଙ୍କରି || ୧୦୩
 ଉପଦାନବୀ ହୟଶିରୀ | କାଳକା ପୁଲୋମା ସୁନ୍ଦରୀ || ୧୦୪
 ଉପଦାନବୀ କନ୍ୟା ତୁଲେ | ହିରଣ୍ୟାକ୍ଷ ଯେ ବିଭାହେଲେ || ୧୦୫
 ହୟଶିରୀ ନାମେ ସୁନ୍ଦରୀ | କ୍ରତୁର ସେହି ହେଲା ନାରୀ || ୧୦୬
 ପୁଲୋମା କାଳକା ଏ ଦୁଇ | କଶ୍ୟପ ସଙ୍ଗେ ବିଭା ହୋଇ || ୧୦୭
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ପାଇ କରି | କଶ୍ୟପ ବିଭା ବେନିନାରୀ || ୧୦୮
 ଏ ଦୁଇକନ୍ୟାଙ୍କ ଗର୍ଭରୁ | ଦାନବେ କଶ୍ୟପ-ବୀର୍ଯ୍ୟରୁ || ୧୦୯
 ଷାଠିଏ ସହସ୍ର ସମ୍ପୁତ | ସର୍ବେ ହୋଇଲେ ବଳବନ୍ତ || ୧୧୦

ଇନ୍ଦ୍ର ଅପ୍ରୀତି କରନ୍ତି		ନିତ୍ୟେ କୁକର୍ମ ଆଚରନ୍ତି		୧୧୧
ସର୍ବଦା ଯୁଦ୍ଧେ ରତ ହେଲେ		ରକ୍ଷିକ ଯାଗ ବିନାଶିଲେ		୧୧୨
ପିତାର ପିତା ଯେ ତୋହର		ଅର୍ଜୁନ ନାମଟି ଯାହାର		୧୧୩
ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯାଇ କଲା ନଷ୍ଟ		ଦାନବ ବଳବନ୍ତ ଦୁଷ୍ଟ		୧୧୪
ଦାନବ ବିପ୍ରଚିତ୍ରି ନାରୀ		ସିଂହିକା ନାମଟି ତାହାରି		୧୧୫
ଏକ ଦାନବ ଶତେ ସୁତ		ତା ଗର୍ଭୁ ହୋଇଲେ ସମୂତ		୧୧୬
ରାହୁ ତା ପ୍ରଥମ ନନ୍ଦନ		ଶତକନିଷ୍ଠ କେତୁ ନାମ		୧୧୭
ସେ ସର୍ବେ ଗ୍ରହମାନଙ୍କରେ		ବିଖ୍ୟାତ ହୋଇଲେ ସଂସାରେ		୧୧୮
ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ନୃପବର		ଅଦିତି ବଂଶର ବିଚାର		୧୧୯
ଯହିଁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାଷ୍ଟକୀକୁର		ଅଂଶେ ହୋଇଲେ ଅବତାର		୧୨୦
ଅର୍ଯ୍ୟମା ବିବସ୍ୱାନ ଦୁଷ୍ଟା		ଧାତା ବିଧାତା ଯେ ସବିତା		୧୨୧
ପୂଷା ଭଗ ଆର ବରୁଣ		ମିତ୍ର ଶକ୍ତ ଯେ ଉରକ୍ରମ		୧୨୨
ବିବସ୍ୱାନଙ୍କ ତହିଁ ଜାତ		ଶ୍ରଦ୍ଧାଦେବ ହେଲେ ସାକ୍ଷାତ		୧୨୩
ସେ ଶ୍ରୀକ୍ଷଦେବ ମନୁ ନାମେ		ଖ୍ୟାତ ହୋଇଲା ଧରାଧାମେ		୧୨୪
ଭାଗ୍ୟବତୀ ଯାମା ଏ ଦୁଇ		ଯମ ଯମୁନା ପ୍ରସବଇ		୧୨୫
ଯେ ଯାମା ବତବା ରୂପରେ		ଜନ୍ମାଇ ଅଶ୍ୱିନୀକୁମାରେ		୧୨୬
ଛାୟାରେ ଶନିଶ୍ଚର ସୁତ		ବିବସ୍ୱାନର ବାୟୁ୍ୟ ଜାତ		୧୨୭
ଏ ଅନନ୍ତରେ ତାର ତହିଁ		ସାବର୍ଣ୍ଣ୍ୟମନୁ ଜାତ ହୋଇ		୧୨୮
କନ୍ୟାଏ ହୋଇଲା ଜନମା		ଯାହାର ପତି ସମରଣ		୧୨୯
ମାତୃକା ପତ୍ନୀ ଅର୍ଜମାର		ବହୁତ ସୁତ ହେଲେ ତାର		୧୩୦
ଏ ସର୍ବ ମନୁଷ୍ୟଜାତିରେ		କଞ୍ଚନା କଲେ ବେଦବରେ		୧୩୧
ପୁଷ୍ପା ସ୍ୱଭାବେ ଅନପତ୍ୟ		ପୂର୍ବେ ତ ଥିଲା ଭଗ୍ନଦନ୍ତ		୧୩୨
ପୂର୍ବକାଳରେ ଦକ୍ଷ ପ୍ରତି		କୁପିତ ହେଲେ ଉମାପତି		୧୩୩
ତା ଦେଖି ପୁଷ୍ପା ନିଜ ଦନ୍ତ		ଦେଖାଇ ହସିଲା ବହୁତ		୧୩୪
ଏଣୁ ତା ଦନ୍ତ ଭଗ୍ନ ହୋଏ		ଏବେ କହିବା ଶୁଣ ରାୟେ		୧୩୫
ଦୈତ୍ୟ କନ୍ୟା ପତ୍ନୀ ଦୁଷ୍ଟାର		ରତନା ନାମ ସେ କନ୍ୟାର		୧୩୬
ଏହାଙ୍କ ସୁତ ଶୁଣ ନୃପ		ସନ୍ନିବେଶ ଯେ ବିଶ୍ୱରୂପ		୧୩୭
ଯାହାଙ୍କୁ ସୁରଗଣମାନେ		ବରିଲେ ପୁରୋହିତ ପଣେ		୧୩୮
ଶତ୍ରୁମଉଳା ଯେବେ ତାର		ସେ ଯେ ସ୍ୱଭାବେ ବଳିୟାର		୧୩୯

ତଥାପି ପୁରୋହିତ ପଣେ		ବରଣ କଲେ ଦେବଗଣେ		୧୪୦
ଯେବେ ସେ ଗୁରୁ ଆଜ୍ଞିରସ		ମନରେ ହୋଇ ଅସନ୍ତୋଷ		୧୪୧
ତାଙ୍କୁ ତେଜିଲେ ମୁନିରାଣ		ସେ ମୁନି ସକଳକାରଣ		୧୪୨
ସେ କଥା ସୁଜ୍ଞାନ ହିତେ		ଏ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧ ଭାଗବତେ		୧୪୩
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ଦକ୍ଷଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି ଏ ଜଗତ		୧୪୪

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ଷଷ୍ଠୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ

ପରୀକ୍ଷିତ ଉବାଚ

କେଉଁ ହେତୁରୁ ଆଜ୍ଞିରସ		ଦେବଙ୍କୁ କଲେ ଅବିଶ୍ୱାସ		୧
ନିଜର ଶିଷ୍ୟ ଦେବଗଣେ		ବର୍ଜିଲେ ତାଙ୍କୁ କି କାରଣେ		୨
ଏକଥା କହ ମୁନିବର		ଯେବେ କରୁଣା ମୋତେ କର		୩

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁର କହିବା ଯା ପଚାର		ଯେହେତୁ ଛାଡିଲେ ଅମର		୪
ଏକ କାଳରେ ପୁରୁହୃତ		ଏଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ବିହ୍ୱଳିତ		୫
ନିରତେ ଅସତ-ମାର୍ଗରେ		ପ୍ରବୃତ୍ତ ହେଲେ ସେ ଗର୍ବରେ		୬
ପବନ ବସୁ ରୁଦ୍ରଗଣ		ଆଦିତ୍ୟ ଯେତେ ରତ୍ନ ପୁଣ		୭
ବିଶ୍ୱଦେବା ସାଧ୍ୟ ସହିତେ		ଅଶ୍ୱିନୀକୁମାର ସମେତେ		୮
ସିଦ୍ଧ ଗନ୍ଧର୍ବ ଯେ ତାରଣ		ବ୍ରହ୍ମା ଶଙ୍କର ମୁନିଗଣ		୯
କିନ୍ନର ବିଦ୍ୟାଧରଗଣ		ସେବିତ ଅପସରାମାନ		୧୦
ପତଙ୍ଗ ଉରଗ ଯେ ଆଦି		ସେବନ୍ତି ଯେ ଯାହା ପ୍ରସିଦ୍ଧି		୧୧
ସ୍ତୁତି କରନ୍ତି ବନ୍ଦୀଗଣ		ଆସ୍ତାନେ ବସି ମଘବାନ		୧୨
ଲଳିତେ ହେକୁ ଗୀତ ଗାଇ		ଚାମର ଧରି କେ ବିଞ୍ଚଇ		୧୩
ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ପ୍ରାୟ ହୋଇ		ଯେ ଶ୍ୱେତଛତ୍ର ଶୋଭାପାଇ		୧୪
ଅନ୍ୟ ଯେ ପାରିଷଦଗଣ		ବିଞ୍ଚନ୍ତି ଘେନିର ବ୍ୟଜନ		୧୫
ଶତୀ ସଙ୍ଗତେ ଦେବରାୟେ		ରତ୍ନଆସନରେ ବିଜୟେ		୧୬

ଏମନ୍ତ ସମୟେ ରାଜନ		କହିବା ଶୁଣ ଏକମାନ		୧୭
ପରମଗୁରୁ ଦେବଙ୍କର		ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ସେ ସଭାର		୧୮
ପୂଜିତ ମୁନିମାନଙ୍କର		ବନ୍ଦିତ ସୁରାସୁରଙ୍କର		୧୯
ତାହାଙ୍କ ପ୍ରତି ଆନ କରି		ଅଭିବାଦନକୁ ନ କରି		୨୦
ଏମନ୍ତେ ମୁନିଙ୍କି ଦେଖିଲେ		ଇନ୍ଦ୍ର ଆସନୁ ନ ଉଠିଲେ		୨୧
ସେଠାରୁ ଶୀଘ୍ର ଆଜିରସ		ମଉନେ ମନ୍ଦିରେ ପ୍ରବେଶ		୨୨
ଶ୍ରୀମଦେ ଇନ୍ଦ୍ର ବିକ୍ରମା		ମନେ ଜାଣିଲେ ମୁନି ଏହା		୨୩
ତାହାଙ୍କ ବିନ୍ଦୁ କେ ପଣ୍ଡିତ		ସ୍ୱର୍ଗ-ରକ୍ଷଣେ ସମରଥ		୨୪
ତକ୍ଷଣେ ଇନ୍ଦ୍ରଜାଣି କରି		ଗୁରୁ-ଅପରାଧ ବିଚାରି		୨୫
ଆତ୍ମାକୁ ଇନ୍ଦ୍ର ନିନ୍ଦା କଲେ		ଅନେକ ସନ୍ତାପ ପାଇଲେ		୨୬
ବଡ଼ ଅସାଧୁପଣ କଲି		ମୁଁ ଅନ୍ଧବୁଦ୍ଧିକି ପାଇଲି		୨୭
ଗୁରୁ-ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ସଭାରେ		ନିନ୍ଦିଲି ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ-ମଦରେ		୨୮
ମୁଁ ଦେବମାନଙ୍କ ଈଶ୍ୱର		କଲି ଅସୁରଙ୍କ ବେତାରେ		୨୯
ଯେ ମହାରାଜ-ଚିହ୍ନ ବହି		ମନରେ ମଉଗର୍ବ ବହି		୩୦
ଧର୍ମଧରତା ଯେଉଁମାନେ		ସାଧୁ ପଣ୍ଡିତ ଯେତେ ଜନେ		୩୧
ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ନ ଉଠନ୍ତି		ସେମାନେ ଧର୍ମ ନ ଜାଣନ୍ତି		୩୨
କୁପଥ ଦେଖାନ୍ତି ଯେ ଜନ		ନରକେ ପହନ୍ତି ବହନ		୩୩
ତାହାଙ୍କ ବୋଲ ଯେ କରନ୍ତି		ପାଷଣଭେଳା ଆବୋରନ୍ତି		୩୪
ସ୍ୱଭାବେ ଗରୁ ଯେ ପାଷାଣ		ତାହାର ଆଶ୍ରୟେ ମରଣ		୩୫
ଏବେ ଅମରଗଣଙ୍କର		ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଅଗାଧବୁଦ୍ଧିର		୩୬
ମୁଁ ମୂଢ଼ ସେହି ବ୍ରାହ୍ମଣର		ପୟରେ ମଣ୍ଡିବି ମୋ ଶିର		୩୭
ତାଙ୍କୁ କରାଇଲେ ପ୍ରସନ୍ନ		ଦୁଃଖ ମୋ ହୋଇବ ଦହନ		୩୮
ଏମନ୍ତ ଚିନ୍ତା ମନେ କରି		ଗୁରୁ-ଭୁବନେ ଆଗୁ ସରି		୩୯
ଗୁରୁ ତା ଆଗମନ ଦେଖି		ଗୁହକୁ ଗଲେ ସେ ଉପେକ୍ଷି		୪୦
ଗୁରୁଦରଶନ ନ ପାଇ		ଭୟ-ଶୋକରେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ		୪୧
ଆତ୍ମାର ଅକୁଶଳ ଜାଣି		ଚିନ୍ତିତ ହେଲେ ବକ୍ରପାଣି		୪୨
ଅସୁରମାନେ ତାହା ଜାଣି		ଶୁକ୍ର-ମନ୍ତ୍ରଣା ପରିମାଣି		୪୩
ଦେବଙ୍କ ନାଶ ବିଚାରନ୍ତି		ସ୍ୱଭାବେ ଦୁର୍ନିଦ ହୁଅନ୍ତି		୪୪
ତାହାଙ୍କ ବାଣେ ମନ୍ଦବାନ		ଦେବଙ୍କ ଦେହ ହେଲା କ୍ଷାଣ		୪୫
ବ୍ରହ୍ମ-ଛାମୁକୁ ଦେବେ ଗଲେ		ଏ ସର୍ବକଥା ନିବେଦିଲେ		୪୬

ଛନ୍ଦ୍ରିତରେ ଦେବଗଣ		ନମିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଚରଣ		୪୭
ଦୁଃଖିତ ଦେଖି ଦେବଗଣ		ସ୍ୱୟମ୍ଭୁ ଅଜ ଭଗବାନ		୪୮
ପରମକୃପାଯୁକ୍ତ ହୋଇ		କିଛି ବୋଇଲେ ସ୍ୱେହବହି		୪୯

ବ୍ରହ୍ମା ଉବାଚ

ହେ ଦେବ ଶୁଣ କହୁଁ ଆମ୍ଭେ		ଅତ୍ୟନ୍ତ-ମନ୍ଦ କଲ ତୁମ୍ଭେ		୫୦
ଯେ ବ୍ରହ୍ମବାଦୀ ସୁବ୍ରାହ୍ମଣ		ତାହାଙ୍କୁ କଲ ଅବମାନ		୫୧
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସେ ପାପ-କାରଣେ		ଜିଣିଲେ ତେଣୁ ଶତ୍ରୁଗଣେ		୫୨
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ନ ଜିଣନ୍ତି ବାଦେ		ଏବେ ଜିଣିଲେ ଅପ୍ରମାଦେ		୫୩
ହେ ଇନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ସାବଧାନେ		ଗୁରୁଙ୍କୁ ଲଘିଲ ଅଜ୍ଞାନେ		୫୪
ଶୁକ୍ରଙ୍କୁ ଆରଥ ଅସୁର		ସୁଖେ ଲଭିଲେ ତୁମ୍ଭ ପୁର		୫୫
ଗୋ ବିପ୍ର ଗୋବିନ୍ଦ ଯାହାର		ଠାକୁର ବିଘ୍ନ କାହିଁ ତାର		୫୬
ଅଶେଷପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଈଶ୍ୱର		ଶୁଭ କରିବେ ଚକ୍ରଧର		୫୭
ବିଶ୍ୱରୂପକୁ ବେଗେ ଭଜ		ତୁମ୍ଭର କରିବେ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ		୫୮
ସେ ବିପ୍ର ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ		ତୁମ୍ଭର ଦୁଃଖ ଯିବ ଭଲେ		୫୯
ଶୁକ କହିଲେ ଶୁଣ ରାୟେ		ବ୍ରହ୍ମା ଯେ କହିଲେ ଉପାୟେ		୬୦
ଶୁଣି ଦେବତାଏ ହରଷ		ବ୍ରହ୍ମା ଏହି ଉପଦେଶ		୬୧
ରକ୍ଷିଙ୍କ ଠାବକୁ ସେ ଗଲେ		ହରଷେ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲେ		୬୨
ଏ ଅନନ୍ତରେ ହୁଷ୍ଟ ହୋଇ		ଦେବେ କହିଲେ କଥା ଏହି		୬୩

ଦେବଗଣଉବାଚ

ଆମ୍ଭେ ଅତିଥି ହେଲୁ ଯହୁଁ		ତୁମ୍ଭ ଆଶ୍ରମେ ଶୁଭ ହେଉ		୬୪
ପିତୃମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ		କର ଏ ଯଥୋଚିତ ଧର୍ମ		୬୫
ଉତ୍ତମପୁତ୍ରଙ୍କର ଧର୍ମ		ଯେ ପିତୃଗଣ ଶୁଶ୍ରୁଷଣ		୬୬
ଗୃହସ୍ଥଜନଙ୍କ ଏ ଧର୍ମ		ଅଧିକେ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ କର୍ମ		୬୭
ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମାର ମୂରତି		ପିତା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ପ୍ରଜାପତି		୬୮
ଭ୍ରାତା ଯେ ମୂରତି ଇନ୍ଦ୍ରର		ମାତା ସାକ୍ଷାତ ପୃଥିବୀର		୬୯
ଭଗିନୀ ଦୟାର ମୂରତି		ଧର୍ମର ମୂରତି ଅତିଥି		୭୦
ଅଗ୍ନି-ମୂରତି ଅଭ୍ୟାଗତ		ଆତ୍ମାର ମୂର୍ତ୍ତି ସର୍ବଭୂତ		୭୧
ଶତ୍ରୁ ସକାଶୁ ପରାଭବ		ଯେଣେ ପିତାଙ୍କ ଆର୍ତ୍ତଭାବ		୭୨

ଏହି କାରଣ ମୁନିବର		ତପସ୍ୟା ସାଧି ଦୂର କର		୭୩
ଗୁରୁ ଉପାଧ୍ୟାୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ		ବ୍ରହ୍ମିଷ୍ଠ ଯେତେ ତୁମ୍ଭ ଗୁଣ		୭୪
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କଲୁ ପୁରୋହିତ		ଶତ୍ରୁଙ୍କ ଜିଣିବୁ ତୁରିତ		୭୫
କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରୟୋଜନ ପାଇଁ		କନିଷ୍ଠ-ପୂଜା ନିନ୍ଦା ନୋହି		୭୬
ବେଦରେ ଯାର ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ		ଜ୍ୟେଷ୍ଠରେ ଯୋଗ୍ୟ ସେହୁ ନୋହି		୭୭
ବୟସେ ହେଲେ ହେଁ କନିଷ୍ଠ		ଜ୍ଞାନରେ ଅଟ ତୁମ୍ଭେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ		୭୮

ଶୁକ ଉବାଚ

ତାହାଙ୍କୁ ପୁରୋହିତ ପଣେ		ବରଣ କଲେ ଦେବଗଣେ		୭୯
ମୁନି ବିଶ୍ୱରୂପ ହସିଲେ		ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ବୋଇଲେ		୮୦

ବିଶ୍ୱରୂପ ଉବାଚ

ଭୋ ଦେବଗଣେ କହୁଁ ଶୁଣ		ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଅଖିଳକାରଣ		୮୧
ନିନ୍ଦିତ-କାର୍ଯ୍ୟ ଯୌରୋହିତେ		କିମ୍ପା ଆରାଧ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ ମୋତେ		୮୨
ହେ ଅଧୀଶ୍ୱର ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ		ଅର୍ଥେ ମୋ ନାହିଁ ପ୍ରୟୋଜନ		୮୩
କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଧାନ୍ୟାଦି ଗ୍ରହଣ		କରି ବଞ୍ଚଇ ମୁହିଁ ଦିନ		୮୪
କିମ୍ପାଇ ତୁଚ୍ଛକୁଳି କରି		ପୁରୋହିତପଣ ଆଚରି		୮୫
ଅଜ୍ଞାନୀଲୋକ ଏହି କର୍ମ		ପାଇ ହୁଅନ୍ତି ମହାପ୍ରେମ		୮୬
ତଥାପି ତୁମ୍ଭର କଥାରେ		ଏହା କେ ଅସ୍ୱୀକାର କରେ		୮୭
କିନ୍ତୁ ତୁମ୍ଭେ ଯେ ମୋର ଗୁରୁ		ଆମ୍ଭେ ଯେ ଅବଜ୍ଞା ନ କରୁ		୮୮
ତୁମ୍ଭର ଯେତେ କଥାମାନ		ସାଧିବୁ ଶୁଣ ଦେବଗଣ		୮୯

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏ ଅନନ୍ତରେ ବିଶ୍ୱରୂପ		ବରଣ ହୋଇ ଶୁଣ ନୃପ		୯୦
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୋଲିଣ ସୁମରି		ପରମ ସମାଧିରେ କରି		୯୧
ଶୁକ୍ରର ବିଦ୍ୟାବଳୁ କରି		ଅସୁରଙ୍କର ଯଶ ଶିରୀ		୯୨
ନିଶ୍ଚୟେ କରିଥିଲେ ନାଶ		ଶୁଣ ରାଜନ ଇତିହାସ		୯୩
ବୈଷ୍ଣବାବିଦ୍ୟା ବୋଲି ଯାହା		ଇନ୍ଦ୍ର ଅର୍ଥେ ଆଣି ତାହା		୯୪
ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଆଣି ତାହା ଦେଲେ		ଯାହାକୁ ଅସୁରେ ଶଙ୍କିଲେ		୯୫
ସେ ବିଦ୍ୟାପ୍ରଭାବରୁ ଇନ୍ଦ୍ର		ଜିଣିଲା ଯେ ଦାନବବୃନ୍ଦ		୯୬

ମହତ ବିଶ୍ୱରୂପ ଧାର		ଦେଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାସାର		୯୭
ଇନ୍ଦ୍ରର ଗୁରୁଦ୍ରୋହ-ଦୋଷ		କହିଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ		୯୮
ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ				

ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ

ପରୀକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ଶୁଣ ହେ ମୁନି ତପୋଧନ		ତୁମ୍ଭେ ଯେ କହିଲ ବିଧାନ		୧
କବଚ ନାରାୟଣ ରୂପ		ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଦେଲେ ବିଶ୍ୱରୂପ		୨
ଯେଣେ ଇନ୍ଦ୍ର ରକ୍ଷିତ ହୋଇ		ସ୍ୱର୍ଗରେ ଭୋଗ ସେ ଭୁଞ୍ଜଇ		୩
ଗଜ ତୁରଙ୍ଗ ରିପୁବଳେ		ଲୀଳାମାତ୍ରକେ ଜିଣି ହେଲେ		୪
ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ଅଶେଷ ସମ୍ପଦେ		ଭୁଞ୍ଜୁ ଅଛନ୍ତି ଅପ୍ରମାଦେ		୫
ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ମୋତେ ଯେବେ ଦୟା		ବିଷ୍ଠାରି କହିବାକ ଏହା		୬
କେମନ୍ତ ବର୍ମ ନାରାୟଣ,		ଇନ୍ଦ୍ରର ରକ୍ଷାର କାରଣ		୭
ଯେ ବର୍ମବଳେ ଶତ୍ରୁଜିଣି		ସ୍ୱର୍ଗେ ନିର୍ଭୟ ବଜ୍ରପାଣି		୮
ରାଜା ବିନୟ ଦେଖି ମୁନି		କହନ୍ତି ତାର ଭାବ ଘେନି		୯

ଶୁକ ଉବାଚ

ଇନ୍ଦ୍ର ନିମନ୍ତେ ହୋଇ ବୃତ		ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ପୁରୋହିତ		୧୦
ଯେ ବର୍ମ ନାମ ନାରାୟଣ		କହିଲେ ଏକମନେ ଶୁଣ		୧୧

ବିଶ୍ୱରୂପ ଉବାଚ

କର ଚରଣ ଜଳେ ଧୋଇ		ଗଣ୍ଡୁଷ ଉଦତୁଣ ହୋଇ		୧୨
ମନ୍ତ୍ରରେ କରି ଅଙ୍ଗନ୍ୟାସ		ମଉନ ଶୁଚି ହୋଇ ତୋଷ		୧୩
ଯେବଣ ବର୍ମେ ନାରାୟଣ		ତୋଷ ହୋଇବେ ତତକ୍ଷଣ		୧୪
ନିକଟ ଭୟ ଯେତେବେଳେ		ଜାନୁ ଚରଣ ବକ୍ଷସ୍ଥଳେ		୧୫
ଉଦର ହୃଦୟ ମୁଖରେ		ଓଁକାର ଆଦି ଦେଇ ଶିରେ		୧୬
ଓଁକାର ଆଦି ନାରାୟଣ		ଉଚ୍ଚାର କରିବ ତକ୍ଷଣ		୧୭
କରେ କରିବ କରନ୍ୟାସ		ଯେ ବିଦ୍ୟା ଅକ୍ଷରଦ୍ୱାଦଶ		୧୮
ପ୍ରଣବ ଆଦି କରି ଯେତେ		କରିବ 'ୟ' କାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ		୧୯

ଅଲ୍ପଳି ଅଲ୍ପସି ପର୍ବରେ		ଯଥାକ୍ରମେ ଦେଇ ଅକ୍ଷରେ		୨୦
ହୃଦରେ ଦେଇଣ ଓଁକାର		ମସ୍ତକେ ଦେବ ସେ 'ବି' କାର		୨୧
'ଷ' କାର ଭୃରୁଯୁଗେ ଦେଇ		'ଶ' କାର ଶିଖାରେ ବସାଇ		୨୨
'ବେ' କାର ନୟନ ମଧ୍ୟରେ		'ନ' କାର ସକଳ ସନ୍ଧିରେ		୨୩
'ମ' କାର କରିବ ସ୍ମରଣ		ମନ୍ତ୍ର-ସ୍ମରୁପେ ହୋଇ ଜନ୍ମ		୨୪
ବିଷ୍ଣବେ ନମଃ ଉଚ୍ଚାରିବ		ଓଁକାର ତହିଁ ଆଦ୍ୟେ ଦେବ		୨୫
ପରମ-ଆତ୍ମା ଏହି ମନ୍ତ୍ର		ଧ୍ୟାନ କରିବ ଅବିରତେ		୨୬
ଷଟ ଶକତି ରୂପ ଯୁତ		ଅନାଦି ଦିବ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧସତ୍ତ୍ୱ		୨୭
ଯେ ହରି ଗରୁଡ଼ପୁଷ୍ପରେ		ପାଦପଦ୍ମ ଦେଇଛି ଶିରେ		୨୮
ଯେ ଅଷ୍ଟବାହୁରେଣ କରି		ଚର୍ମ ଆସି ଗଦାକୁ ଧରି		୨୯
ଶଙ୍ଖ ପାଶ ଇଷ୍ଟ ଚାପରେ		ରଖନ୍ତୁ ମୋତେ ଚକ୍ରଧରେ		୩୦
ଯେ ଜଳେ ମସ୍ତକରୂପ ହୋଇ		ସେ ପ୍ରଭୁ ରକ୍ଷାକରୁ ଦେହୀ		୩୧
ଜଳଜନ୍ତୁଙ୍କ ସକାଶରୁ		ରଖିବେ ବରୁଣ-ପାଶରୁ		୩୨
ମାୟାବାମନ ରୂପ ଛଳେ		ସେ ରକ୍ଷାକରୁ ଅବହେଳେ		୩୩
ତ୍ରିବିକ୍ରମ ରଖୁ ଭୂମିରେ		ବିଶ୍ୱରୂପ ଯେ ଆକାଶରେ		୩୪
ବନ ସଂଗ୍ରାମ ସଙ୍କଟରୁ		ଦୁର୍ଗମୁ ସେ ମୋତେ ସେ ଉଦ୍ଧରୁ		୩୫
ଅସୁରଯୁଥର ଅଇରି		ନୃସିଂହ ମୋତେ ସେ ଉଦ୍ଧରି		୩୬
ଯାହାର ଅଜହାସ ଶୁଣି		କମ୍ପନ୍ତି ଏ ଦିଗ ଧରଣୀ		୩୭
ଦୈତ୍ୟପତ୍ନୀଙ୍କ ଗର୍ଭମାନେ		ପଡ଼ନ୍ତି ଯେ ହାସ-ନିଃସ୍ୱନେ		୩୮
ସେ ପ୍ରଭୁ ଯୁଦ୍ଧଆଦି ସ୍ଥଳେ		ମୋତେ ରଖନ୍ତୁ ଅବହେଳେ		୩୯
ପଥେ ରଖନ୍ତୁ ଯଜ୍ଞକଳ୍ପ		ଅଖିଳାଧାର ବିଶ୍ୱରୂପ		୪୦
ଦଶନେ ଅବନୀ ଯେ ଧରି		ମୋତେ ସେ ବରାହ ଉଦ୍ଧରି		୪୧
ଅଦ୍ରିକୂଟରେ ପଶୁରାମ		ପ୍ରବାସେ ରାମ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ		୪୨
ଭରତ-ଅଗ୍ରଜତି ଯେହୁ		ସେ ମୋ ରକ୍ଷକ ସଦା ହେଉ		୪୩
ଅଖିଳ-ଚିନ୍ତା-ପ୍ରମାଦରୁ		ସେ ନାରାୟଣ ରକ୍ଷାକରୁ		୪୪
ନରକ-ଶରୀରରୁ ମୋତେ		ରକ୍ଷା କରିବେ ଜଗନ୍ନାଥେ		୪୫
ଆବର ନରରୂପୀ ହରି		ରଖନ୍ତୁ ଗର୍ବରୁ ଉଦ୍ଧରି		୪୬
ବିପତ୍ତିମାନ ହୋଇ ଯେତେ		ରଖିବେ ଜଗନ୍ନାଥ ମୋତେ		୪୭
ଯୋଗଭ୍ରଷ୍ଟରୁ ଦୂରାତ୍ରେୟ		ରଖନ୍ତୁ ହୋଇ ସେ ସଦୟ		୪୮
କିପଳରୂପୀ ଦେବହରି		ରଖନ୍ତୁ କର୍ମବନ୍ଧ ହରି		୪୯

ଅନଙ୍ଗପାଡ଼ାରୁ ଜଗତେ		ସନତ୍କୁମାର ରଖୁ ମୋତେ		୫୦
ଦେବହେଳନାଦି ଦୋଷରୁ		ହୟଗ୍ରୀବ-ମୂର୍ତ୍ତି ଉଦ୍ଧରୁ		୫୧
ଦେବତାଆରାଧନବିମ୍ବୁ		ନାରଦ ରଖନ୍ତୁ ମୋ ତନୁ		୫୨
କମଠରୂପୀ ଚକ୍ରଧର		ଅଶେଷପାପୁ ତ୍ରାହିକର		୫୩
ଅପଥ୍ୟଭୋଜନରୁ ମୋର		ଯେ ବ୍ୟାଧିଜନ୍ମେ ଅତିଘୋର		୫୪
ତାହା ନାଶିବେ ଧନୁନ୍ଦରି		ଯେ ଦୃଢ଼ଭୟଟି ମୋହରି		୫୫
ତହିଁ ରଖିବେ ନାଭିସୁତ		ରକ୍ଷତ ନାମେ ଯେ ବିଦିତ		୫୬
ଦୁର୍ବାଦ-ଜନସମୂହରୁ		ଯଜ୍ଞ ମୂରତି ରକ୍ଷା କରୁ		୫୭
ବଳବନ୍ଧୁଙ୍କ ତହିଁ ମୋତେ		ରଖନ୍ତୁ ବଳଦେବ ନିତ୍ୟେ		୫୮
ସର୍ପଙ୍କ ପ୍ରତାପରୁ ମୋତେ		ଶେଷରୂପୀ ରଖୁଯୁଗତେ		୫୯
ମୋହର ମନ ବୁଦ୍ଧି ବେନି		ରଖନ୍ତୁ ବ୍ୟାସ ମହାମୁନି		୬୦
ପାଷଣନିକର-ପ୍ରମାଦ		ତହିଁ ରଖିବେ ଦେବବୁଦ୍ଧ		୬୧
ଧର୍ମପାଳନେ ଅବତାର		ଯେ ପ୍ରଭୁ କଳକିରୁପଧର		୬୨
କଳିର ପାପ ନାଶ କରି		ରଖନ୍ତୁ କଳକିରୁପଧାରୀ		୬୩
ହେ ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ର ଏ ବିଧିରେ		ଧ୍ୟାୟିବ ଦିବା-ରଜନୀରେ		୬୪
ପ୍ରାତଃକାଳରେ କୃପା କରି		ମୋର ସକଳରିଷ୍ଟ ହରି		୬୫
କେଶବ ଗଦା ଧରି କରେ		ମୋତେ ରଖନ୍ତୁ ପ୍ରଭାତରେ		୬୬
ଗୋବିନ୍ଦ ବେଶୁ ଧରି କରେ		ରଖନ୍ତୁ ଦିବସଆଦ୍ୟରେ		୬୭
ପୂର୍ବାହ୍ନେ ଶକ୍ତି ଧରି ହସ୍ତେ		ରଖନ୍ତୁ ନାରାୟଣ ମୋତେ		୬୮
ରଖନ୍ତୁ ବିଷ୍ଣୁ ଚକ୍ରଧର		ଦିବସ-ମଧ୍ୟମଭାଗର		୬୯
ଅପରାହ୍ନରେ ମଧୁହାରୀ		ରଖନ୍ତୁ ଧନୁ କରେ ଧରି		୭୦
ରଖନ୍ତୁ ସାୟଂକାଳେ ମୋତେ		ତ୍ରିଧାମା-ମାଧବ ତୁରିତେ		୭୧
ପ୍ରଦୋଷେ ରଖୁ ହୃଷୀକେଶ		ଅଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଇଶ		୭୨
ଅର୍ଦ୍ଧରଜନୀ ବା ନିଶାଥେ		ରଖନ୍ତୁ ପଦ୍ମନାଭ ମୋତେ		୭୩
ଶ୍ରୀବତ୍ସଧାମା ପରରାତ୍ରେ		ଖଡ୍ଗଆୟୁଧ ଧରି ହସ୍ତେ		୭୪
ଅନୁସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଦାମୋଦର		ରାତ୍ରି ପ୍ରଭାତେ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର		୭୫
କାଳମୂରତି-ଭଗବାନ		ରଖନ୍ତୁ ମୋହର ଜୀବନ		୭୬
ଯେ ଚକ୍ର ତେଜ ଏ ସଂସାରେ		ପ୍ରଳୟାନଳ ରୁଦ୍ଧ କରେ		୭୭
କୃଷ୍ଣରେ ପ୍ରଯୋଜିତ ହୋଇ		ନିର୍ଭୟେ ଜଗତେ ଭ୍ରମଇ		୭୮
ତା ପାଦପଦ୍ମେ ମୋର ଶିର		ନିତ୍ୟେ କରଇ ନମସ୍କାର		୭୯

ସେ ଚକ୍ର ମୋର ଅରି-ସୈନ୍ୟ		ଦହନ କରିବ ବହନ	୮୦
ପବନ ସହ ହୁତାଶନ		ଦହଇ ଯେହ୍ନେ ଶୁଷ୍କତୁଣ	୮୧
ଗଦା ଅଶନି ପ୍ରାୟ ହୋଇ		ମୋର ବିପକ୍ଷ ଦେହେ ଯାଇ	୮୨
ଝୁଲିଙ୍ଗେ ଚୂର୍ଷକର ହିଆ		ତୁମ୍ଭେ ଅଖିଳନାଥ-ପ୍ରିୟା	୮୩
ମୁହିଁ ଅଟଇ ତାର ଦାସ		ମୋ ଶତ୍ରୁପକ୍ଷ କର ନାଶ	୮୪
କୁଷ୍ମାଣ୍ଡ ବିନାୟକ ଯକ୍ଷ		ଗୁହ୍ୟକ ଭୂତଗଣ ରକ୍ଷ	୮୫
ପିଶାଚ ପ୍ରେତ ମାତୃଗଣ		ଶୀଘ୍ରେ କର ତୁ ପ୍ରମଥନ	୮୬
ହେ ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟ ଶଙ୍ଖସାର		କୃଷ୍ଣେ ପୂରିତ ହୋଇ ମୋର	୮୭
ଶତ୍ରୁର ହୃଦୟ କମ୍ପାଅ		ନିଃସ୍ୱନେ ମହାଭୟ ଦିଅ	୮୮
ତୁ ହେ ଖଡଗ ଡାକ୍ଷଣ ଧାର		ଅଶେଷ ରିପୁ ନାଶ କର	୮୯
କୃଷ୍ଣରେ ହୋଇ ପ୍ରଯୋଜିତ		ସକଳ ରିପୁ କର ଗ୍ରସ୍ତ	୯୦
ହେ ଶତଚନ୍ଦ୍ର ଧର୍ମ ଶୁଣ		ଯେତେ ଅଛନ୍ତି ରିପୁଗଣ	୯୧
ତାହାଙ୍କ ଲୋଚନ ଆଛାଦ		ଯେଣେ ହୋଇବ ଦୃଷ୍ଟିଭେଦ	୯୨
ଯହୁଁ ମୋ ଭୟଜାତ ହୋଇ		ଗ୍ରହ ମନୁଷ୍ୟ କେତୁ ଯେହି	୯୩
ଯେ ସରୀସୃପ ଭୂତ ଆଦି		ହିଂସକ ପାପ ମନ୍ଦବାଦୀ	୯୪
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ରୂପ-ଅସ୍ର ନାମ		ଯେଣୁ ମୁଁ କଲି ସଂକୀର୍ତ୍ତନ	୯୫
ତାର ପ୍ରସାଦୁ ଯାଉ କ୍ଷୟ		ଏ ଯେତେ ସର୍ବଦୁଷ୍ଟଭୟ	୯୬
ଯେ ମୋର ଶ୍ରେୟ ଆଚରଣେ		ହିଂସା କରନ୍ତି ଦୁଷ୍ଟଗଣେ	୯୭
ଗରୁଡ଼ ଭଗବାନ ମୋତେ		ରକ୍ଷା କରିବେ ଅବିରତେ	୯୮
ରଖିବେ ବିଶ୍ୱକସେନ-ହରି		ଅଶେଷ କଷ୍ଟ ମୋତେ ତାରି	୯୯
ବିଷ୍ଣୁର ନାମ ରୂପ ଯାନ		ଆବର ଆୟୁଧ ବାହନ	୧୦୦
ଏମାନେ ହୋଇ ପରସନ୍ନ		ଆପଦୁ କରିବେ ମୋଚନ	୧୦୧
ପ୍ରଭୁ ନିକଟେ ଯେତେ ଗଣ		ଅପରେ ବାହନ ଭୂଷଣ	୧୦୨
ବୁଦ୍ଧି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ମୋର ମନ		ସର୍ବେ ରଖନ୍ତୁ ମୋର ପ୍ରାଣ	୧୦୩
ଯେମନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ		ସତ-ଅସତର କାରଣ	୧୦୪
ଏହି କବରୁ ମୋର ସର୍ବ		ନଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତୁ ଉପଦ୍ରବ	୧୦୫
ଆତ୍ମା ଅଶେଷ-ପ୍ରାଣୀଙ୍କର		ସକଳ-କାର୍ଯ୍ୟରୁ ବାହାର	୧୦୬
ଭୂଷଣ ଆୟୁଧ ସୁନାମ		ଧରନ୍ତି ସୁମାୟାରେ ଭିନ୍ନ	୧୦୭
ଏମନ୍ତ ପରମଇଶ୍ୱର		ରକ୍ଷାକରନ୍ତୁ ମୋ ଶରୀର	୧୦୮
ସର୍ବଙ୍କ ଭଗବାନ ହରି		ସର୍ବ-ସ୍ୱରୂପେ ରୂପ ଧରି	୧୦୯

ସଦା ସର୍ବତ୍ର ସର୍ବଠାରୁ		ସତ୍ୟ-ପ୍ରମାଣେ ରକ୍ଷାକରୁ	୧୧୦
ଦିଗ ବିଦିଗ ଅଧ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ		ରଖନ୍ତୁ ନରସିଂହ ଦେବ	୧୧୧
ସ୍ୱନରେ ଲୋକଭୟ ଧ୍ୱଂସେ		ସ୍ୱତେଜେ ସର୍ବତେଜ ନାଶେ	୧୧୨
ଭୋ ଇନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ ମୋ ବଚନ		କହିଲି ବର୍ମ-ନାରାୟଣ	୧୧୩
ତୁମ୍ଭେ ଏ ବର୍ମକୁ ଧାରଣ		ଶରୀରେ କର ଦେବଗଣ	୧୧୪
ଅସୁରଯୁଥପଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧେ		ଜୟ କରିବ ଅପ୍ରମାଦେ	୧୧୫
ହତ ହୋଇବେ ଯାତୁଧାନେ		ସ୍ୱର୍ଗ ଲଭିବେ ଦେବଗଣେ	୧୧୬
ତେଜ ଶୁଣ ଯେତେ ଆୟୁଧ		ପୁଣି ହୁଁ ଲଭିବ ସମ୍ପଦ	୧୧୭
ମୋର ଭକତ ଲୋକଙ୍କର		ହିଂସା ନୋହିବ ପୁନର୍ବାର	୧୧୮
ପୁଣି କହନ୍ତି ବିଶ୍ୱରୂପ		କହିବା ଶୁଣ ସାଧୁ ନୃପ	୧୧୯
ଏ ବିଦ୍ୟା ଯାଚନ୍ତି ଧାଇ		ଯେ ଯାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖଇ	୧୨୦
ପାଦେ ବା ସ୍ୱରଣ କରଇ		ତା ଗାତ୍ରେ ଭୟ ନ ରହଇ	୧୨୧
ଏ ବିଦ୍ୟା ଯେହୁ ଧରିଥାଇ		ଭୀତି ତାହାର କାହିଁ ନାହିଁ	୧୨୨
ରାଜା ତସୁର ଗ୍ରହ ଆଦି		ଯେ ଦୁଷ୍ଟଗଣ ନାନାବ୍ୟାଧି	୧୨୩
ଏ ବିଦ୍ୟା ପୂର୍ବେ ଦ୍ୱିଜ ଏକ		ଧରିଣ ଥିଲା କଉଶିକ	୧୨୪
ମରୁଭୂମିରେ ବସି ସେହି		ଯୋଗ ଧାରଣେ ନିଜ ଦେହୀ	୧୨୫
ତେଜିଲା ତହିଁ ଦ୍ୱିଜବର		ଶୁଣ କହିବା ସୁନାସାର	୧୨୬
ଗନ୍ଧର୍ବପତି ଏକଦିନେ		ତାହାର ଉପରେ ବିମାନେ	୧୨୭
ଯାଉଣ ଥିଲା ଚିତ୍ରରଥ		ଅମରକନ୍ୟାରେ ବେଷିତ	୧୨୮
ଯହିଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମରିଥିଲା		ତାହାର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱେ ଯହୁଁ ଗଲା	୧୨୯
ଗଗନୁ ପଡ଼ିଲା ତକ୍ଷଣେ		ବିମାନ ଗଲା ତାର କେଶେ	୧୩୦
ପଡ଼ିଲା ଅଧୋମୁଖ		ସଭୟେ ଚକିତେ ଚାହିଁଲ	୧୩୧
ବାଳଶିଳ୍ୟାର ବାକ୍ୟ ଶୁଣି		ତକ୍ଷଣେ ବିପ୍ର-ଅସ୍ତ୍ର ଆଣି	୧୩୨
ନଦୀରେ ନେଇ ପକାଇଲା		ମନରେ ବିସ୍ମୟ ହୋଇଲା	୧୩୩
ସରସ୍ୱତୀରେ କରି ସ୍ନାନ		ଶୀଘ୍ରେ ସେ କଲାକ ଭୋଜନ	୧୩୪
ପୁଣି ବିମାନ ଆରୋହିଲା		ସୁଖେ ସେ ନିଜପୁରେ ଗଲା	୧୩୫
ଶୁକ ଉବାଚ			
ଯେ ଏହା ଶ୍ରବଣରେ ଶୁଣି		ଆଦର କରି ଧରେ ପ୍ରାଣୀ	୧୩୬
ସେ ସର୍ବପାପୁଁ ହୋଏ ପାର		ସର୍ବେ କରନ୍ତି ନମସ୍କାର	୧୩୭
ଇନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱରୂପର ତହିଁ		ଏ ମହାବିଦ୍ୟା ଶିକ୍ଷାପାଇ	୧୩୮

ସଂଗ୍ରାମେ ଅସୁର ଜିଣିଲେ । ତ୍ରେଲୋକ୍ୟେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭୋଗକଲେ ॥ ୧୩୯
 ବୋଲଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦ୍ଵିଜ । ଗୋବିନ୍ଦନାମ ନିତ୍ୟେ ଭଜ ॥ ୧୪୦

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ
 ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ନାରାୟଣବର୍ଣ୍ଣ କଥନଂ ନାମ ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁଣ ପରାକ୍ଷ ନୃପବର । କୃଷ୍ଣମହିମା ଅଗୋଚର ॥ ୧
 ଶୁଣ ହେ ସେ ବିଶ୍ଵରୂପର । ତ୍ରିଶିର ଥିଲା ନୃପବର ॥ ୨
 ଏକମୁଖରେ ସୋମପାନ । କରଇ ସେହୁ ପ୍ରତିଦିନ ॥ ୩
 ଦ୍ଵିତୀୟେ ସୁରାପାନ କରେ । ଅନ୍ନ ଭକ୍ଷଇ ତୃତୀୟରେ ॥ ୪
 ସେ ବିଶ୍ଵରୂପ ବିନୟରେ । ଦେବଗଣଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚସ୍ଵରେ ॥ ୫
 ଡାକି ଦିଅଇ ହବିର୍ଭାଗ । ଯେଣୁ ସେମାନେ ପିତୃବର୍ଣ୍ଣ ॥ ୬
 ଦେବମାନଙ୍କ ତହିଁ ଆଣି । ଯଜ୍ଞର ଭାଗ ନୃପମଣି ॥ ୭
 ଦେଲା ଅସୁରମାନଙ୍କରେ । ଯଜ୍ଞଭାଗକୁ ପରୋକ୍ଷରେ ॥ ୮
 ଯଦ୍ୟପି ଦେବେ ପିତା ତାର । ତାହାଙ୍କୁ କରି ଅନାଦର ॥ ୯
 ପୁଣି ସେ ମାତୃସ୍ନେହବଶ । ହୋଇଣ ଅର୍ଜ୍ଜୁନା ଅଯଶ ॥ ୧୦
 ମାତୃପକ୍ଷରେ ସ୍ନେହକରି । ଏମନ୍ତ କର୍ମ ସେ ଆଚରି ॥ ୧୧
 ଏମନ୍ତ ଦେବଙ୍କ ହେଲନ । ଦେଖି ତାହାର ମୟବାନ ॥ ୧୨
 ସଭୟେ ହୋଇ ଖରତର । ରୋଷେ ଛେଦିଲେ ତାର ଶିର ॥ ୧୩
 ଯେ ମୁଣ୍ଡେ କରେ ସୋମପାନ । ତାହାଙ୍କୁ କରନ୍ତେ ଛେଦନ ॥ ୧୪
 ଜନ୍ମିଲା ହୋଇ ପକ୍ଷୀ ଏକ । ନାମ ତା ହୋଇଲା ଚାତକ ॥ ୧୫
 ସୁରାପାୟୀ ଯେଉଁ ମସ୍ତକ । ଛେଦନ୍ତେ ସେ ହେଲା ଚଟକା ॥ ୧୬
 ଅନ୍ନଭୋଜୀ ମସ୍ତକ ତାର । ହୋଇଲା ତିଭିର ଆକାର ॥ ୧୭
 ଏମନ୍ତେ ସେ ବିଶ୍ଵରୂପର । ଇନ୍ଦ୍ର ଛେଦିଲେ ଯହିଁ ଶିର ॥ ୧୮
 କର ଅଞ୍ଜଳି ପ୍ରସାରିଣ । ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା କଲେ ଗ୍ରହଣ ॥ ୧୯
 ଏ ପାପୁ ଲୋକ କରେ ନିନ୍ଦା । ଇନ୍ଦ୍ର ପାଇଲେ ମନେ ବାଧା ॥ ୨୦
 ଆତ୍ମାର ବିଶୁଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ । ବିଭାଗ କରି ଏହି ମତେ ॥ ୨୧

ସ୍ତ୍ରୀରା ଭୁ ଜଳ ଦୁମଠାରେ । ଅର୍ପିଲେ ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ॥ ୨୨
 ଭୂମି ଘେନିଲେ ଭାଗ ଚାରି । ଖାତ ପୁରଣ ବର ବରି ॥ ୨୩
 ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ତେଣୁ ଉଷରେ । ଅଦ୍ୟାପି ଦିଶଇ ଭୂମିରେ ॥ ୨୪
 ଦୁମେ ଯେ ଚାରିଭାଗ ନେଲେ । ଛେଦନେ ବଢ଼ିବାର ବରେ ॥ ୨୫
 ନିର୍ଯ୍ୟାସରୂପେ ଏହାଙ୍କର । ପାପ ଦିଶଇ ନୃପବର ॥ ୨୬
 କାମବଶରେ ସ୍ତ୍ରୀରାଜନ । ସମ୍ଭୋଗୀ ହେବେ ପ୍ରତିଦିନ ॥ ୨୭
 ଏରୂପେ ବରକୁ ପାଇଣ । ଚାରିଭାଗ କଲେ ଗ୍ରହଣ ॥ ୨୮
 ରଜରୂପରେ ପ୍ରତିମାସ । ଏବେହେଁ ପାପ ହୋଏ ଦୃଶ୍ୟ ॥ ୨୯
 ପାପର ଶେଷ ଚାରିଅଂଶ । ଜଳକୁ ଦେଇ ଦେବଇଶ ॥ ୩୦
 ପୁଣି ସେ ଦେଲେ ତାକୁ ବରେ । ମିଶ୍ଠିତ କ୍ଷୀରାଦି ଦ୍ରବ୍ୟରେ ॥ ୩୧
 ସେ ପାପ ବୁଦ୍‌ବୁଦ୍-ଫେନରେ । ଅଦ୍ୟାପି ଦିଶଇ ସଂସାରେ ॥ ୩୨
 ସେହି ଫେନକୁ ପକାଇଲେ । ଜଳର ପାପ ନାଶେ ଭଲେ ॥ ୩୩
 ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ହେ ନୃପ । ହରି-କହିତ ହେଲା ପାପ ॥ ୩୪
 ଏ ଅନନ୍ତରେ ସେ ବୃକ୍ଷାର । ଯେଣୁ ହତ ହେଲା କୁମାର ॥ ୩୫
 ପୁତ୍ରଶୋକରେ ଦୁଃଖୀ ହୋଇ । ଇନ୍ଦ୍ରର ଶତ୍ରୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ॥ ୩୬
 ହୋମ ଆରମ୍ଭକୁ ବିଚାରି । ବୋଲିଲେ ଅତି କ୍ରୋଧ କରି ॥ ୩୭
 ଇନ୍ଦ୍ରର ଶତ୍ରୁ ହେଉ ଜାତ । ବେଗେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ କରୁ ହତ ॥ ୩୮
 ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସେ ବଚନ । କେତେ ଆହୁତି କଲା ଦାନ ॥ ୩୯
 ପୁରୁଷେ ତହିଁରୁ ବାହାର । ରୂପ ତା ଅତି ଭୟଙ୍କର ॥ ୪୦
 ଯୁଗ-ଅନ୍ତକାଳେ ଯେମନ୍ତ । ପ୍ରାଣୀଙ୍କି ଯେସନେ କୃତାନ୍ତ ॥ ୪୧
 ଦିନକୁଦିନ ଅତିଘୋର । ବଢଇ ବିଶ୍ଵରୂପ ତାର ॥ ୪୨
 ଦଗଧ-ଗିରି ପ୍ରାୟେ ହୋଇ । ତାହାର ଶରୀର ଦିଶଇ ॥ ୪୩
 କାନ୍ତି ତାହାର ବିରାଜଇ । କଳ୍ପାନ୍ତମେଘ ପ୍ରାୟ ହୋଇ ॥ ୪୪
 ତପତ-ତମାଶିଖା ଯେହ୍ନେ । କେଶ ତା ବିରାଜେ ତେସନେ ॥ ୪୫
 ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ରବି ପ୍ରାୟ ହୋଇ । ବେନିଲୋଚନ ବିରାଜଇ ॥ ୪୬
 ଅନଳ-ତେଜ ପ୍ରାୟେ ତାର । ଏମନ୍ତ ଶୂଳ ଧରି କର ॥ ୪୭
 ବୁଲାଇ ଅତି ଖରତର । ଶବଦ କରେ ମହାଘୋର ॥ ୪୮
 ନୃତ୍ୟ କରଇ ମଉ ହୋଇ । ପାଦେ କମ୍ପାଇ ମହାମହା ॥ ୪୯
 ଗିରିଗୁହା ପ୍ରାୟେ ବଦନ । ତେଣୁ କି ଗ୍ରାସିବ ଗଗନ ॥ ୫୦

ଜିହ୍ଵା ବୁଲାଇଛି ଏସନ		ଗିଳିବ କିବା ତ୍ରିଭୁବନ	୫୧
ଦନ୍ତ ଅତି ରୌଦ୍ର ଦିଶଇ		ପୁଣ ପୁଣ ହୋଇ ହସଇ	୫୨
ଭୀତ ହୋଇଣ ସର୍ବଜନ		ପଳାନ୍ତି ଘେନିଣ ଜୀବନ	୫୩
ଦୃଷାର ପୁତ୍ର ଏ ଯେ ପାପ		ଲୋକେ ପାଇଲେ ବହୁ ତାପ	୫୪
ପରମ-ଦାରୁଣ-ଅସୁର		ଏଣୁ ବୃତ୍ତ ନାମଟି ତାର	୫୫
ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବଗଣ ସହିତେ		ମିଳିଲେ ତାହାର ଅଗ୍ରତେ	୫୬
ଯେ ଯାହା ଶସ୍ତ୍ର ଧରି କରେ		ପିଟିଲେ ବୃତ୍ତର ଉପରେ	୫୭
ଶସ୍ତ୍ର ଯେତେକ ଦେବଙ୍କର		ସବୁ ଗିଳିଲା ସେ ଅସୁର	୫୮
ଏ ଅନନ୍ତରେ ଦେବଗଣ		ବିସ୍ମୟେ ହୋଇ ହତଜ୍ଞାନ	୫୯
କୃଷ୍ଣରେ ମନ ସ୍ଥିର କଲେ		ମହାପୁରୁଷ ଆରାଧିଲେ	୬୦

ଦେବଗଣ ଉବାଚ

ପବନ ଆକାଶ ଯେ ଅଗ୍ନି		ଜଳର ସହିତେ ଅବନୀ	୬୧
ଏ ମହାଭୃତେ ହୋଇ ଏକ		ନିର୍ମିତ ହୋଇଛି ତ୍ରିଲୋକ	୬୨
ବ୍ରହ୍ମା ସହିତେ ଆମ୍ଭେମାନେ		ଉଦ୍‌ବେଗ ପାଉଅଛୁ ମନେ	୬୩
ଯାହାକୁ ବଳି ଆମ୍ଭେମାନେ		ଦେଇଣ ସେବୁଁ ଅନୁକ୍ଷଣେ	୬୪
ଯେ କାଳ ଅନ୍ତକ ବୋଲାଇ		ସେ ଯାହାଠାରୁ ଭୟ ପାଇ	୬୫
ସେ ପ୍ରଭୁ ଆମ୍ଭର ଶରଣ		ହୁଅନ୍ତୁ ଅଖିଳକାରଣ	୬୬
ସେ ଅବିସ୍ମୃତ ପୂର୍ଣ୍ଣକାମ		ପ୍ରଶାନ୍ତ ସର୍ବଭୃତେ ସମ	୬୭
ଏମନ୍ତ ଯେ ପରମେଶ୍ଵର		ତାହାଙ୍କୁ ଚେଜି ଯେଉଁ ନର	୬୮
ଅନ୍ୟରେ ପଶଇ ଶରଣ		ତାହାଙ୍କୁ ମୂର୍ଖ ବୋଲି ଜାଣ	୬୯
ଶ୍ଵାନପୁଞ୍ଜକୁ ଧରି କରେ		ଅଗମ୍ୟସିନ୍ଧୁ କେହୁ ତାରେ	୭୦
ନଉକାରରୁପେଣ ସଂସାର		ଶୃଙ୍ଗରେ ବାନ୍ଧିଣ ଯାହାର	୭୧
ମନୁ ଅଛନ୍ତି ଦୁଃଖୁ ତରି		ଯାହାର ପ୍ରସାଦରୁ କରି	୭୨
ଏମନ୍ତ ଯେଉଁ ମହାବାହୁ		ତାରିବେ ବୃତ୍ତାସୁର ତହୁଁ	୭୩
ପୂର୍ବେ ସ୍ଵୟମ୍ଭୁ ପତି ଜଲେ		ବାତେ ଉଲ୍ଲୋଳ-ଉର୍ମିମାଳେ	୭୪
ତେଣେ ଶବଦ ମହାଘୋରେ		ରଖିଲା ଯେ ନାଭିକମଳେ	୭୫
ସେ ଏକ ସଙ୍ଗେ ନାହିଁ କେହି		ସେ ଭୟ ରଖିଲାକ ଯେହି	୭୬
ଦୁରନ୍ତ-ପାପ ଯେ ଦାରୁଣ		ତହୁଁ ରଖନ୍ତୁ ନାରାୟଣ	୭୭

ଯେ ଏକ ଈଶ୍ଵର ଅଟଇ		ମାୟାରେ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ସର୍ଜଇ	୭୮
କରୁଛୁ ଜଗତ-ପାଳନେ		ଯାର ପ୍ରସାଦୁ ଆମ୍ଭେମାନେ	୭୯
ଯାହାର ମହିମା ପ୍ରସିଦ୍ଧି		ଆମ୍ଭେ ନ ଜାଣୁ ମଦବୁଦ୍ଧି	୮୦
ଆମ୍ଭେ ଈଶ୍ଵର ବୋଲି ମାନି		ମୋହରେ ଯେସନେ ଅଜ୍ଞାନୀ	୮୧
ଶତ୍ରୁର ଠାରୁ ଆମ୍ଭେମାନେ		ଦୁଃଖ ପାଇଲୁ ଅନୁକ୍ଷଣେ	୮୨
ରକ୍ଷି ମନୁଷ୍ୟ ପଶୁ ଆଦି		ସଂସାରେ ଯେତେକ ପ୍ରସିଦ୍ଧି	୮୩
ଯେ ପ୍ରଭୁ ଧରି ଅବତାର		ଖଣ୍ଡିତ ଦୁଃଖକୁ ଆମ୍ଭର	୮୪
ଆମ୍ଭେଟି ସର୍ବେ ଅରକ୍ଷିତ		ରଖନ୍ତୁ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ	୮୫
ସେ ଯୁଗେ-ଯୁଗେ ରକ୍ଷାକରୁ		ଯାର ମହିମା ମହାମେରୁ	୮୬
ପରମ-ପ୍ରଧାନ ପୁରୁଷ		ଅଖିଳ ସଂସାରର ଈଶ	୮୭
ଅଖିଳଜନ୍ତୁଙ୍କ ଶରଣ		ଏମନ୍ତ ଯେଉଁ ନାରାୟଣ	୮୮
ଆମ୍ଭେ ତାହାଙ୍କର ଶରଣ		ଆମ୍ଭଙ୍କୁ କରନ୍ତୁ କଲ୍ୟାଣ	୮୯

ଶୁକ ଉବାଚ

ଦେବଙ୍କ ସ୍ତୁତି ଏ ବଚନ		ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ଭଗବାନ	୯୦
ପଶିମଦିଗେ ହେ ରାଜନ		ହୋଇଲେ ଆସି ସେ ପ୍ରସନ୍ନ	୯୧
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା କମଳ		ଧରିଣ ପ୍ରଭୁ ଆଦିମୂଳ	୯୨
ଆମ୍ଭାର ତୁଲ୍ୟ ଖୋଳଜଣ		ସେବୁ ଅଛନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷଣ	୯୩
ଶ୍ରୀବତ୍ସ-କଉସୁଭ ବିନେ		ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଣ ସର୍ବଗୁଣେ	୯୪
ଶରଦ-କମଳ-ଲୋଚନ		ଦେବେ ଦେଖିଣ ହୃଷ୍ୟମନ	୯୫
ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦଶଦିଗପାଳେ		ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ନମିଲେ ସକଳେ	୯୬
ଦଣ୍ଡବତ ପତି ରାଜନ		ସ୍ତୁତି କଲେ ଧୀରେ ଉଠିଣ	୯୭

ଦେବଗଣ ଉବାଚ

ତୁମ୍ଭେ ଯେ ସର୍ବଯଜ୍ଞବର		ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କରୁଁ ନମସ୍କାର	୯୮
ସକଳ ବୟୋଧିକ ତୁମ୍ଭେ		ତୁମ୍ଭ ଚରଣେ ନମୁଁ ଆମ୍ଭେ	୯୯
ଅଖିଳ-ଇଶ୍ଵର ଗୋସାଇଁ		ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ	୧୦୦
ତୁ ପୁରୁହୁତି ଶ୍ରେଷ୍ଠପର		ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର	୧୦୧
ନିୟତା ତୁହି ତ୍ରିଶୁଣର		ତୋହ ଗତି କ୍ରୀଡ଼ା ବିହାର	୧୦୨
ଏହା ସଂଖ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ		ବିଧାତା ସମର୍ଥ ନୁହଇ	୧୦୩

ହେ ଭଗବାନ ବାସୁଦେବ । ନାରାୟଣ ମହାନୁଭାବ ॥ ୧୦୪
 ଆଦି ପୁରୁଷ ସର୍ବେଶ୍ୱର । କେବଳ ଜଗତ ଆଧାର ॥ ୧୦୫
 ପରମହଂସ ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ । ଜଗୁଜୀବନ ଜଗନ୍ନାଥ ॥ ୧୦୬
 ଭୋ ନାଥ ପରମମଙ୍ଗଳ । ପରମକଲ୍ୟାଣର ମୂଳ ॥ ୧୦୭
 ଭୋନାଥ ତୁମ୍ଭେ ଆତ୍ମାରାମ । ସକଳକାର୍ଯ୍ୟେ ଭାବନ ॥ ୧୦୮
 ତୁ ସର୍ବ ପରମକାରଣ । ଅଖିଳଭୂତଙ୍କ ଭାବନ ॥ ୧୦୯
 ପରମ-ଯୋଗ-ସମାଧିରେ । ଭଜନ ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ॥ ୧୧୦
 ପରମ ହଂସ-ମୁନିଗଣେ । ସେବନ୍ତି ଯାହାର ବିହରେ ॥ ୧୧୧
 ପରମହଂସ-ଦୀକ୍ଷା କରି । ଅଜ୍ଞାନ ଦୂରେ ପରିହରି ॥ ୧୧୨
 ଏକାନ୍ତ-ଲୋକଙ୍କ ଆତ୍ମାରେ । ପ୍ରଭାବ ଯାହାର ବିହରେ ॥ ୧୧୩
 ଏମନ୍ତ ପ୍ରଭୁ ତୁ ଈଶ୍ୱର । ନମସ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ॥ ୧୧୪
 ତୋହର ମହିମା ବିହାର । ବ୍ରହ୍ମାରେ ନୁହଁଇ ଗୋଚର ॥ ୧୧୫
 ଏ ମାୟା ଅଖିଳ-ସଂସାର । ଭୋ ଦେବ ଭିଆଣ ତୋହର ॥ ୧୧୬
 ତ୍ରିଗୁଣ ଘେନି ପ୍ରଭୁ ତୁହି । ସର୍ବୁ ପାଳୁ ସଂହାରୁ ମହୀ ॥ ୧୧୭
 ଭୋଦେବ ଏ ମାୟାସଂସାରେ । ତ୍ରିଗୁଣେ ଜତି ଯେଉଁ ନରେ ॥ ୧୧୮
 ପରତନ୍ତରେ ବଶ ହୋଇ । ଶୁଭାଶୁଭ-କର୍ମ କରଇ ॥ ୧୧୯
 ତାହାର ଶୁଭାଶୁଭ-ଫଳ । ତୁମ୍ଭର ତହିଁ ଆଦିମୂଳ ॥ ୧୨୦
 ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ତୁମ୍ଭେ ଆତ୍ମାରାମ । ସକଳ-କଳ୍ପେ ଉପଶମ ॥ ୧୨୧
 ତୁ ସର୍ବବସ୍ତୁରୁ ବାହାର । ଏମନ୍ତ ମଣ୍ଡୁ ଚକ୍ରଧର ॥ ୧୨୨
 ତୋର ବିରୋଧ ନାହିଁ ପୁଣି । ଅପରାକ୍ଷିତ ତୋର ଗୁଣ ॥ ୧୨୩
 ସଂଖ୍ୟା ନୁହଁଇ ତୋ ମହିମା । ତୋତେ ବା କେ କରିବ ସାମା ॥ ୧୨୪
 ବିତର୍କ ବିକଳ ବିଚାର । ପ୍ରମାଣ ନ କରେ ଯାହାର ॥ ୧୨୫
 ନାନା ବିଚାର ଶାସ୍ତ୍ର ଆଦି । ସଂସାରେ ଯେତେକ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ॥ ୧୨୬
 ଏହା ବିଚାରି ସାଧୁଜନେ । ତୋତେ ଚିନ୍ତନ୍ତି ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନେ ॥ ୧୨୭
 କ୍ଷଣକେ ମତି ତାହାଙ୍କର । ଭ୍ରମ କରାଇ ଚକ୍ରଧର ॥ ୧୨୮
 ସକଳ ମାୟାମୟ ହେଉ । ନଚର ପ୍ରାୟେ ତୁ ଦେଖାଉ ॥ ୧୨୯
 ଯଦ୍ୟପି ଏକରୂପ ହୁଅ । ନାନାରୂପକୁ ତୁମ୍ଭେ ବହ ॥ ୧୩୦
 ସମ-ବିଷମ-ରୂପୀଙ୍କର । ପ୍ରବେଶ ହେଉ ତୁ ମନର ॥ ୧୩୧
 ଚକ୍ଷୁରେ ସର୍ପ ବୁଦ୍ଧି ଯେହ୍ନେ । ଏକ ତୁ ଦିଶୁ ଭିନ୍ନେ ଭିନ୍ନେ ॥ ୧୩୨

ବିଚାରେ ଏକବସ୍ତୁ ତୁହି । ସର୍ବ-ଇଶ୍ୱର ତୁ ଗୋସାଇଁ ॥ ୧୩୩
 ସକଳ ଜଗତ-କାରଣ । ଶୋଭାପାଉଛି ସର୍ବ ଗୁଣ ॥ ୧୩୪
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାମ ରୂପ ଧରି । ଲକ୍ଷିତ ହେଉ ନରହରି ॥ ୧୩୫
 ଏକତୁ ପରମପୁରୁଷ । ସକଳଠାରୁ ଅବଶେଷ ॥ ୧୩୬
 ଭୋ ନାଥ ମହିମା ତୁମ୍ଭର । ଅମୃତ-ରସର ସାଗର ॥ ୧୩୭
 ତାହା ଆସ୍ୱାଦ କରି ମନେ । ଏକାନ୍ତ ଭକ୍ତ ଯେଉଁଜନେ ॥ ୧୩୮
 ବିଷୟ ସୁଖ ଲେଶ ଛାଡ଼ି । ନିତ୍ୟେ ତୋ ରସେ ଥାନ୍ତି ବୁଡ଼ି ॥ ୧୩୯
 ସର୍ବାତ୍ମା ସର୍ବଭୂତ ପ୍ରିୟ । ଭଗବାନ ସ୍ୱରୂପ ହୁଅ ॥ ୧୪୦
 ଏ ସର୍ବଗୁଣେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ । କେ ତୋତେ ଜାଣେ ଭାବଗ୍ରାହୀ ॥ ୧୪୧
 ଅନବରତେ ସ୍ଥିରମନ । ତୋ ପାଦେ କରି ନିବେଦନ ॥ ୧୪୨
 ହେ ମଧୁମଥନ ଈଶ୍ୱର । ଆତ୍ମାକୁ ଚିହ୍ନେ ସାଧୁନର ॥ ୧୪୩
 କମଳଚରଣେ ତୁମ୍ଭର । ସେବୁ ଅଛନ୍ତି ନିରନ୍ତର ॥ ୧୪୪
 ଯେ ପାଦପଙ୍କଜରେ ଧ୍ୟାନ । ସଂସାରେ ଗତାଗତ ଜନ ॥ ୧୪୫
 ନୁହଁଇ ଯାହାର ପ୍ରସାଦେ । ଗତି ଲଭଇ ଅପ୍ରମାଦେ ॥ ୧୪୬
 ତ୍ରେଲୋକ୍ୟପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ । ହେ ତ୍ରିବିକ୍ରମ ତ୍ରିନୟନ ॥ ୧୪୭
 ତିନିଲୋକର ମନୋହର । ଅନୁଭାବ-ରୂପ ଯାହାର ॥ ୧୪୮
 ତୁମ୍ଭ ପ୍ରକୃତିରୁ ଉଦିତ । ଏମନ୍ତ ଯେତେକ ଦଇତ୍ୟ ॥ ୧୪୯
 ଏହାଙ୍କ କର୍ମ-ଭାଗ୍ୟଫଳ । ଶାନ୍ତିକି କର ଆଦିମୂଳ ॥ ୧୫୦
 ଆତ୍ମମାୟାରେ ସୁରନର । ମୃଗ ସହିତେ ଜଳଚର ॥ ୧୫୧
 ଏ ଆଦି ଯେତେକ ଅପର । ଯଥା ଅପ୍ରାପେ ଦଣ୍ଡ କର ॥ ୧୫୨
 ଏମନ୍ତ ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଈଶ୍ୱର । ବୃତ୍ତକୁ ଭୋନାଥ ସଂହର ॥ ୧୫୩
 କହିଲୁ ପ୍ରଭୁ ଭବଗ୍ରାହୀ । ଯେବା ତୁମ୍ଭର ଇଚ୍ଛା ହୋଇ ॥ ୧୫୪
 ତୋର ତନୟ ହେଉ ଆମ୍ଭେ । ଭୋ ନାଥ ଆମ୍ଭ ପିତା ତୁମ୍ଭେ ॥ ୧୫୫
 ତୋହର ଚରଣନଳିନ । ବନ୍ଦିକରିଛି ଆମ୍ଭମନ ॥ ୧୫୬
 ଆପଣାକରି ଆମ୍ଭମାନ । ରଖିଣଅଛୁ ଭଗବାନ ॥ ୧୫୭
 ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଅନୁକମ୍ପା କରି । ଏହା ଦେଖାଅ ନରହରି ॥ ୧୫୮
 ବିଶଦହାସ ମନୋହର । ବଦନ ଈକ୍ଷଣ ତୁମ୍ଭର ॥ ୧୫୯
 ସ୍ୱବୁଦ୍ଧି ଯହୁଁ ମଧୁରସ । ଅମୃତସମ ପାତକାସ ॥ ୧୬୦
 ଆମ୍ଭର ଦ୍ରାସ ଦୂରକର । ଭୋନାଥ ଶରଣ ତୋହର ॥ ୧୬୧

ଉତ୍ପତ୍ତି ସ୍ଥିତି ଯେ ପ୍ରଳୟ		ଏହା କାରଣ ତୁମ୍ଭେ ହୁଅ		୧୬୨
ସକଳ ଜୀବେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ		ଅକ୍ଷୟ-ବ୍ରହ୍ମ-ରୂପ ବହି		୧୬୩
ତୁ ସର୍ବ-ମାୟାମୟ-ରୂପ		ଅଶେଷ-ପ୍ରଧାନ-ସ୍ୱରୂପ		୧୬୪
ତୁ ଦେଶକାଳପାତ୍ର ହୋଇ		ସକଳଠାରେ ଅଛୁ ରହି		୧୬୫
ସକଳବ୍ୟାପୀ ଚକ୍ରଧର		ଆକାଶ ଶରୀର ଚୋହର		୧୬୬
ପରମବ୍ରହ୍ମରୂପ ତୁହି		ଥାଉ ତୁ ଆତ୍ମାରୂପ ବହି		୧୬୭
ଆମ୍ଭେ ଅଗ୍ନିର କଣା ପ୍ରାୟେ		କିସ କହିବୁଁ ଦେବରାୟେ		୧୬୮
ଆମ୍ଭ ପରମଗୁରୁ ତୁହି		ତୋ ପାଦ-ଶତଦଳ ଦୁଇ		୧୬୯
ବିବିଧ ପାପକର୍ମୀ ମୋହେ		ସଂସାରେ ଯେବା ଶ୍ରମ ହୋଏ		୧୭୦
ଛେଦକ ଯେ ଦଳକମଳ		ଛାୟାରେ ଆମ୍ଭେ ତାର ମୂଳ		୧୭୧
ଆଶ୍ରୟକରି ଆମ୍ଭମନ		ଅଛି ହେ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ		୧୭୨
ଆମ୍ଭର କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦିମୂଳ		ଭୋ ନାଥ କର ତୁ ସଫଳ		୧୭୩
ହେ ପ୍ରଭୁ ଏ ତିନିଭୁବନ		ଗ୍ରାସୁଛି ଦୃଷ୍ଟାର ନନ୍ଦନ		୧୭୪
ବଳ ଆୟୁଧ ଯେ ଆମ୍ଭର		ନାଶୁଛି ପାପୀ ବୃତ୍ତାସୁର		୧୭୫
ଏବେ ବିନାଶ କର ତାକୁ		ହେ କୃଷ୍ଣ ଆମ୍ଭର ତେଜକୁ		୧୭୬
ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଶୁଦ୍ଧ-ହଂସ		ବିହାର ହୃଦୟ-ଆକାଶ		୧୭୭
ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ କୃଷ୍ଣ ତୁହି		ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଯାର ଯଶ ଶୋହି		୧୭୮
ଭବସାଗର ପଥଶ୍ରମୀ		ତୁ ତାହା ନାଶୁ ଭଗବାନ		୧୭୯
ପରମଗତି ଶ୍ରେଷ୍ଠଗତି		ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଦାଶରଥୀ		୧୮୦
ପବନ ଆକାଶ ଯେ ଅଗ୍ନି		ଜଳସହିତେ ଯେ ଅବନୀ		୧୮୧
ବ୍ରହ୍ମାଦି କରି ଆମ୍ଭେମାନେ		ଉଦ୍‌ବେଗ କରିଅଛୁ ମନେ		୧୮୨

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏ ଅନନ୍ତରେ ହେ ରାଜନ		ସ୍ମୃତି କରନ୍ତେ ଦେବଗଣ		୧୮୩
ସାଦରେ ସ୍ମୃତି ଶୁଣି ହରି		ସନ୍ତୋଷ ହେଲେ ଦଳତ୍ୟାରି		୧୮୪
ଶୁଣି ସାନନ୍ଦ ଭଗବାନ		ଦେବଙ୍କୁ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ		୧୮୫

ଭଗବାନ ଉବାଚ

ଏ ତୁମ୍ଭ ସୁବିଦ୍ୟା-ସ୍ମୃତିରେ		ସନ୍ତୋଷ ହେଲୁ ଦେବବରେ		୧୮୬
ଯେଉଁ ସ୍ମୃତିର ପରସାଦେ		ସ୍ମୃତି-ଭକତି ମୋର ପାଦେ		୧୮୭

ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞ ଏକାନ୍ତ ଯେ ମତି		ମୋ ତହିଁ ଅନ୍ୟ ନ ବାଞ୍ଛନ୍ତି		୧୮୮
ମୁହିଁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଏ ଯାରେ		କି ଅବା ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ତାହାରେ		୧୮୯
ଗୁଣରେ ବସ୍ତୁ ଯେ ଦେଖନ୍ତି		ଏମନ୍ତ କୃପଣ ଯେ ଛନ୍ତି		୧୯୦
ସେ ଆତ୍ମା-ଶ୍ରେୟ ନ ଜାଣନ୍ତି		ସଂସାର ମୋହେ ସେ ପଡ଼ନ୍ତି		୧୯୧
ଯେ ବିଦ୍ୟାବନ୍ତ ଏ ଜଗତେ		ସେ ଶ୍ରେୟ ଚିନ୍ତେ ମୋକ୍ଷପଥେ		୧୯୨
ଲଜ୍ଜା ନ ରହଇ ତାହାର		ସର୍ବକାମ ଦେଇ ହସ୍ତର		୧୯୩
ହେ ଇନ୍ଦ୍ର ଯାଅ ହରଷେଣ		ତୁମ୍ଭର ହୋଇବ କଲ୍ୟାଣ		୧୯୪
ଅଥର୍ବଣ ଯେ ରଷିବର		ମାଗ ତାହାଙ୍କର ଶରୀର		୧୯୫
ବିଦ୍ୟା ତପ ବ୍ରତେ ଯାହାର		ପବିତ୍ର ହୋଇଛି ଶରୀର		୧୯୬
ପ୍ରାର୍ଥନା ତୁମ୍ଭେମାନେ କଲେ		ଧର୍ମିଣ୍ଣ ଅଙ୍ଗ ଦେବ ଭଲେ		୧୯୭
ଅସ୍ଥି ତାହାଙ୍କର ଆଶିବ		ଆୟୁଧ ବଳ ଗଢାଇବ		୧୯୮
ବିଶ୍ୱକର୍ମାନିର୍ମିତ କରି		ବଜ୍ରକୁ ଧରି ବଜ୍ରଧାରୀ		୧୯୯
ସେ ବଜ୍ର କରି ବୃତ୍ତାସୁର		ଛେଦିବ ଶୁଣ ପୁରନ୍ଦର		୨୦୦
ମୋହର ତେଜେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ		ଶତ୍ରୁ ନାଶିବ ଦେବସାଇଁ		୨୦୧
ବୃତ୍ରକୁ କରି ପ୍ରାଣେ ହତ		ସ୍ୱର୍ଗ ଲଭିବ ଦେବଯୁଥ		୨୦୨
ଯେ ତେଜ ଯଶ ସେ ଆୟୁଧ		ପୁଣି ହିଁ ଲଭିବ ସମ୍ପଦ		୨୦୩
ମୋର ଭକତଲୋକଙ୍କର		ହିଂସା ନୋହିବ ପୁରନ୍ଦର		୨୦୪
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ଇନ୍ଦ୍ରକୁ କୃଷ୍ଣ କୃପାଚିତ୍		୨୦୫

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ନବମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||

ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏ ରୂପେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ କହିଣ		ବିଶ୍ୱଭାବନ-ଭଗବାନ		୧
ଦେବତାମାନେ ଦେଖୁଥିଲେ		ତକ୍ଷଣେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନହେଲେ		୨
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଆଜ୍ଞା ପରମାଣେ		ମାଗିଲେ ଯାଇ ଦେବଗଣେ		୩
ମହତରଷି ଆଥର୍ବଣ		ଯା ତହିଁ ଇନ୍ଦ୍ର-ପରିତ୍ରାଣ		୪

ହରଷେ ରକ୍ଷି ଆଥର୍ବଣ		ବୋଇଲେ ଦେବଗଣେ ଶୁଣ	୫
ଜନ୍ତୁଙ୍କ ପ୍ରାଣ ପରିତ୍ରାଣେ		ଦୁଷ୍ଟର-ଦୁଃଖ ନିବାରଣେ	୬
ତୁମ୍ଭେ ସ୍ୱଭାବେ ଦେବଗଣ		ମରଣଦୁଃଖକୁ ନ ଜାଣ	୭
ଜୀବନ ପାଇଁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର		ସ୍ତୁତ-କଳତ୍ର ଏ ସଂସାର	୮
ଏମନ୍ତ ପ୍ରାଣୀ ଅଛି କାହିଁ		ଜୀବନ ମାଗିଲେ ଦିଅଇ	୯
ଯେବେ ମାଗିବେ ନାରାୟଣ		ତେବେ ବା କେ ଦେବ ଜୀବନ	୧୦

ଦେବଗଣ ଉବାଚ

ଯେ ପ୍ରାଣୀ ସର୍ବଭୂତଠାରେ		ଆତ୍ମାର ପ୍ରାୟ ଦୟାକରେ	୧୧
ଈଷତମାତ୍ରେ ଦେଇ ପ୍ରାଣ		କରଇ ପ୍ରାଣୀ ପରିତ୍ରାଣ	୧୨
ତୁମ୍ଭର ପ୍ରାୟ ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକ		ଯେ ଅବା ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ ଲୋକ	୧୩
ତାହାର ଏମନ୍ତ ବିଚାର		ସେ ନ ଜାଣଇ ପରାପର	୧୪
ଅଜ୍ଞାନ ପ୍ରାଣୀ ଯେଉଁମାନେ		ପର ସଙ୍କଟ ଯେ ନ ଘେନେ	୧୫
ଯାଚନ୍ତା ଶ୍ରେଷ୍ଠଲୋକଙ୍କର		କେବେହେଁ ନୋହେ ହତାଦର	୧୬

ରକ୍ଷି ଉବାଚ

ଭୋ ଦେବରାଜ ଦେବକୃନ୍ଦ		ଧର୍ମ କହିଲ ମୋକ୍ଷପ୍ରଦ	୧୭
ଏ ଯେ ମୋହର ନିଜ ଦେହ		ଛାଡ଼ିବି ନ କର ସହେହ	୧୮
ଦେହକୁ ଧରି ଯେଉଁଜନ		ନ କରେ ଯଶ-ପୁଣ୍ୟକର୍ମ	୧୯
ତାହାକୁ ଆତ୍ମାତୀ କହି		ସ୍ତ୍ରୀବରୁ ଅଧିକଟି ସେହି	୨୦
ଯେ ପ୍ରାଣୀ ପରଦୁଃଖେ ଦୁଃଖୀ		ପରସୁଖରେ ମହାସୁଖୀ	୨୧
ଅବ୍ୟୟ ଅକ୍ଷୟ ଏ ଧର୍ମ		କହନ୍ତି ପୁଣ୍ୟଶୋକଜନ	୨୨
ଏ ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲୋକରେ		କ୍ଷଣଭଙ୍ଗୁର ଦେହେ ନରେ	୨୩
କରନ୍ତି ଆତ୍ମସ୍ୱାର୍ଥଭେଦ		ଇହଲୋକରେ ଅପବାଦ	୨୪

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏମନ୍ତ କହି ଆଥର୍ବଣ		ନିଶ୍ଚଳ କରି ଆତ୍ମାମନ	୨୫
ପରମବ୍ରହ୍ମେ ନିବେଶିଲେ		ସଂଯମେ ଶରୀର ଛାଡ଼ିଲେ	୨୬
ମନ-ବୁଦ୍ଧି ବ୍ରହ୍ମେ ନିବେଶି		ଏହି ଯୋଗରେ କରି ରକ୍ଷି	୨୭
ତେଜିଣ ଗଲେ ସେ ଶରୀର		ଜାଣିଲେ ଦେବ-ପୁରନ୍ଦର	୨୮

ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ଦେବରାଜ		ବିଶ୍ୱକର୍ମା-ନିର୍ମିତ ବଜ୍ର	୨୯
ମୁନି-ଅସ୍ଥିରେ ସୁନିର୍ମିତ		ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ତେଜରେ ମିଶ୍ରିତ	୩୦
ବିଷ୍ଣୁ ଆଜ୍ଞାରେ ତତପର		ସେ ବଜ୍ର ଧରି ପୁରନ୍ଦର	୩୧
ସେ ଦେବଗଣରେ ବେଷିତ		ଆରୋହି ଗଜ-ଧୀରାବତ	୩୨
ମୁନିଗଣରେ ସ୍ତୁତ ହୋଇ		ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ହରଷ କରାଇ	୩୩
ବୃତ୍ତମାରଣେ ଦେବରାଜ		ସୈନ୍ୟ ସହିତେ ହେଲେ ସଜ	୩୪
ଅଶେଷବଳ ସଙ୍ଗେ ଲଢ଼ି		ଅକ୍ଷକେ ଯେହ୍ନେ ରୁଦ୍ର ଧାଇଁ	୩୫
ଏ ଅନନ୍ତରେ ହେ ରାଜନ		କହିବା ଏକମନେ ଶୁଣ	୩୬
ସୁର-ଅସୁରଙ୍କର ରଣ		ଅତ୍ୟନ୍ତ-ପରମ-ଦାରୁଣ	୩୭
ତ୍ରେତୟାଯୁଗର ଆଦ୍ୟରେ		ହୋଇଲା ନର୍ମଦାତୀରରେ	୩୮
ରୁଦ୍ର ବସୁ ପୁଣି ଆଦିତ୍ୟେ		ବହି ପିତୃ ଅଶ୍ୱିନୀସୁତେ	୩୯
ସାଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱଦେବା ମରୁତ		ରୁଦ୍ର ଦେବଗଣେ ବେଷିତ	୪୦
ବିରାଜମାନ ସମ୍ପଦରେ		ବଜ୍ରକୁ ଧରି ନିଜ କରେ	୪୧
ଏ ଭାବେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଖିଲେ		ଅସୁରେ କ୍ରୋଧରେ ଧାଇଁଲେ	୪୨
ନମୁଚି ଦ୍ୱିମୂର୍ତ୍ତୀ ଶୟର		ଅନର୍ବା ରକ୍ଷ-ଅସୁର	୪୩
ହୟଗ୍ରୀବ ଯେ ବିପ୍ରଚିତ୍ରି		ଅଯୋଗୁଣ ହେଡ଼ି ପ୍ରହେଡ଼ି	୪୪
ଶଙ୍କୁଶିରା ଯେ ବୃଷପର୍ବ		ଉତ୍କଳ ପୁଲୋମୀ-ଦାନବ	୪୫
ଦାନବ ଦୈତ୍ୟଗଣ ଦକ୍ଷ		ଅସଂଖ୍ୟ ଆବର ଯେ ରକ୍ଷ	୪୬
ସୁମାଳୀ ମାଳୀ ଆଦି ଯେତେ		ସୁବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଣ ମଣ୍ଡିତେ	୪୭
ଇନ୍ଦ୍ରର ସେନାର ଅଗ୍ରତେ		ବଳେ ଓଗାଳିଲେ ତୁରିତେ	୪୮
ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସେନାର ସମୂହ		କାଳହୁଁ ଅତି ଦୁରାଶୟ	୪୯
ନିଃଶଙ୍କେ ଦେଇ ସିଂହନାଦ		ପୂରିଲେ ଦାନବ ଦୁର୍ମଦ	୫୦
ଗଦା ପରିଘ ବାଣ ପ୍ରାସ		ମୁଦ୍‌ଗର ତୋମର ଅଶେଷ	୫୧
ଶୂଳ ଖଡ୍‌ଗ ପରଶୁଧ		ଶତଦ୍ୱୀ ଭୃକ୍ଷଣୀ ଆୟୁଧ	୫୨
ଏ ଯେତେ ଅସୁଶସ୍ତମାନ		ଦେବଙ୍କୁ କଲେ ପ୍ରହାରଣ	୫୩
ଅସୁର-ଶର-ବରଷଣେ		ଦୁଃଖ ନୁହନ୍ତି ଦେବଗଣେ	୫୪
ପୁଣି ପୁଣି ପଡ଼ିବାରେ		ନକ୍ଷତ୍ର ଯେସନେ ମେଘରେ	୫୫
ଯେ ଶସ୍ତ୍ର-ତେଜ ଦାନବର		କିଛି ନ କଲା ଦେବଙ୍କର	୫୬
ଯେତେ ଅସୁରଙ୍କ ଆୟୁଧ		ସକଳ ଦେବେ କଲେ ଛେଦ	୫୭

ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ଶୂନ୍ୟହସ୍ତ		ଦାନବେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୋପିତ		୫୮
ଶିଳାର ସଙ୍ଗେ ଦୁର୍ଗମାନ		ଦେବଙ୍କୁ କଲେ ପ୍ରହାରଣ		୫୯
ପୁଣିହିଁ ଇନ୍ଦ୍ର-ସୈନ୍ୟଗଣ		ତକ୍ଷଣେ କଲେ ତା ଛେଦନ		୬୦
ପ୍ରତାପ ଦେଖି ଦେବଙ୍କର		କୋପେ ଦାନବେ ଖରତର		୬୧
ପୁଣି ପଥର ଘେନି କରେ		ପିଟିଲେ ଦେବଙ୍କ ଉପରେ		୬୨
ବିବିଧ ଗିରିଶୃଙ୍ଗମାନ		ଦେବଙ୍କୁ କଲେ ପ୍ରହାରଣ		୬୩
ଦୈତ୍ୟେ ନିଷ୍ଠୁଳକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ		ଆତ୍ମା ଦେହକୁ ନିନ୍ଦା ବହି		୬୪
ଯାହାକୁ ରଖନ୍ତି ଈଶ୍ଵର		ଅସୁରେ କେତେକ ମାତର		୬୫
ଆତ୍ମାର ଦମ୍ଭ ଯହୁଁ ହତ		ଦେଖି ଅସୁରେ ଭୟବିଭ		୬୬
ସ୍ଵଭାବେ ବିଷ୍ଣୁର ବିମୁଖ		ରଣେ ଲଢ଼ିଲେ ମହାଦୁଃଖ		୬୭
ସ୍ଵାମୀକି ଛାଡ଼ି ସଂଗ୍ରାମରେ		ପଳାଇଗଲେ ପ୍ରାଣତରେ		୬୮
ବୃତ୍ତ ଅସୁର-ବୃତ୍ତାମଣି		ସୈନ୍ୟ ପଳାନ୍ତି ବୋଲି ଜାଣି		୬୯
ଆପଦ ଦେଖି ବୃତ୍ତାସୁର		କହଇ ବଚନ ମଧୁର		୭୦
ଅତି ଭୟରେ ରଣ ଛାଡ଼ି		ପଳାନ୍ତି ହୋଇ ମତାମତି		୭୧
ଏମନ୍ତ ଦେଖି ବୃତ୍ତାସୁର		ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ବୋଲଇ ଉତ୍ତର		୭୨
ହେ ବିପ୍ରଚିତ୍ତି ଅନର୍ବନ		ନମୁଚି ଶୁଣ ମୋ ବଚନ		୭୩
ଜାତ ହୋଇଲେ ଏ ସଂସାର		ମରଣ ଧୁବଟି ତାହାର		୭୪
ମୃତ୍ୟୁ ଯେ ଦ୍ଵିତୀୟ ପ୍ରକାର		ସାର ବୋଲନ୍ତି ଏ ସଂସାର		୭୫
ବ୍ରହ୍ମ-ଭାବନେ ଦେଇ ଚିତ୍ତ		ଯେ ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରାଣ ହୋଏ ହତ		୭୬
ଯେ ରଣକ୍ଷେତ୍ରେ ପ୍ରାଣ ଦେଇ		ବୀରଶଯ୍ୟାରେ ରହେ ଶୋଇ		୭୭
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ଇନ୍ଦ୍ର-ବୃତ୍ତ ଯୁଦ୍ଧ-ଚରିତ		୭୮
ସୁଜନେ ଏଣେ କର ଆଶ		ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଦାସଙ୍କର ଦାସ		୭୯
ଯେ ଏହା ଶ୍ରବଣେ ଶୁଣନ୍ତି		ସକଳ-ପାପକୁ ନାଶନ୍ତି		୮୦

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ବୃତ୍ତାସୁର-ଯୁଦ୍ଧବର୍ଣ୍ଣନଂ
ନାମ ଦଶମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ			
କହନ୍ତି ଶୁକ-ବ୍ରହ୍ମବେତ୍ତା		ଇନ୍ଦ୍ର-ବୃତ୍ତର ଯୁଦ୍ଧକଥା	୧
ସ୍ଵାମୀର ଧର୍ମକଥା ଭୃତ୍ୟ		ଆରତେ ନ ଘେନିଲେ ଚିତ୍ତେ	୨
ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ପଳାଇଲେ		ସଭୟେ ସଂଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ିଲେ	୩
କାଳଅନଳ-ତେଜେ ଯେହ୍ନେ		ଅସୁରଙ୍କର ସୈନ୍ୟମାନେ	୪
କାଳ-ପ୍ରତିକୂଳକୁ କରି		ଅନ୍ୟଥ ପ୍ରାୟେ ସେ ଆଚରି	୫
ଗରୁଡ଼ ପନ୍ଥଗକୁ ଧରି		ତେସନେ ଦେବେ ଦୈତ୍ୟ ମାରି	୬
ସକଳେ ଇତସ୍ତତଃ ହୋଇ		ପଳାନ୍ତି ପ୍ରାଣଭୟ ପାଇ	୭
ଏମନ୍ତ ଦେଖି ସୈନ୍ୟଗଣ		ଅସୁର କୋପ ଗରୁଡ଼ାଣ	୮
ଦେବଙ୍କୁ ଆବୋରି ଆପଣେ		ଭର୍ତ୍ତନା କରଇ ବହନେ	୯
ପଳାଉଛନ୍ତି ଯେ ଅସୁର		ତାଙ୍କୁ ପଛରୁ କିମ୍ପା ମାର	୧୦
ଭୟେ ପଳାନ୍ତି ଯେଉଁଜନ		ତାଙ୍କ ବଧ କି ଭଲ ମଣ	୧୧
ଏମନ୍ତ ବଳବନ୍ତଙ୍କର		ସ୍ଵର୍ଗ-ପ୍ରାପତି ଯେ ଦୁଷ୍ଟର	୧୨
ଏତେ ବୋଲିଣ ତାଙ୍କୁ କହି		ଦେବଗଣଙ୍କୁ କ୍ରୋଧ ବହି	୧୩
ଆତ୍ମ-ଶରୀର ପ୍ରକାଶିଲା		ଦେବଙ୍କୁ ଭୟ ଦେଖାଇଲା	୧୪
ଅସୁର କଲା ଘୋରନାଦ		ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ପୂରିଲା ଶବଦ	୧୫
ଲୋକେ ହୋଇଲେ ହତଜ୍ଞାନ		ଦେବେ ଶୁଣିଲେ ତାର ସ୍ଵନ	୧୬
ସେ ନାଦ ଶୁଣି ଦେବଗଣେ		ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ହୋଇ ହତଜ୍ଞାନେ	୧୭
ବିକଳେ ପଡ଼ିଲେ ଭୂମିରେ		ବଜ୍ର ପଡ଼ିଲା ଯେହ୍ନେ ଶିରେ	୧୮
ଚକ୍ଷୁ ବୁଜିଣ ଦେବଗଣେ		ପଡ଼ି ଅଛନ୍ତି ଘୋରରଣେ	୧୯
ଦୁର୍ମଦ ରଣରଙ୍ଗେ ବୀର		ପାଦେ ମର୍ଦ୍ଦିଲା ବୃତ୍ତାସୁର	୨୦
ଅବନୀ କମ୍ପେ ପାଦଭରେ		ଶୂଳ ଘେନିଣ ନିଜ କରେ	୨୧
ଭ୍ରମଇ ସଂଗ୍ରାମ-ଭୂମିରେ		ଯେସନେ ମଉ-କରିବରେ	୨୨
ତାହାକୁ ଦେଖି ବଜ୍ରଧର		କୋପେ କମ୍ପଇ ଅରହର	୨୩
ମହାଗଦାରେ ଦେବବର		ବୃତ୍ତକୁ କଲେ ସେ ପ୍ରହାର	୨୪
ଦୁଃସହ-ଗଦା ଆସିବାରେ		ବୃତ୍ତ ଧଇଲା ବାମକରେ	୨୫
ଇନ୍ଦ୍ରର ଗଦା ଘେନି କର		ସେହି ଗଦାରେ ବୃତ୍ତାସୁର	୨୬
ଏରାବତର କୁସ୍ମୁଲେ		ଦାନବ ପ୍ରହାରିଲା ବଳେ	୨୭
ତାହାର ଏ କର୍ମ ଦେଖିଣ		ସକଳେ କଲେ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ	୨୮

ବୃତ୍ତ ଗଦାରେ ଐରାବତ | ବକ୍ତରେ ଯେହ୍ନେ ଗିରିହତ || ୨୯
 ରଣେ ସେ ବିମୁଖ ହୋଇଲା | ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଘେନି ବାହୁଡ଼ିଲା || ୩୦
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଣ ଆରତ | ବାହୁଡ଼ିଗା ଧନୁସାତ || ୩୧
 ଚକିତେ ହୋଇ ଛନ୍ଦିତ | ଏମନ୍ତେ ଦେବ ପୁରହୁତ || ୩୨
 ବୃତ୍ତ ଅସୁର ପୁନର୍ବାର | ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ନ କଲା ପ୍ରହାର || ୩୩
 ଇନ୍ଦ୍ର ଅମୃତସ୍ରାବୀ କର | ଦେଇଣ ହସ୍ତୀ କୁମ୍ଭସ୍ଥଳ || ୩୪
 ଆଶ୍ୱାସ କରି ଦେବବର | ରହିଲେ ବୃତ୍ତର ଆଗର || ୩୫
 ସଂଗ୍ରାମ କରିବାରେ ଆଣେ | ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଖି ନିଜ ପାଣେ || ୩୬
 ଭ୍ରାତାର ହସ୍ତା ବକ୍ରାୟୁଧ | ଦେଖି ଅସୁର କଲା କ୍ରୋଧ || ୩୭
 ସୁରଣ କଲା ଭ୍ରାତୃନାଶ | ଶୋକ-ମୋହେ ହୋଇ ବିରସ || ୩୮
 ବୋଲଇ ଇନ୍ଦ୍ର ମୋ ବଚନ | ଶୁଣ ରୁ ହୋଇ ସାବଧାନ || ୩୯
 ଭାଗ୍ୟବଶରୁ ରୁ ମୋହର | ସଂଗ୍ରାମେ ମିଳିଲୁ ଛାମୁର || ୪୦
 ମୋହର ଭ୍ରାତୃନାଶକାରୀ | ଆଜ ନାଶିବି ତୋର ଶରୀ || ୪୧
 ମୋହର ଶୂଳେ ହୃଦ ତୋର | ନିଶ୍ଚୟେ କରିବି ବିଦାର || ୪୨
 ଯେଉଁ କାରଣେ ମୋ ଅଗ୍ରଜ | ଅପାପୀ ଆତ୍ମଜ୍ଞାନୀ ଦ୍ୱିଜ || ୪୩
 ଖଡ୍ଗେ କରି ତୋର ଶର | ଛେଦିଲୁ ତୁହି ଦୁରାଚାର || ୪୪
 ପଶୁର ପ୍ରାୟେକ ମାଇଲୁ | ସ୍ୱର୍ଗଭୋଗକୁ ବାଞ୍ଛା କଲୁ || ୪୫
 ଲଜା ସମ୍ପଦ ଦୟା କାର୍ତ୍ତ | ସବୁ ଛାଡ଼ିଲୁ ମୁକ୍ତମତି || ୪୬
 ମୋର ତ୍ରିଶୂଳେ ତୋ ଶରୀର | ନାଶ ହୋଇବ ଦୁରାଚାର || ୪୭
 ଅଗ୍ନି ନ କରିବ ଦହନ | ଖାଇବେ ଗୁଧ କୃମି ଶ୍ୱାନ || ୪୮
 ଯେତେ ତୋ ସଙ୍ଗେ ଦୁଷ୍ଟଜନେ | ଶସ୍ତ୍ର ଧରିଣଛନ୍ତି ରଣେ || ୪୯
 ଯେ ମୋତେ ପ୍ରହାରକୁ କଲେ | ତାହାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିବି କି ଭଲେ || ୫୦
 ତ୍ରିଶୂଳ କରିଣ ପ୍ରହାର | କନ୍ଧ ଛେଦିବି ଏହାଙ୍କର || ୫୧
 ଏଥିଉତ୍ତରରେ ପାଇ ଜ୍ଞାନ | ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ବୋଲଇ ବଚନ || ୫୨
 ଭୋ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବଙ୍କ ଠାକୁର | କୁଳଶେ ମୋର ଶର ହର || ୫୩
 ଆତ୍ମାକୁ ବଳି ମୁହିଁ ଦେବି | ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଚରଣ ଭଜିବି || ୫୪
 ଭୋ ଦେବ ଦେବଙ୍କ ଈଶ୍ୱର | ବକ୍ତ କିମ୍ପାଇଁ ନ ପ୍ରହାର || ୫୫
 ଅଗ୍ରେ ଯେ ଅଛି ଉଭା ହୋଇ | ସଂଶୟ କର କାହିଁପାଇଁ || ୫୬
 ଗଦା ପ୍ରାୟେ ବକ୍ତ ନ ମଣ | ବକ୍ତ ମୋ ମରଣ କାରଣ || ୫୭

ଆପଣା ତେଜେ ବକ୍ତଧର | ଦେବଙ୍କ ଅଇରି ସଂହାର || ୫୮
 ବିଷ୍ଣୁ-ଯନ୍ତ୍ରିତ ଦେବବର | ବିଜୟ ହୋଇବ ତୁମ୍ଭର || ୫୯
 ସଙ୍କରଣେ ଯଥୋଚିତେ | ଯାହା ସେ କହିଛନ୍ତି ମୋତେ || ୬୦
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ପାଦପଙ୍କଜରେ | ମନ ମୁଁ ନିବେଶିବି ସ୍ଥିରେ || ୬୧
 ତୁମ୍ଭର ବକ୍ତରେ ମୋହର | ହୋଇବ ମୋହପାଶ ଦୂର || ୬୨
 ଯୋଗତି ଯୋଗୀ ଯୋଗେପାଇ | ସେ ଗତି ପାଇବଇଁ ମୁହିଁ || ୬୩
 ତିନିଭୁବନ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର | ବହୁତ ସମ୍ପଦ ଯାହାର || ୬୪
 ଉଦ୍‌ବେଗ ଆଧି ଗର୍ବ ଆର | କଳତୁ ସ୍ନେହ ଯେ ଅପାର || ୬୫
 ତ୍ରିବର୍ଗ ଦୁଃଖ ଭକ୍ତଙ୍କର | ନାଶନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର || ୬୬
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଯେ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରସାଦ | ତେଣୁ ଲଭନ୍ତି ଅପ୍ରମାଦ || ୬୭
 ଭୋ ପ୍ରଭୁ ତୁମ୍ଭ ପଦ୍ମପାଦେ | ଭୃତ୍ୟର ଭୃତ୍ୟ ମୁଁ ଆନନ୍ଦେ || ୬୮
 ହୋଇବି ଏ ମୋହର ମନ | ସେବା କରିବି ଅନୁକ୍ଷଣ || ୬୯
 କାର୍ତ୍ତନ-କର୍ମ ଯେ ତୁମ୍ଭର | କରୁ ମୋ ବଚନ ଶରୀର || ୭୦
 ସ୍ୱର୍ଗଲୋକେ ଇନ୍ଦ୍ର ପଦ | ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ବ୍ରହ୍ମସମ୍ପଦ || ୭୧
 ପାତାଳଭୋଗ ଯୋଗ ଯେହି | ସପତଦ୍ୱାପେ ରାଜାହୋଇ || ୭୨
 ଏଣେ ମୋହର ନାହିଁ ଇଚ୍ଛା | ତୋ ପାଦସେବାରେ ମୋ ବାଞ୍ଛା || ୭୩
 ଯୋଗସିଦ୍ଧି ଅବା ମୋକ୍ଷରେ | କାର୍ଯ୍ୟ ମୋ ନାହିଁ ଏହାଙ୍କରେ || ୭୪
 ଏକାନ୍ତଭକ୍ତି ତୁମ୍ଭ ପାଦ | ବାଞ୍ଛା କରଇ ଚକ୍ରାୟୁଧ || ୭୫
 ଅଜାତପକ୍ଷ-ଖଗ ଯେହ୍ନେ | ମାତା ଲୋଡ଼ଇ ଅନୁକ୍ଷଣେ || ୭୬
 କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ ହୋଇଣ ବାଛୁରୀ | ମାତାସ୍ତନକୁ ଇଚ୍ଛା କରି || ୭୭
 ପ୍ରବାସୀ-ପତି-ପ୍ରିୟା ଯେହ୍ନେ | ଲୋଡ଼ଇ ମୋ ମନ ତେସନେ || ୭୮
 ଭୋ ପ୍ରଭୁ କମଳଲୋଚନ | ତୋ ପାଦେ ରହୁ ମୋର ମନ || ୭୯
 ଆପଣା କର୍ମବନ୍ଧେ ଜଡ଼ି | ସଂସାରବକ୍ତେ ଅଛି ପଡ଼ିବ || ୮୦
 ଏମନ୍ତ ପାପୀ ମୁହିଁ ଯହୁଁ | ଉତ୍ତମଲୋକ ସଙ୍ଗ ହେଉ || ୮୧
 ଯେ ଗୁହବନ୍ଧ-ପାଶ ମୋର | ଭୋ ନାଥ ଛେଦ ଦାମୋଦର || ୮୨
 ଦାରା-ତନୟ-ଗୃହେ ମୋର | ଭୋ ନାଥ ମନ ମୋ ନକର || ୮୩
 ଅସୁରବାଣୀ ସୁଧାମୟ | ଶୁଣି ସକଳ ପାପକ୍ଷୟ || ୮୪
 ଭୁବନମଙ୍ଗଳ ଏ ବାଣୀ | ଶୁଣି ସଂସାରୁ ତର ପ୍ରାଣୀ || ୮୫
 ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ | ଇନ୍ଦ୍ର-ବୃତ୍ତାସୁ ଚରିତ || ୮୬

ଇତି ଶ୍ରୀମଦଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
 ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ବୃତ୍ରସ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରୋପଦେଶୋ
 ନାମ ଏକାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଦ୍ଵାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ କହନ୍ତି ହରଷିତ		ଇନ୍ଦ୍ର - ବୃତ୍ରାସୁର ଚରିତ	॥ ୧
ଶୁକ ଉବାଚ			
ଏମନ୍ତେ ସଂଗ୍ରାମେ ଅସୁର		ଛାଡ଼ିବ ବୋଲି କଳେବର	॥ ୨
ଜୟରୁ ଭଲ ମୋ ମରଣ		ମନରେ କଲା ହେ ରାଜନ	॥ ୩
ଶୁଳ ଧରିଣ ବୃତ୍ରାସୁର		ଧାଇଁଲା ଇନ୍ଦ୍ର ଉପର	॥ ୪
ଯେମନ୍ତେ କଇଚଭ ବୀର		ଧାଇଁଲା ବିଷୁଙ୍କ ଉପର	॥ ୫
ଯୁଗାନ୍ତଅଗ୍ନିପ୍ରାୟ ତେଜେ		ସେ ଶୁଳ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରାଜେ	॥ ୬
ବୃତ୍ର ଅସୁରଚୂଡ଼ାମଣି		ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ପ୍ରହାରିଲା ଆଣି	॥ ୭
ଘୋରଶବଦ ରୋଷେ କଲା		ପାପିଷ୍ଠ ମଲ୍ଲୁ ତୁ ବୋଇଲା	॥ ୮
ଆକାଶୁ ଗ୍ରହ-ଉଲକାମାନ		ଖସି ପଡ଼ିଲେ ତତକ୍ଷଣ	॥ ୯
ଦୁର୍ଜୟ ଦେଖିଣ ଅସୁର		ଭୟେ କମ୍ପିଲେ ସୁରନର	॥ ୧୦
ବଜ୍ର ଧରିଣ ଦେବରାଜ		ଛେଦିଲେ ତାର ଏକଭୁଜ	॥ ୧୧
ପରିଘ ଘେନି ଆରକରେ		ଧାଇଁଲା ଇନ୍ଦ୍ର ଉପରେ	॥ ୧୨
କ୍ରୋଧରେ ପରିଘ ଉଠାଇ		ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ପ୍ରହାରିଲା ନେଇ	॥ ୧୩
ଇନ୍ଦ୍ରହସ୍ତ ବଜ୍ର ଖସିଲା		ଅଧୋଭୂମିରେ ସେ ପଡ଼ିଲା	॥ ୧୪
ଅଦଭୂତ ଦେଖି ବୃତ୍ରକର୍ମୀ		ସୁର ଚାରଣ ସିଦ୍ଧଗଣ	॥ ୧୫
ସକଳେ କଲେ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ		ଇନ୍ଦ୍ର ସଙ୍କଟେ ଛନ୍ଦୁ ମନ	॥ ୧୬
ଯେତେକ ସୈନ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର		ସକଳେ କଲେ ହାହାକାର	॥ ୧୭
ଲଜ୍ଜାରେ ବୃତ୍ରର ଅଗ୍ରତେ		ବଜ୍ର ନ ନେଲେ ଇନ୍ଦ୍ର ହସ୍ତେ	॥ ୧୮
ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଚାହିଁ ବୃତ୍ରାସୁର		ବଚନ କହଇ ମଧୁର	॥ ୧୯

ବୃତ୍ର ଉବାଚ

ମନରେ ବିଷାଦ ନ କର		ବଜ୍ର ଧରିଣ ବେଶେ ମାର	॥ ୨୦
-----------------	--	--------------------	------

ଯୁଦ୍ଧ ଇଚ୍ଛଇ ଯେଉଁ ନର		ଦୁଷ୍ଟର ଜୟଟି ତାହାର	॥ ୨୧
ଯେ ଜନ ରଣେ ଭୀତ ହୋଇ		ଜୟର ଲେଶ ତାର ନାହିଁ	॥ ୨୨
ଉପୁଡ଼ି-ପାଳନ-ସଂହାର		ଯେ ପ୍ରଭୁ ଏହାଙ୍କ ଈଶ୍ଵର	॥ ୨୩
ସର୍ବଜ୍ଞ ଆଦି ସନାତନ		ଅଖିଳ-ପୁରୁଷ ପୁରାଣ	॥ ୨୪
ତା ବିନୁ ଜୟ ବା ଅଜୟ		କାହାର ବୋଲେ ହୋଇ କହ	॥ ୨୫
ଯେ ପ୍ରଭୁ ଅଖିଳର ଈଶ		ଅଖିଳଲୋକ ଯାର ବଶ	॥ ୨୬
କାଳସ୍ଵରୂପ ଯେ ଈଶ୍ଵର		ମୃତ୍ୟୁ ଅମୃତ୍ୟୁ ରୂପଧର	॥ ୨୭
ସକଳ ହେତୁ ସେ ଅଟଇ		ତାହାଙ୍କୁ ଅଜ୍ଞ ନ ଜାଣଇ	॥ ୨୮
କାଷ୍ଠର ପିତୃଳା ଯେସନ		ଜଗତ ତାହାର ଭିଆଣ	॥ ୨୯
ଯେମନ୍ତେ ଯନ୍ତ୍ରମୟ-ମୃଗ		ପ୍ରାଣୀ ତା ବଶେ ମହାଭାଗ	॥ ୩୦
ପ୍ରକୃତି-ପୁରୁଷ ଯେ ଦୁଇ		ତା ବିନୁ ଜଡ଼ପ୍ରାୟେ ହୋଇ	॥ ୩୧
ସୃଷ୍ଟିକରତା ଅବା କେହି		ତା ବିନୁ ଯେତେକ ଅଛଇ	॥ ୩୨
ସକଳ ଆତ୍ମାରୂପ ସେହି		ଅଜ୍ଞାନୀ ଜାଣିବ ବା କାହିଁ	॥ ୩୩
ସେହି ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିକରି		ପ୍ରତିପାଳନକୁ ଆଚରି	॥ ୩୪
ଗ୍ରାସଇ କାଳରୂପ ହୋଇ		ଧର୍ମ-ଅଧର୍ମ ରୂପ ସେହି	॥ ୩୫
ଆତ୍ମ ସମ୍ପଦ କାର୍ତ୍ତି ଯେତେ		ପ୍ରାଣୀର ହୁଅଇ ଯୁଗତେ	॥ ୩୬
ସେ ଯାକୁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅଇ		ଅଷ୍ଟ ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ତାର ହୋଇ	॥ ୩୭
ସୁଖ ଦୁଃଖ ମୃତ୍ୟୁ ଜୀବିତ		ଏ ସର୍ବ ଈଶ୍ଵର-ଆୟତ୍ତ	॥ ୩୮
ଏ ଘେନି ଇନ୍ଦ୍ର ସମ ହୁଅ		ହର୍ଷ-ବିଷାଦକୁ ନ ପାଅ	॥ ୩୯
ସେ ସତ୍ତ୍ଵ ରଜ ତମ ଜାଣ		ପ୍ରକୃତିଗୁଣ ଏ ପ୍ରମାଣ	॥ ୪୦
ଆତ୍ମାଟି ସାକ୍ଷୀ ବୋଲି ଜାଣ		ସେ ଯାକୁ ହୁଅଇ ପ୍ରସନ୍ନ	॥ ୪୧
ସଂସାରେ ବନ୍ଧ ସେ ନୁହଇ		ସକଳ ପାପୁଁ ସେ ତରଇ	॥ ୪୨
ରଣରେ ଛିନ୍ନଭୁଜ ହୋଇ		ଭୋ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେଖ ମୁଁ ଅଛଇ	॥ ୪୩
ଜୟ ବା ଅଜୟ କାହାର		ଜାଣିବ କେ ବିନା ଈଶ୍ଵର	॥ ୪୪
ଶରସମୂହ ପଶାକାଠି		ଏ ଚତୁରଙ୍ଗବଳ ଗୋଟି	॥ ୪୫
ଜୀବନ ହୃତ କୁଆ ରଣେ		କେ ଜାଣି କେ ହାରେ କେ ଜିଣେ	॥ ୪୬

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁଣ ପରାଷ ନୃପମଣି		ବୃତ୍ରର ବାକ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ର ଶୁଣି	॥ ୪୭
-----------------	--	--------------------------	------

ବୃତ୍ତକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କରି	ହସି ବୋଇଲେ ବକ୍ରଧାରୀ	୪୮
ଇନ୍ଦ୍ର ଉବାଚ		
ଆହେ ଦାନବ ସିଦ୍ଧ ତୁହି	ତେଣୁ ତୋ ସିଦ୍ଧମତି ହୋଇ	୪୯
ସକଳ-ଆତ୍ମାର ଈଶ୍ଵର	ଭଜିଲୁ ତରଣ ତାଙ୍କର	୫୦
ଜଗମୋହିନୀ-ବିଷ୍ଣୁ ମାୟା	ଦାନବ ଛେଦିଲୁ ତୁ ତାହା	୫୧
ଅଜରିଭବ କରି ଦୂର	କଲୁ ତୁ ସ୍ଵର୍ଲୋକ ଆଚାର	୫୨
ଅହୋ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବଡ଼ ମୋର	ସ୍ଵଭାବେ ରଜଗୁଣ ତୋର	୫୩
ଅଖିଳବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ପତି	ତା ତହିଁ ତୋର ଦୃଢ଼ମତି	୫୪
ପରମବହୁ ହରି ଯେହି	ତା ତହିଁ ଯାର ଭକ୍ତି ହୋଇ	୫୫
ଅମୃତସିନ୍ଧୁରେ ସେ ଜନ	କ୍ରୀଡ଼ା କରିବ ଅନୁକ୍ଷଣ	୫୬
କି କାର୍ଯ୍ୟ କୁପଜଳେ ତାର	ସେ ସ୍ଵର୍ଗଭୋଗଟି ଅସାର	୫୭

ଶୁକ ଉବାଚ

ଅନେନାନ୍ୟ ଧର୍ମକୁ କହିଲେ	ପୁଣି ହିଁ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭିଲେ	୫୮
ସମ୍ବୁଦ୍ଧେ ବୀର ଦୁଇଜଣ	କରି ଲାଗିଲେ ଘୋରରଣ	୫୯
ବୃତ୍ତ ପରିଘ କରେ ଲଇ	ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ପ୍ରହାରିଲା ଧାଇଁ	୬୦
ପରିଘ ଘେନି ବାମକରେ	ଶବଦ କଲା ମହାଘୋରେ	୬୧
କର ପରିଘ ଏକାବେଳେ	ଇନ୍ଦ୍ର ଛେଦିଲେ ଅବହେଳେ	୬୨
ବୃତ୍ତର ଗଲା ଦୁଇକର	ରକତେ ହୋଏ ଜରଜର	୬୩
ପକ୍ଷ ଛିଡ଼ତେ ବକ୍ରାଘାତେ	ଯେସନେ ଦିଶନ୍ତି ପର୍ବତେ	୬୪
ଆୟୁଧ ଭୁଜ ଯହୁଁ ଗଲା	ସେ ବୃତ୍ତ ମହାକ୍ରୋଧ କଲା	୬୫
ଅଧର ଚାପି କ୍ରୋଧଭର	ଶରୀର ବିସ୍ଥାରେ ଅସୁର	୬୬
ଅଧର ହନୁ ତା ଭୂମିରେ	ଉପର ହନୁ ତା ସ୍ଵର୍ଗରେ	୬୭
ଆକାଶ ଗଭୀର ମୁଖରେ	ଲିହଇ କଠୋର ଜିହ୍ଵାରେ	୬୮
କାଳର ପ୍ରାୟେ ଦନ୍ତମାନ	ଗ୍ରୀସିବ ଯେହ୍ନେ ତ୍ରିଭୁବନ	୬୯
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶରୀର ବିସ୍ତାରି	ଧାମଇଁ ଯେହ୍ନେ ମହାଗିରି	୭୦
ପାଦେ ଅବନୀ କମ୍ପାଇଲା	ଇନ୍ଦ୍ରର ନିକଟେ ମିଳିଲା	୭୧
ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଗଜେନ୍ଦ୍ର ସହିତ	ଗିଳିଲା ବୃତ୍ତ ମହାଦୈତ୍ୟ	୭୨

ସ୍ଵଭାବେ ଗିଳିଲା ଅସୁର	ଗଜକୁ ଯେହ୍ନେ ସର୍ପବର	୭୩
ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଗିଳିବାର	ବ୍ରହ୍ମାଦି ଯେତେ ସୁରନର	୭୪
ସକଳେ କଲେ ହାହାକାର	ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଗିଳିଲା ଅସୁର	୭୫
ଅସୁର-ଉଦରରେ ଥାଇ	ନାଶ ନୋହିଲା ସୁରସାଇଁ	୭୬
ମହାପୁରୁଷ ଧ୍ୟାନ କରି	ଯୋଗମାର୍ଗକୁ ସେ ଆବୋରି	୭୭
ପେଟଟିରିଲେ ବଜ୍ର ତାର	ଗର୍ଭରୁ ହୋଇଲେ ବାହାର	୭୮
ଆପଣାବଳେ ଦେବବର	ବଜ୍ର ଛେଦିଲେ ତାର ଶିର	୭୯
ବଜ୍ରହିଁ ଅତିବେଗେ ଗଲା	କନ୍ଧରୁ ମସ୍ତକ କାଟିଲା	୮୦
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ଭର କାଳେ	ଶିର ତା ପଡ଼ିଲାକ ତଳେ	୮୧
ଆକାଶେ ଦୁନ୍ଦୁଭି ତକ୍ଷଣେ	ଶବଦ କଲେ ଦେବଗଣେ	୮୨
ସିଦ୍ଧ-ଗନ୍ଧର୍ବ-ରକ୍ଷିଗଣେ	ଆନନ୍ଦେ ହରଷିତ ମନେ	୮୩
ବୃତ୍ତଶତ୍ରୁକୁ ସ୍ତୁତିକଲେ	ହରଷେ ପୁଷ୍ପ ବରଷିଲେ	୮୪
ବୃତ୍ତର ତହୁଁ ଜ୍ୟୋତିରୂପ	ବାହାର ହୋଇଲା ହେ ନୃପ	୮୫
ସକଳେ ଦେଖୁଥିଲେ ରହି	ସାଲୋକ୍ୟ ପାଇଲା ସେ ତହିଁ	୮୬
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ	ଇନ୍ଦ୍ର-ବୃତ୍ତ-ଯୁଦ୍ଧ-ବୃତ୍ତାନ୍ତ	୮୭

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ବୃତ୍ତବଧୋ ନାମ
ଦ୍ଵାଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ବୃତ୍ତ ହୋଇଲା ଯହୁଁ ହତ	ଶୁଣି ହରଷ ତ୍ରିଜଗତ	୧
ଯେତେ ଏ ଦିଗପାଳଗଣ	ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇଲେ ତକ୍ଷଣ	୨
ଇନ୍ଦ୍ରର ବିନୁ ଯେତେ ଜନ	ହରଷ ହୋଇଲେ ରାଜନ	୩
ଅମର ଦେବରକ୍ଷିଗଣ	ପିତୃ ଦୈବତ ଯେତେ ପୁଣ	୪
ବ୍ରହ୍ମା ଶଙ୍କର ବକ୍ରଧର	ଗଲେ ସେ ଯେ ଯାହା ମଦିର	୫

ରାଜା ଉବାଚ

ଭୋ ମୁନି ହୁଅ ସାବଧାନ		ଏହା ଶୁଣିବାକୁ ମୋ ମନ		୬
କିମ୍ପା ହରଷ ଦେବଗଣେ		ଇନ୍ଦ୍ର ବିଷାଦ କି କାରଣେ		୭
କିମ୍ପା ତାଙ୍କ ଦୁଃଖମନ		କହିବ ମୋତେ ତପୋଧନ		୮
କହିବା ଏଥିର କାରଣ		ନମଇଁ ତୁମ୍ଭର ଚରଣ		୯

ଶୁକ ଉବାଚ

ବୃତ୍ର ବିକ୍ରମ ଦେଖି ଦେବେ		ମହତ ରକ୍ଷି ଆଦି ସର୍ବେ		୧୦
କହିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ସେ ଯାଇ		ଭୟେ ଉଦ୍ଦେଗ ମନ ହୋଇ		୧୧
ଭୋଦେବଦେବଙ୍କ ଈଶ୍ଵର		ବୃତ୍ର ଅସୁରକୁ ସଂହର		୧୨
ବୃତ୍ର ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁମର		ଇନ୍ଦ୍ର ନ କଲେ ସିଦ୍ଧକାର		୧୩

ଇନ୍ଦ୍ର ଉବାଚ

ଯେବେ ମାରିଲି ବିଶ୍ଵରୂପ		ଘେନିଲି ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ପାପ		୧୪
ଭୁ ଜଳ ସ୍ତ୍ରୀ ତୁମମାନେ		ପାପ ଘେନିଲେ ବିଦ୍ୟମାନେ		୧୫
ଏବେ ବୃତ୍ରକୁ ବିନାଶିବି		କେମନ୍ତେ ପାପୁଁ ନିସ୍ତରିବି		୧୬

ଶୁକ ଉବାଚ

ଇନ୍ଦ୍ରବଚନେ ରକ୍ଷିଗଣ		ଶୁଣି ସେ କହନ୍ତି ବଚନ		୧୭
--------------------	--	--------------------	--	----

ରକ୍ଷିଗଣ ଉବାଚ

ଅଶ୍ଵମେଧ-ଯଜ୍ଞକୁ କରି		ଏ ପାପ ନାଶିବୁ ତୋହରି		୧୮
ମହାପୁରୁଷ ଆତ୍ମାପର		ଅଖିଳ-ଜଗତ-ଇଶ୍ଵର		୧୯
ଯେ ଦେବ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ		ଯଜ୍ଞରେ କରାଇ ପ୍ରସନ୍ନ		୨୦
ବୃତ୍ରର ବଧୁ ଦେବବର		ଅବହେଳାରେ ହେବୁ ପାର		୨୧
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୁରୁ ପିତାମାତା		ଯେ ଜନ ଆଚାର୍ଯ୍ୟର ହତ୍ରା		୨୨
ଶ୍ଵାନକୁ ଖାଇ ଅବା ଯେହୁ		ଶୁଣ କହିବା ମହାବାହୁ		୨୩
ଯେବା ବୃକ୍ଷଳୀପତି ହୋଇ		ସୁରାପାନ ଯେବା କରଇ		୨୪
ଗୋବିନ୍ଦନାମ ଯେହୁ ଧରେ		ଏ ସର୍ବ ପାପୁଁ ସେହୁ ତରେ		୨୫
ମହାଯଜ୍ଞକୁ କରି ତୁହି		ଜପିବୁ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ		୨୬
ତାଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନେ ଦେବବର		ଦୂରିତ କେତେକ ମାତର		୨୭

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁଣିଣ ରକ୍ଷିଙ୍କ ବଚନ		ଶତ୍ରୁ ମାଇଲେ ମଘବାନ		୨୮
ତକ୍ଷଣେ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଗଲା		ଇନ୍ଦ୍ରଦେବଙ୍କୁ ଆଶ୍ରେ କଲା		୨୯
ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ଦୁଃଖ ପାଇ		ଦେବେନ୍ଦ୍ର ଗଳାକ ପଳାଇ		୩୦
ଚାଣ୍ଡାଳୀ ରୂପକୁ ଧଇଲା		ଇନ୍ଦ୍ରର ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲା		୩୧
ବୃକ୍ଷାରୂପକୁ ଧରି ସେହି		ଯକ୍ଷ୍ମାରୋଗରେ ଗ୍ରସ୍ତହୋଇ		୩୨
ଶୋଣିତପ୍ରାୟେ ବସ୍ତ୍ର ତାର		ବିବର୍ଣ୍ଣ କେଶ ମସ୍ତକର		୩୩
ରହ ରହ ବୋଲି ଡାକଇ		ଆମିଷଗନ୍ଧ ତାର ଦେହୀ		୩୪
ଆକାଶେ ସକଳଦିଗରେ		ଇନ୍ଦ୍ର ପଳାନ୍ତି ଖରତରେ		୩୫
ଉତ୍ତରଦିଗକୁ ସେ ଗଲେ		ମାନସରୋଧରେ ଲୁଚିଲେ		୩୬
ପୁଷ୍କରନାଳେ ଦେବବର		ଚଞ୍ଚଳମନ କରି ସ୍ଥିର		୩୭
ସହସ୍ରସମ୍ଭର ତହିଁ		ବ୍ରହ୍ମଭାବନେ ମନ ଦେଇ		୩୮
ବ୍ରହ୍ମବଧୁ ମୋକ୍ଷ ପାଇଁ		ରହିଲେ ନିରାହାର ହୋଇ		୩୯
ତାବତ ନହୁଷରାଜନ		ସ୍ଵର୍ଗରେ କଲେ ଇନ୍ଦ୍ରପଣ		୪୦
ବିଦ୍ୟା ତପସ୍ୟା ଯୋଗବଳେ		ସ୍ଵର୍ଗସମ୍ପଦ ଭୋଗକରେ		୪୧
ଏଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପଦଭୋଗରେ		ନହୁଷ ମଦାନ୍ଧବୁଦ୍ଧିରେ		୪୨
ଇନ୍ଦ୍ରପତ୍ନୀଙ୍କ ଇଚ୍ଛା କଲା		ସ୍ଵର୍ଗଲୋକରୁ ରୂପ ହେଲା		୪୩
ନହୁଷ ସ୍ଵର୍ଗେ ଇନ୍ଦ୍ରହୋଇ		ବାରତା ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀକୁ ଦେ		୪୪
ଇନ୍ଦ୍ର ମୁଁ ସ୍ଵର୍ଗଭୁବନରେ		ତୁ ମୋତେ ଭଜ ଗୋ ବିଧିରେ		୪୫
ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀ ଗୁରୁଙ୍କୁ କହିଲେ		ପ୍ରତିଉତ୍ତର ଗୁରୁ ଦେଲେ		୪୬
ଗୁରୁ ଏମନ୍ତ ବିଚାରିଲେ		ଅତି ଅସମ୍ଭବ ବୋଇଲେ		୪୭
ଅନେକ ତପସ୍ୟାର ଫଳେ		ମନୁଷ୍ୟ ହୋଇ ଦେବ ପାଲେ		୪୮
ବ୍ରାହ୍ମଣ କୋପ-ଶାପୁଁ କରି		ହତ ହୋଇବ ଏହା ଶିରୀ		୪୯
ନହୁଷେ ଏମନ୍ତ କହିବ		ରକ୍ଷିଙ୍କ କ୍ଷେପେ ଦୋଳା ଥିବ		୫୦
ତୁମ୍ଭେ ଦୋଳାରେ ବସିଥିବ		ଆମ୍ଭର ପୁରକୁ ଆସିବ		୫୧
ଦେବେ ଯେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଭଜିବୁ		ସ୍ଵର୍ଗେ ଇନ୍ଦ୍ରବୋଲି ଜାଣିବୁ		୫୨
ବ୍ରାହ୍ମଣେ କ୍ରୋଧ ଉପୁଜିବ		ତେବେ ସେ ସ୍ଵର୍ଗୁ ରୂପ ହେବ		୫୩
ଏମନ୍ତ ଗୁରୁଆଜ୍ଞା ଶୁଣି		ନହୁଷେ କହିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀ		୫୪
ଶୁଣି ହରଷ ନୃପମଣି		ଉତ୍ତମରକ୍ଷିଙ୍କ ସେ ଆଣି		୫୫

ଦୋଳା ବୁଝାଇ ତାଙ୍କ କଣ୍ଠେ		ସତ୍ତ୍ୱରେ ଗମିଲେ ଆନନ୍ଦେ	୫୬
ଚଳଇ ଦୋଳା ମନ୍ଦଗତି		ତା ଦେଖି କୁପିତ ନୃପତି	୫୭
ସର୍ପ ସର୍ପ ବୋଲି ବୋଇଲା		ପାଦେ ଅଗଣ୍ଡିକି ମାଇଲା	୫୮
ଅଗଣ୍ଡି କ୍ରୋଧଭର ହୋଇ		ନହୁଷକୁ ସେ ଶାପ ଦେଇ	୫୯
ତୁ ସର୍ପ ହୁଅ ବେଗ ହୋଇ		ଯେଣୁ ସଙ୍କଟ ଦେଲୁ ତୁହି	୬୦
ଏ ହେତୁ ନହୁଷ ସ୍ୱର୍ଗରୁ		ତ୍ୟାଗ ହୋଇଲା ସେ ଶାପରୁ	୬୧
ମହାସର୍ପ ଯେ ସେ ହୋଇଲା		ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକରେ ସେ ପଡିଲା	୬୨
ଏବେ ହୋ ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷିତ		ଇନ୍ଦ୍ରରାଜାର ଯେ ଚରିତ	୬୩
ପରମେଶ୍ୱର ଧ୍ୟାନ କରି		ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ପାପରୁ ତରି	୬୪
ସ୍ୱର୍ଗରେ ଇନ୍ଦ୍ର ପୁନର୍ବାର		ଦେବଙ୍କୁ ଘେନି ସେ ବିହାର	୬୫
ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଦେବରକ୍ଷିମାନେ		ଅଶ୍ୱମେଧଯଜ୍ଞ ବିଧାନେ	୬୬
ମହାପୁରୁଷ - ଆରାଧନ		ଦୀକ୍ଷା କରାଇଲେ ରାଜନ	୬୭
ଏଅନନ୍ତରେ ଦେବମୟ		ସର୍ବାତ୍ମା-ପୁରୁଷ-ଅବ୍ୟୟ	୬୮
ଇନ୍ଦ୍ର ବ୍ରହ୍ମରକ୍ଷି ସହିତେ		ଆରାଧି ଅଶ୍ୱମେଧ ମତେ	୬୯
ବ୍ରହ୍ମବଧ ପାତକ ଭୟ		ଯଜ୍ଞହେତୁରୁ ହେଲା କ୍ଷୟ	୭୦
ରବିକିରଣେ ତମପ୍ରାୟେ		ସକଳପାପ ହେଲା କ୍ଷୟେ	୭୧
ଅଶ୍ୱମେଧରେ ବରି ଇନ୍ଦ୍ର		ମରାଚିଆଦି ମୁନିବୃନ୍ଦ	୭୨
ଆରାଧି ପୁରୁଷପୁରାଣ		ସ୍ୱର୍ଗେ ହୋଇଲେ ସେ ରାଜନ	୭୩
ଯେ ଯଜ୍ଞପ୍ରସାଦରୁ କରି		ନିଷ୍ଠାପ ହୋଏ ବଜ୍ରଧାରୀ	୭୪
ଅଶେଷପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର		ପାପକୁ କରଇ ଯେ ଦୂର	୭୫
ଏ ମହାଜ୍ଞାନ ସୁଖମୟୀ		ଯେ ଜନ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଶୁଣଇ	୭୬
ଭକତଜନର ବର୍ଣ୍ଣନ		ଇନ୍ଦ୍ର-ଜୟ-ମୋକ୍ଷ କାରଣ	୭୭
ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ କରି ଯେ ପଢ଼ଇ		ଯେ ଅବା ଅଜ୍ଞାନେ ଶୁଣଇ	୭୮
ଗାୟନ କରି ପ୍ରତିଦିନ		ସର୍ବସିଦ୍ଧି ଲଭେ ସେ ଜନ	୭୯
ଶତ୍ରୁକୁ ଜୟ ଧନ ଯଶ		ପାପମୋଚନ ଦୀର୍ଘାୟୁଷ	୮୦
ସର୍ବକଲ୍ୟାଣ ତାର ହୋଇ		ଧନ ଧ୍ୟାନ ଯଶ ଲଭଇ	୮୧
ହରିକାର୍ତ୍ତନେ ସର୍ବ ହୋଇ		କଳିରେ ଆନଗତି ନାହିଁ	୮୨
ବୋଲଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ		ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ପାପ କଲା ନାଶ	୮୩

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା
ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ଇନ୍ଦ୍ରବିଜୟୋ ନାମ
ତ୍ରୟୋଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଚରଣ ଧରି ରାଜା | ସାନନ୍ଦମନେ କଲେ ପୂଜା || ୧

ପରୀକ୍ଷିତ ଭବାଚ

ଭୋ ମୁନି ଶୁଣ ସାବଧାନେ | ଏ ତ ସଂଶୟ ମୋର ମନେ || ୨
ଭୋ ମୁନି ଅସମ୍ଭବ କଥା | ବୃତ୍ତ ଅସୁରର ବ୍ୟବସ୍ଥା || ୩
ରଜ ତାସମ ଭାବ ତାର | ପାପୀ ଅଟଇ ବୃତ୍ତାସୁର || ୪
ଅଖିଳ-ହେତୁ ଭଗବାନେ | ତାହାର ମତି ବା କେସନେ || ୫
ସତ୍ତ୍ୱପ୍ରଧାନ ଦେବଗଣ | ନିର୍ମଳଆତ୍ମା ମୁନିଜନ || ୬
ମୁକୁଦ-ପାଦପଙ୍କଜରେ | ଏହାଙ୍କ ମନ ନୋହେ ସ୍ଥିରେ || ୭
ରଜଗୁଣରେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ | ସଂସାରେ ଯେତେକ ଅଛଇ || ୮
ଏହାଙ୍କ ମଧ୍ୟେ କେହି ଜନ | ଶ୍ରେୟ କରଇ ଆଚରଣ || ୯
ଏହାଙ୍କ ମଧ୍ୟେ କେହି ନରେ | ମୋକ୍ଷ ବାଞ୍ଛନ୍ତି ଏ ସଂସାରେ || ୧୦
ତାହାଙ୍କ ମଧ୍ୟେ କେହି ଜନ | କଷ୍ଟେ ଲଭନ୍ତି ଭଗବାନ || ୧୧
ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମୁନିମାନଙ୍କର | ବିଷ୍ଣୁଭକତ ଯେଉଁ ନର || ୧୨
କୋଟିକେ ଗୋଟିଏ ଯେ ଥାଇ | ଶୁଣିମା ସାବଧାନ ହୋଇ || ୧୩
ସ୍ୱଭାବେ ବୃତ୍ତ ଅତିପାପ | ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଇଅଛି ତାପ || ୧୪
କେମନ୍ତେ ମହାଘୋରରଣେ | ତା ମତି ହେଲା ନାରାୟଣେ || ୧୫
ଏଣେ ସଂଶୟ ମନ ମୋର | ଫେଡ଼ି କହିବା ମୁନିବର || ୧୬
ଯେ ବୃତ୍ତ ଘୋରସଂଗ୍ରାମରେ | ବଳେ ତୋଷିଲା ବଜ୍ରଧରେ || ୧୭

ସୂତ ଭବାଚ

ସତୋଷେ ରାଜା ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି | ଆନନ୍ଦେ ଯେ ବାଦରାୟଣି || ୧୮
ହରଷ ହୋଇ ମୁନିବର | ବଚନ କହନ୍ତି ମଧୁର || ୧୯

ଶୁକ ଉଦାତ		
ଶୁଣ ରାଜନ ଏକମନେ	ଯେ ଇତିହାସ ପୁରାତନେ	୨୦
ବେଦବ୍ୟାସଙ୍କ ବାକ୍ୟ ମୁହିଁ	ନାରଦ ତହିଁ ଶୁଣିଛଇଁ	୨୧
ପୂର୍ବେ ଶୂରସେନ - ଦେଶର	ଥିଲା ଯେ ଏକ ନୃପବର	୨୨
ଚିତ୍ରକେତୁ ନାମ ତାହାର	କାମଧେନୁ ପୃଥ୍ଵୀ ଯାହାର	୨୩
ଦଶନିୟୁତ ପତ୍ନୀ ତାର	ରୂପେ କି ଦେବା ପଟାନ୍ତର	୨୪
ଯେତେକ ଥିଲେ ତାର ନାରୀ	ପୁତ୍ର ଯେ ନୋହିଲା କାହାରି	୨୫
ରୂପେ ସୁନ୍ଦର ମନୋହର	ବିଦ୍ୟା ସମ୍ପଦ ମତି ଧାର	୨୬
ଏ ସର୍ବଗୁଣ ଅଛି ତାର	ସୁତ ନ ଲଭି ଚିନ୍ତାଭର	୨୭
ଅମାତ୍ୟ ସମ୍ପଦ ସହିତେ	ପଟ୍ଟମହିଷୀ ତାର ଯେତେ	୨୮
କାମଦୁଘାର ପ୍ରାୟେ ମହୀ	ସୁଖ ନୋହିଲେ ତାର କେହି	୨୯
ଶୁଣ ରାଜନ ଏକଦିନେ	ସେ ଚିତ୍ରକେତୁର ଭୁବନେ	୩୦
ଅଙ୍ଗିରାଉଷି ବ୍ରହ୍ମସୁତ	ମିଳିଲେ ରାଜାର ଅଗ୍ରତ	୩୧
ସ୍ଵଇଚ୍ଛାଲୋକରେ ବିହାର	ମିଳିଲେ ଚିତ୍ରକେତୁ ପୁର	୩୨
ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ନୃପବର	ସର୍ବରେ କଲେ ନମସ୍କାର	୩୩
ଉତ୍ତମ-ଆସନେ ବସାଇ	ପୂଜିଲେ ପାଦ୍ୟଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଇ	୩୪
ସୁଖେ ଆସନେ ବସି ରଖି	ଚିତ୍ରକେତୁକୁ ପରଶଂସି	୩୫
ଭକତି ଦେଖିଣ ତାହାର	ଆଶିଷ ଦେଲେ ମୁନିବର	୩୬
ରାଜାକୁ କରି ଆଶ୍ଵାସନ	କହନ୍ତି ମଧୁର-ବଚନ	୩୭
ହେ ରାଜା ଚିତ୍ରକେତୁ ଶୁଣ	ତୁମ୍ଭର ପରମ କଲ୍ୟାଣ	୩୮
ତୁମ୍ଭର ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଯେତେ	କୁଶଳଟି କି ଏ ସମସ୍ତେ	୩୯
ଦାରା ତନୟ ଭୃତ୍ୟ ଯେତେ	ସୁହୃଦ ପରଜା ସହିତେ	୪୦
ଯାହାର ଆତ୍ମା ଆତ୍ମବଶ	ତାହାର ବଶ ଏ ଅଶେଷ	୪୧
ଯାହାର ଆତ୍ମା ବଶ ହୋଇ	ସର୍ବତ୍ର ପୂଜ୍ୟ ସେ ଅଟଇ	୪୨
ଆତ୍ମସମ୍ପଦ ତୋର ଯେତେ	ଅମାତ୍ୟ ପୁରବାସୀ ଯେତେ	୪୩
ତୁମ୍ଭର ପ୍ରିୟ ନୋହେ କେହି	ଏମନ୍ତ ପ୍ରାୟ ମୁଁ ମଣାଇଁ	୪୪
ଚିନ୍ତା-ମଳିନ ମୁଖ ତୋର	ଅଲବଧକାମ ନୃପବର	୪୫

ଶୁକ ଉଦାତ

ଶୁଣ ପରାଷ ନୃପମଣି	ସେ ରାଜା ମୁନିବାକ୍ୟ ଶୁଣି	୪୬
ହୃଦରେ ପୁତ୍ରକାମୀ ହୋଇ	ବିରସେ ମୁନିଙ୍କି କହଇ	୪୭

ଚିତ୍ରକେତୁ ଉଦାତ

ଭୋ ମୁନି ତୁମ୍ଭ ଅଗୋଚରେ	କି ଅବା ଅଛି ଏ ସଂସାରେ	୪୮
ପ୍ରାଣୀର ଅନ୍ତର ବାହାରେ	ଦେଖ ତପସ୍ୟା-ପ୍ରଭାବରେ	୪୯
ତଥାପି ଆଜ୍ଞା ପରମାଣେ	କହିବି ଶୁଣ ସାବଧାନେ	୫୦
ମନରେ ଯେବା ଚିନ୍ତା ମୋର	ପ୍ରଶ୍ନ ଯେ କଲ ମୁନିବର	୫୧
ଦେବଗଣଙ୍କୁ ଯେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ	ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପଦ ବିଭବ	୫୨
ପୁତ୍ର-ବିହୀନେ ମୋର ଦେହୀ	କେବେହେଁ ସୁଖ ନ ଲଭଇ	୫୩
କ୍ଷୁଧା ଦୃଷ୍ଟାରେ ଖିନ୍ନଜନ	ନ ଲୋଡେ ବିନୁ ଅନୁପାନ	୫୪
ଭୋ ମହାଭାଗ ମୁନିବର	କେମନ୍ତେ ତରିବି ସଂସାର	୫୫
ପିତୃରଣରୁ ମୋତେ ପାର	କରିବାହେଉ ମୁନିବର	୫୬
ପୁତ୍ର ଯେମନ୍ତେ ମୋର ହୋଇ	ସଂସାର-ଦୁଃଖରୁ ତରଇ	୫୭

ଶୁକ ଉଦାତ

ରାଜାର ଶୁଣି ଏ ବଚନ	କୁପାକୁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନୟନ	୫୮
ଯଜ୍ଞ କରିଣ ମୁନିବର	ଆରାଧି ଅଖିଳ ଈଶ୍ଵର	୫୯
ରାଜାର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଯେହୁନାରୀ	କୃତଦ୍ୟୁତି ନାମ ତାହାରି	୬୦
ଯଜ୍ଞର ଚରୁ ତାକୁ ଦେଲେ	ରାଜାକୁ ଏମନ୍ତ କହିଲେ	୬୧
ଭୋ ଚିତ୍ରକେତୁ ନୃପବର	ହୋଇବ ଏକ ତୋ କୁମର	୬୨
ହରଷ-ଶୋକ ଦେବ ତୋତେ	କହି ଚଳିଲେ ଶୂନ୍ୟପଥେ	୬୩
ଚିତ୍ରକେତୁର ତହିଁ ସେହି	କୃତଦ୍ୟୁତି ଯେ ମହାଦେଇ	୬୪
ଚରୁର ଭୋଜନ ମାତ୍ରକେ	ଗର୍ଭ ଧଇଲେ ସେହୁ ସୁଖେ	୬୫
ଅଙ୍ଗିରାମୁନିର ପ୍ରସାଦେ	ଗର୍ଭ ହୋଇଲା ଅପ୍ରମାଦେ	୬୬
ଅଗ୍ନିରୁ କୃତ୍ରିକା ଯେମନ୍ତ	ଗର୍ଭ ଧଇଲା ସେହିମତ	୬୭
ତାହାର ଗର୍ଭ ପ୍ରତିଦିନେ	ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷର ଚନ୍ଦ୍ର ଯେହୁ	୬୮
ଚିତ୍ରକେତୁ-ତେଜେ ରାଜନ	ଗର୍ଭବତ୍ଵିଲା ଦିନୁଦିନ	୬୯
ଏମନ୍ତେ ପୁର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପରରେ	ଜନ୍ମିଲା ତାହର କୁମରେ	୭୦

ଶୂରସେନରେ ଯେତେ ଲୋକ		ହରଷ ଲଭିଲେ ଅନେକ	୭୧
ପରମାନନ୍ଦେ ସେ ରାଜନ		ତକ୍ଷଣେ କଳାକ ସ୍ନାହାନ	୭୨
ଶୁଚି ହୋଇଣ ନୃପବର		ଭୂଷିତ ହୋଇ ଅଳଙ୍କାର	୭୩
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଆଣି ବେଦଧର୍ମ		କଳା ସେ ପୁତ୍ର ଜାତକର୍ମ	୭୪
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରଜତ		ଦେଲା ସେ ଧେନୁ ଶତଶତ	୭୫
ପୃଥିବୀ ଗଜ ହୟମାନ		ଦେଲା ସେ ବିବିଧବସନ	୭୬
ଯେ ଲୋକେ ଯାହା ବାଞ୍ଛାକଲେ		ମନ-ସନ୍ତୋଷେ ତା ଲଭିଲେ	୭୭
ପ୍ରାଣୀ - ସନ୍ତୋଷେ ମନବାନ		ବରଷା କରଇ ଯେସନ	୭୮
ପୁତ୍ର ଆୟୁଷ ଯଶ ଧର୍ମ		ବିବୃଦ୍ଧି ଅର୍ଥେ ଦେଲା ଦାନ	୭୯
କଷ୍ଟରେ ଲଭିଲା ଯେ ସୁତ		ତାଠାରେ ସ୍ନେହ ତା ବହୁତ	୮୦
ଦରିଦ୍ର ଯେହ୍ନେ ଧନ ପାଇ		ତେସନେ ହରଷ ସେ ହୋଇ	୮୧
ମାତା ଯେ ଅତି ସ୍ନେହଭରେ		ମୋହ ହୋଇଲା ପୁତ୍ରଠାରେ	୮୨
କୃତଦ୍ୟୁତି ସପନାମାନେ		ଦୁଃଖିତ ସନ୍ତତି ବିହୀନେ	୮୩
ଚିତ୍ର କେତୁର ସ୍ନେହ ହୋଇ		ପୁତ୍ରବତୀ ଭାରିଯା ତହିଁ	୮୪
ଅନ୍ୟ ଯେ ପତ୍ନୀମାନେ ଥାନ୍ତି		ସେଭାବେ ନାହିଁ ସ୍ନେହମତି	୮୫
ଅପରେ ଦୁଃଖ ତାହାଙ୍କର		ରାଜାର ଯେଣୁ ଅନାଦର	୮୬
ସେମାନେ ମନେ ଦୁଃଖ କରି		ଆତ୍ମାର ନିନ୍ଦାକୁ ଆଚରି	୮୭
ପାପିଷ୍ଠୀ ଏହୁ କୃତଦ୍ୟୁତି		ଧିକ ଏହାର ଏ ସନ୍ତତି	୮୮
ଗୃହ ସମ୍ପଦ ଯେ ସ୍ଵାମୀର		ଧିକ ଏ ହେଉ ଦୁରାଚାର	୮୯
ଏ ସପତଶାର ଚରଣେ		ଦାସୀ ହୋଇଲୁ ଅକାରଣେ	୯୦
ଦାସୀର କି ଅବା ସନ୍ତାପ		ଯେ ସେବେ ସ୍ଵାମୀର ସମାପ	୯୧
ମାନ ନ ଲଭୁ ଆମ୍ଭେ କ୍ଷଣେ		ଦାସୀର ଦାସୀ ହୋଇ ଯେହ୍ନେ	୯୨
ସପତ୍ନୀ-ପୁତ୍ର-ବିଭୂତିରେ		ଅନ୍ଧ ହୋଇଲେ କ୍ରୋଧଭରେ	୯୩
ସକଳେ ଏକଚିତ୍ତ ହେଲେ		ରାଜାର ହିଂସା ଆଚରିଲେ	୯୪
ଦାରୁଣଚିତ୍ତ ଶ୍ରୀରାଜନ		କ୍ରୋଧେ ହୋଇଲେ ହତଜ୍ଞାନ	୯୫
ସ୍ଵାମୀକୁ ଅତି କ୍ରୋଧକଲେ		ଗରଳ କୁମରକୁ ଦେଲେ	୯୬
ଏହା ନ ଜାଣେ କୃତଦ୍ୟୁତି		ସପତ୍ନୀମାନଙ୍କର ଗତି	୯୭
ପୁତ୍ର ଶୁଆଇଥିଲା ଘରେ		ଗଲା ସେ ଗୃହ ଅଭ୍ୟନ୍ତରେ	୯୮
ଅନେକବେଳ ତହିଁ ଗଲା		ପୁତ୍ର ଆଣିବ ମନେ କଲା	୯୯

ଧାଇକି ବୋଲଇ ଉତ୍ତର		ଭୋ ସଖି ପୁତ୍ର ଆଣ ମୋର	୧୦୦
ତାହାର ଆଜ୍ଞା ପାଇ ଧାଇ		ବାଳକ ନିକଟେ ମିଳଇ	୧୦୧
ଦେଖିଲା ଶୋଇଅଛି ପୁତ୍ର		ଲେଉଟି ପଡ଼ିଛି ତା ନେତ୍ର	୧୦୨
ପ୍ରାଣ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ନାହିଁ ତାର		ଦେଖି ସେ ପଡ଼ିଲା ଭୃମିର	୧୦୩
ହତ ହୋଇଲି ବୋଲି ଧାଇ		ପଡ଼ିଲା ଚେତନା ହରାଇ	୧୦୪
ବେନିକରରେ ହୃଦ ତାତି		ଆରତେ ପାଡ଼ିଲା ଯେ ରତି	୧୦୫
ତା ଶୁଣି ପାଟ ମହାଦେଇ		ଧାଇଲା ଅସମ୍ଭଳ ହୋଇ	୧୦୬
ପୁତ୍ରର ନିକଟେ ମିଳିଲା		ମୃତପୁତ୍ରକୁ ସେ ଦେଖିଲା	୧୦୭
ରମ୍ଭାଦୁମ୍ବ କି ବାତଭରେ		ତେସନେ ପଡ଼ିଲା ଭୃମିରେ	୧୦୮
ତକ୍ଷଣେ ମୋହ ସେ ପାଇଲା		କେଶ-ବସନ ଖସିଗଲା	୧୦୯
ରାଜାର ଅତ୍ୟନ୍ତରଜନ		ଶ୍ରୀରୀ ପୁରୁଷ ହେ ରାଜନ	୧୧୦
ରୋଦନ ଶୁଣିଣ ଅଇଲେ		ସମସ୍ତେ ଶୋକରେ ମଜ୍ଜିଲେ	୧୧୧
କହିବା ଶୁଣ ନୃପବର		ଯେତେକ ସପତ୍ନୀ ତାହାର	୧୧୨
ଅନ୍ତରେ ସୁଖ ସେ ଆଚରି		ବାହ୍ୟେ କପଟ-ଶୋକ କରି	୧୧୩
ପୁତ୍ର-ମରଣ ରାଜା ଶୁଣି		ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ନ ଜାଣି	୧୧୪
ମୋହରେ ନଦିଶଳ ପଥ		ପଦପାଦକେ ଜ୍ଞାନହତ	୧୧୫
ସ୍ନେହବନ୍ଧନୁ ଶୋକ ବଢ଼ି		ମୁଚ୍ଛିତ ହୋଇ ଛାଡ଼େ ରତି	୧୧୬
ଅମାତ୍ୟ ଆଦି ଯେତେଜନ		ଦେଖୁଅଛନ୍ତି ସେ ରାଜନ	୧୧୭
ମୃତବାଳକ-ପାଦତଳେ		ପଡ଼ିଲା ଯାଇ ମତିଭୋଲେ	୧୧୮
ଖସିଣ ପଡ଼ିଅଛି କେଶ		ବିଚିତ୍ର-ପରିଧାନ-ବାସ	୧୧୯
ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ଵାସ ସେ ଛାଡ଼ଇ		ନୟନୁ ଅଶ୍ଳୁଜଳ ବହି	୧୨୦
ନିରୋଧ କଣ୍ଠଦ୍ଵାର ହୋଇ		ବଚନ ନ ପାରଇ କହି	୧୨୧
ପତିକୁ ଦେଖି ଶୋକଭର		ମରଣ ଦେଖି କୁମରର	୧୨୨
କୃତଦ୍ୟୁତି ଯେ ମହାଦେଇ		ବିଚିତ୍ର-ବିଳାପ କରଇ	୧୨୩
ସ୍ତନଯୁଗଳ ଯେ ତାହାର		ମଣ୍ଡିତ କୁଙ୍କୁମପଙ୍କର	୧୨୪
ଅଞ୍ଜନ ସହିତେ ଲୋତକ		ଧଉତ କଲା ତାର ବକ୍ଷ	୧୨୫
କେଶ ହୋଇଲା ଅସମ୍ଭଳ		ଖସି ପଡ଼ିଲା ପୁଷ୍ପମାଳ	୧୨୬
କୁରୁରୀ ପ୍ରାୟେ ଶୋକଭରେ		ରୋଦନ କରେ ଉଚ୍ଚସ୍ଵରେ	୧୨୭
ହେ ବିଧି ମତି ତୋ ଦାରୁଣ		ବାଳକ ପ୍ରାୟ ଆଚରଣ	୧୨୮

ସକଳ କରି ନିରିମାଣ		ଆପଣେ କରୁ ତୁ ଭଞ୍ଜନ		୧୨୯
ସାନ ମରଇ ବଡ଼ ଥାଇ		ଏହାର ନିଦାନ ନ ପାଇ		୧୩୦
ଯେବେ ସଂସାରେ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର		ଅକ୍ରମ ଜନ୍ମ ମରଣର		୧୩୧
ସ୍ନେହପାଶକୁ ବଢ଼ାଇଣ		କିମ୍ପାଇଁ କରୁ ରଣଭଣ		୧୩୨
ଏମନ୍ତେ ସୃଷ୍ଟି ତୋ ଭିଆଣ		ଅଜ୍ଞାନୀ ପରାଣୀ ଯେସନ		୧୩୩
ହେ ତାତ ତନୟ ମୋହର		ଦେଖୁ କି ନାହିଁ ତୋ ପିଅର		୧୩୪
ଶୋକସାଗରେ ମୋତେ ଥୋଇ		ଛାଡ଼ିଣ ନ ଯା ବାବୁ ତୁହି		୧୩୫
ମୁଁ ଯେ ପାପିଣୀ ଦୁଃଖୀଜନ		ତୁ ମୋତେ ନ ଯାଅ ଛାଡ଼ିଣ		୧୩୬
ତୋର ଆଶ୍ରୟେ ଅବା ମୁହିଁ		ଦୁଷ୍ଟର ତମରୁ ତରଇ		୧୩୭
ଦାରୁଣଯମ-ବଣ ହୋଇ		ଛାଡ଼ି ନ ଯାଅ ମୋତେ ତୁହି		୧୩୮
ଉଠ ହେ ନୃପତିନୟନ		ଆନନ୍ଦେ କର ସୁନ୍ୟପାନ		୧୩୯
ସମବୟସୀ ଯେ କୁମରେ		ତାକୁ ଅଛନ୍ତି ବାବୁ ତୋତେ		୧୪୦
ବାଲୁତସଙ୍ଗେ ତୁ ବିହର		ବହୁତ ନିଦ୍ରା ଦୂରକର		୧୪୧
ମୋହର ଶୋକ ତୁ ନିବାର		ରୋଦନ୍ତି ପିଅର ତୋହର		୧୪୨
ହରଷ ଆନନ୍ଦପଙ୍କଜ		ତୋହର ନ ଦେଖି ତନୁଜ		୧୪୩
ଦାରୁଣଯମ କି ତୋହରେ		ଘେନାଇ ଗଲା ନିଜପୁରେ		୧୪୪
ଏଣୁ ତୋ କୋମଳବଚନ		ଶୁଣଇ ନାହିଁରେ ନନ୍ଦନ		୧୪୫

ଶୁକ ଉବାଚ

ମୃତପୁତ୍ରର ଠାରେ ତାର		ବିଳାପ ଶୁଣି ନୃପବର		୧୪୬
ଚିତ୍ରକେତୁ ମଗ୍ନ ଶୋକରେ		ରୋଦନକରେ ଉଚ୍ଚସ୍ଵରେ		୧୪୭
ବିଳାପ ପଦ୍ମୀର ସହିତେ		ନୃପର ଦେଖିଣ ସମସ୍ତେ		୧୪୮
ଯେତେ ଅମାତ୍ୟଆଦି ତାର		ରୋଦନ କଲେ ଉଚ୍ଚସ୍ଵର		୧୪୯
ସ୍ତ୍ରୀ-ପୁରୁଷ ଯେତେଜନ		ସକଳେ ହେଲେ ଅଚେତନ		୧୫୦
ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ନୃପବର		ସକଳେ ଅତି-ଦୁଃଖତର		୧୫୧
ରାଜନ-ଦୁଃଖ ଦେଖି ମୁନି		ଅଜ୍ଞିରା ନାରଦଙ୍କୁ ଘେନି		୧୫୨
ଶୀଘ୍ରେଣ ବେନିଜନେ ଗଲେ		ରାଜାର ନବରେ ମିଳିଲେ		୧୫୩
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ଚିତ୍ରକେତୁ-ଶୋକ-ଚରିତ		୧୫୪

ସଂହିତାୟାଂ ଶଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ଚିତ୍ରକେତୁବିଳାପୋ
ନାମ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁଣ ସାନନ୍ଦେ କୁରୁଶ୍ରେଷ୍ଠ		ସେ ମୃତପୁତ୍ରର ନିକଟ		୧
ଶୋକରେ ଜ୍ଞାନଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇ		ଚିତ୍ରକେତୁ ପତି ଅଛଇ		୨
ନାରଦ-ଅଜ୍ଞିରସ ଦୁଇ		ମିଳିଲେ ତାର ପାଶେ ଯାଇ		୩
ଉତ୍ତମ-ବାକ୍ୟମାନ କହି		ବୋଧୁଅଛନ୍ତି ରାଜା ଚାହିଁ		୪
ଭୋ ଚିତ୍ରକେତୁ ନୃପବର		ତୁମ୍ଭେ ଯା ପାଇଁ ଶୋକ କର		୫
ତୋହର ଏ କିସ ଅଟଇ		ତୁହି ଏହାର କି ବା ହୋଇ		୬
ଏହାର ପୂର୍ବେ ସୁତ ତୁହି		ପିତା ତୁ କେତେ ଜନ୍ମ ହୋଇ		୭
ଏବେ ତୁମ୍ଭର ସୁତ ଏହି		ସଂସାର-ମାୟା ଏ ଅଟଇ		୮
ଯେସନେ ନଦୀସ୍ରୋତଜଳେ		ବାଲୁକା ନ ରହେ ନିଷ୍ଠଳେ		୯
ସଂଯୋଗ-ବିଯୋଗ ହୁଅଇ		ବାଲୁକା ଭାସି ଯାଉଥାଇ		୧୦
ତେସନେ ପ୍ରାଣୀ ଯଥାକାଳେ		ଆସଇ ଯାଇ କର୍ମବଳେ		୧୧
ବୀଜରୁ ବୀଜ ହୋଇ ନୋହି		ପ୍ରାଣୀହିଁ ତେମନ୍ତ ଅଟଇ		୧୨
ଈଶ୍ଵରମାୟାରେ ଜଗତ		ଉତ୍ପତ୍ତି ନାଶ ସର୍ବଭୂତ		୧୩
ନର ଅମରଆଦି ଯେତେ		ଚର-ଅଚରଙ୍କ ସହିତେ		୧୪
ଜନ୍ମ-ମରଣ ଆଗପଛ		ହୁଅଇ ଦେଖ ତୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ		୧୫
ଭୂତରେ କରିଣ ଈଶ୍ଵର		ଜନ୍ମାଇ ଅଖିଳ-ସଂସାର		୧୬
ପ୍ରତିପାଳନ କରି ପୁଣି		ସଂହାର କରଇ ତକ୍ଷଣ		୧୭
ଆତ୍ମ ନୁହଁଇ କାହାର		ଯେହ୍ନେ ବାଳକ-ଖେଡ଼ଘର		୧୮
ଦେହରୁ ଦେହ ହୋଇ ଜାତ		ରାଜନ ଶୁଣ ଏକଚିତ୍ତ		୧୯
ବୀଜରୁ ବୀଜ ଯେହ୍ନେ ଜାତ		ଆତ୍ମାରୁ ନିର୍ମିତ ଜଗତ		୨୦

ଆତ୍ମା ଶରୀର ଭିନ୍ନ କରି	ପୂର୍ବେ ଯେ ବିଧାତା ବିଚାରି	୨୧
ଜାତି-ସଞ୍ଜାରେ କରେ ଭିନ୍ନେ	ସୁବର୍ଣ୍ଣେ ନାନାଦ୍ରବ୍ୟ ଯେହ୍ନେ	୨୨

ଶୁକ ଉବାଚ

ଉତ୍ତମ-ବାକ୍ୟ ବିପ୍ରଙ୍କର	ଶୁଣି ଆଶ୍ଚସ୍ତ ନୃପବର	୨୩
ମଳିନମୁଖ ଆପଣାର	ପୋଛିଣ କହଇ ମଧୁର	୨୪

ଚିତ୍ରକେତୁ ଉବାଚ

କେ ତୁମ୍ଭେ ବିପ୍ର ଦୁଇଜଣ	ଅଶେଷଜ୍ଞାନେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ	୨୫
ଜ୍ଞାନାମାନଙ୍କେ ତୁମ୍ଭେ ବର	ଅବଧୂରବେଶ ତୁମ୍ଭର	୨୬
ସ୍ୱଭାବେ ଗୁପ୍ତପ୍ରାୟ ହୋଇ	ଆସି ମିଳିଲ ତୁମ୍ଭେ ଦୁଇ	୨୭
ବିଷ୍ଣୁର ଦୂତପ୍ରାୟ ହୋଇ	ଭ୍ରମଣ କରୁଅଛ ମହା	୨୮
ମୋହର ପ୍ରାୟେ ଦୁଃଖୀ ହୋଇ	ସଂସାରେ ଯେ ଅବା ଅଛଇ	୨୯
ତାହାଙ୍କ ହିତ କରିବାରେ	ଭ୍ରମଣ ତୁମ୍ଭର ସଂସାରେ	୩୦
ଗୌତମ ଅସିତ ଦେବକ	କୁମାର ବଶିଷ୍ଠ କପିଳ	୩୧
ମାରକଣ୍ଠ ବ୍ୟାସ ଅଜିତା	ରୋମଶ ଦତ୍ତ ବେଦଶିରା	୩୨
ଦୁର୍ଦ୍ଦାସା ଯାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ ମୁନି	ଜାତୁକର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ବାଦରାୟଣି	୩୩
ରତଧିକ ଯେ ଶ୍ରୁତଦେବ	ପଞ୍ଚଶିଖ ହିରଣ୍ୟନାଭ	୩୪
କୌଶଲ୍ୟ ନାରଦ ଆସୁରି	ଯୌତ୍ୟ ଚ୍ୟବନ ପତଞ୍ଜଳି	୩୫
ରତ୍ନ ସହିତେ ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱରେ	ଏମାନେ ଭ୍ରମନ୍ତି ସଂସାରେ	୩୬
ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ କାରଣେ	ଭ୍ରମୁ ଅଛନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷଣେ	୩୭
ସ୍ୱଭାବେ ଗ୍ରାମ୍ୟପଶୁ ମୁହିଁ	ଅକ୍ଷତମରେ ବୁଡ଼ିଛଇଁ	୩୮
କେ ତୁମ୍ଭେ ଦୁଇସିଦ୍ଧ କହ	ଜ୍ଞାନଦୀପକୁ ମୋତେ ଦିଅ	୩୯

ଅଜିତା ଉବାଚ

ହେ ଚିତ୍ରକେତୁ ନୃପବର	ମୁଁ ଦେଇଥିଲି ଏ କୁମର	୪୦
ଅଜିତା ନାମଟି ମୋହର	ଏ ଦେଖ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ କୁମର	୪୧
ପରମ-ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ ଏହି	ନାରଦ ବୋଲି ଯାକୁ କହି	୪୨
ଶୋକସାଗରେ ମଗ୍ନ ତୋର	ଦେଖିଲୁ ଯହୁଁ ନୃପବର	୪୩
ତୋହର ଯୋଗ୍ୟ ଏ ନୁହଁଇ	ଏହା ବିଚାରି ଆମ୍ଭେ ଦୁଇ	୪୪

ତୋ ଠାରେ ଅନୁଗ୍ରହ କରି	ଅଇଲୁ ଶୁଣ ଦଣ୍ଡଧାରୀ	୪୫
ବ୍ରହ୍ମଣ୍ୟ-କୃଷ୍ଣଭକ୍ତ ହେଉ	ଶୋକେ ନ ବୁଡ଼ ମହାବାହୁ	୪୬
ପୂର୍ବେ ତୋ ଗୃହେ ଆସିଥିଲି	ପରମଜ୍ଞାନ ଦେବି ବୋଲି	୪୭
ପୁତ୍ର-ବିଷୟେ ମନ ତୋର	ଜାଣିଣ ଦେଲୁ ପୁତ୍ରବର	୪୮
ଏବେ ତୁ ପୁତ୍ରଶୋକଭର	ଅନୁଭବିଲୁ ନୃପବର	୪୯
ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଦାରା ଗୃହ ଧନ	ଭୃତ୍ୟ ଅମାତ୍ୟ ପ୍ରିୟଜନ	୫୦
ବିଷୟ ରାଜ୍ୟ ସୈନ୍ୟ କୋଷ	ଆତ୍ମାପୁରଣେ ନୋହେ ତୋଷ	୫୧
ଏ ସର୍ବ ଶୋକ-ମୋହକର	ଭୟ ଉଦବେଗର ଘର	୫୨
କର୍ମକୁ ଧ୍ୟାୟି ଯେଉଁଜନ	କରଇ ନାନାକର୍ମମାନ	୫୩
ନାନାକର୍ମରେ ମନ ତାର	ପ୍ରବେଶ ହୋଏ ନିରନ୍ତର	୫୪
ଏମନ୍ତେ ଦେହାମାନଙ୍କର	ଦେହଟି ଏ ମାୟାସଂସାର	୫୫
ବିବିଧ-କ୍ଲେଶ ଯେ ତାଙ୍କର	ସନ୍ତାପ କାରଣ ଅପାର	୫୬
ଏହି କାରଣୁ ହେ ରାଜନ	ଆତ୍ମାର ହିତେ କର ମନ	୫୭
ଏ ବିଶ୍ୱ-ସଂସାର ଅସାର	ଦେହର ଗତିକୁ ବିଚାର	୫୮
ଶୋକ ନ କରି ନୃପବର	ଆତ୍ମାମନକୁ ସ୍ଥିର କର	୫୯

ନାରଦ ଉବାଚ

ଏ ଯେ ମୋହର ମନ୍ଦଦାକ୍ଷୀ	ଶୁଚି ହୋଇଣ କର ଶିକ୍ଷା	୬୦
ଏ ବିଦ୍ୟା ଧରି ସାତଦିନ	ଦେଖିବୁ ପ୍ରଭୁ ସଙ୍କର୍ଷଣ	୬୧
ପଦପଙ୍କଜଟି ଯାହାର	ଆଶ୍ରୟ କରିଣ ଶଙ୍କର	୬୨
ସର୍ବବିଷୟକୁ ଛାଡ଼ିଲେ	ତକ୍ଷଣେ ସେ ପଦ ଲଭିଲେ	୬୩
ତୁମ୍ଭେ ଏ ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରସାଦେ	ତାହା ଲଭିବ ଅପ୍ରମାଦେ	୬୪
ଚିତ୍ରକେତୁ ଶୋକ-ଖଣ୍ଡନ	ସୁଜନେ ଏଣେ ଦିଅ ମନ	୬୫
ତୁମ୍ଭର ତାପ କ୍ଷୟ ଯାଉ	ଶରଣ ପଶ ମହାବାହୁ	୬୬
ନ ଲାଗେ ମୋହ ଶୋକପାଶ	ଅନ୍ତେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ରସେ ରସ	୬୭
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ	ହରିଚରିତ ଭାଗବତ	୬୮

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ

ସଂହିତାୟାଂ ଚିତ୍ରକେତୁସାନ୍ତନଂ ନାମ

ଷୋଡ଼ଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁଣ ରାଜନ ପରାକ୍ଷିତ		ଅଦ୍ଭୁତ ଗୋବିନ୍ଦ ଚରିତ	॥ ୧
ଚିତ୍ରକେତୁ ଶୋକେ ମଜ୍ଜିଣ		ରହିଲା ସ୍ତମ୍ଭାଭୂତେ ପୁଣ	॥ ୨
ନାରଦ ନାମ ନ ଜାଣିଲେ		ତହିଁକି ଉପାୟ ରଚିଲେ	॥ ୩
ଏବେ ତୁ ଏକମନେ ଶୁଣ		ମଲା ଯେ ନୃପତିନନ୍ଦନ	॥ ୪
ସେ ଶବପାଶେ ମୁନିଯାଇ		ବୋଲନ୍ତି ଜୀବ ଶୁଣ ତୁହି	॥ ୫

ନାରଦ ଉବାଚ

ଦେଖ ତୋ ଜ୍ଞାତି - ସହୋଦର		ପତିଶ ଅଛନ୍ତି ଭୂମିର	॥ ୬
ହେ ଜୀବ ଦେଖ ତୋର ମାତା		ଶୋକେ ମୋହିତ ତୋର ପିତା	॥ ୭
ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ଯେ ତୋହର		ଶୋକ-ମୋହରେ ଗୁରୁତର	॥ ୮
ଆପଣା କଳେବରେ ପଶ		ଶେଷ ତୋ ଯେତେକ ଆୟୁଷ	॥ ୯
ସୁହୃଦଗଣେ ବୃତ ହୋଇ		ନାନାଭୋଗକୁ ଭୁଞ୍ଜି ତୁହି	॥ ୧୦
ନୃପଆସନେ ବିଜେ କର		ପିତାର ଶୋକ ମୋହ ହର	॥ ୧୧

ଜୀବ ଉବାଚ

କେଉଁ ଜନ୍ମରେ ଏ ମୋହର		ହୋଇଛନ୍ତି ମାତା ପିଅର	॥ ୧୨
ଦେବତା ମନୁଷ୍ୟ ପଶୁରେ		ମୁହିଁ ଭ୍ରମଇଁ ମୋ କର୍ମରେ	॥ ୧୩
ଗୃହସ୍ଥ-ଗୃହଶୂନ୍ୟ ଯେହ୍ନେ		ସେ ଯେହ୍ନେ ଭ୍ରମେ ଏଶେତେଶେ	॥ ୧୪
ଏମନ୍ତ ପ୍ରାୟେ ଭ୍ରମ ମୋର		ଭ୍ରମଇଁ ଅଶେଷ-ଯୋନିର	॥ ୧୫
ବାନ୍ଧବ ଜ୍ଞାତି ମିତ୍ର ଅରି		ଉଦାସୀନ ବା ଦୈଷକାରୀ	॥ ୧୬
ଏ ସର୍ବେ ପରସ୍ପରେ ଆନ୍ତି		କେବେ ବା ହୁଅନ୍ତି ନୁହଁନ୍ତି	॥ ୧୭
କ୍ଷୟବିକ୍ଷୟ ବ୍ୟବହାରେ		ଭ୍ରମନ୍ତି ନାନାଲୋକଠାରେ	॥ ୧୮

ହେମାଦି ପଣ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ଯେହ୍ନେ		ଯୋନିରେ ଜୀବଟି ତେସନେ	॥ ୧୯
ସତ୍ୟ ଯେ ସମ୍ବନ୍ଧ ଲୋକରେ		ଅସତ୍ୟ ହୋଇ ସେ ବେଭାରେ	॥ ୨୦
ସମ୍ବନ୍ଧ ଯାବତ ଯାହାର		ତାବତ ମମତା ତାହାର	॥ ୨୧
ଯାବତ ଦେହେ ଅହଙ୍କାର		ତାବତ ତହିଁ ଅଧିକାର	॥ ୨୨
ଦେହ ଛାଡ଼ିଲେ ଜୀବ ନିତ୍ୟ		ଆଉ ଦେହରେ କାହିଁ ସତ୍ତ୍ୱ	॥ ୨୩
ଏ ଜୀବ ନିତ୍ୟ ଯେ ଅବ୍ୟୟ		ସୂକ୍ଷ୍ମ-ସ୍ୱରୂପ ସର୍ବାଶ୍ରୟ	॥ ୨୪
ଆତ୍ମମାୟାଗୁଣରୁ କରି		ଆତ୍ମାର ସୃଷ୍ଟିକି ଆଚରି	॥ ୨୫
ଏହାର ଅତିପ୍ରିୟ କେହି		ଅପ୍ରିୟଜନ କେହି ନାହିଁ	॥ ୨୬
ଏହାର ନିଜ-ପର ନାହିଁ		କେବଳ ଗୁଣ-ଦୋଷ ରହି	॥ ୨୭
ଗୁଣ-ଦୋଷ କ୍ରିୟାର ଫଳ		ଗ୍ରହଣ ନ କରେ ସକଳ	॥ ୨୮
ଉଦାସୀନର ପ୍ରାୟ ହୋଇ		ପର-ଅପରକୁ ଦେଖଇ	॥ ୨୯
ଏମନ୍ତ ଏକ ସେ ଈଶ୍ୱର		ସଂସାର ନିର୍ମିତ ତାହାର	॥ ୩୦

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏମନ୍ତ କହିଣ ବଚନ		ଜୀବ ଚଳିଲା ହେ ରାଜନ	॥ ୩୧
ବିସ୍ମୟେ ତାର ବନ୍ଧୁଗଣ		ଶୋକ ଛାଡ଼ିଲେ ତତକ୍ଷଣ	॥ ୩୨
ତା ତହିଁ ଜ୍ଞାନକୁ ଶୁଣିଲେ		ସ୍ୱେଦ-ଶାଙ୍କୋଳିକି ଛେଦିଲେ	॥ ୩୩
ଏ ଅନନ୍ତରେ ଜ୍ଞାତିଜନ		ବେଦଭଟିତ କର୍ମମାନ	॥ ୩୪
ଲୋକବିଧିରେ ତାହାକଲେ		ସମସ୍ତ ତାପକୁ ଛାଡ଼ିଲେ	॥ ୩୫
ଯେ ଶୋକ ମୋହ ସ୍ୱେହୁଁ ହୋଇ		ତାହା ଛାଡ଼ିଲେ ଜ୍ଞାନ ପାଇ	॥ ୩୬
ଚିତ୍ରକେତୁର ଯେତେ ନାରୀ		ଲାଜ ପାଇ ମନେ ବିଚାରି	॥ ୩୭
ବାଳକହତ୍ୟାପାପୁଁ କରି		ହତ ହୋଇଲା ତାଙ୍କ ଶିରୀ	॥ ୩୮
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ପୁଲ୍ଲିଲେ ଉଚିତ		ବାଳକ-ହତ୍ୟା-ହତବ୍ରତ	॥ ୩୯
ଯମୁନାକୂଳକୁ ସେ ଗଲେ		ବାଳକହତ୍ୟା-ବ୍ରତ କଲେ	॥ ୪୦
ବ୍ରାହ୍ମଣଆଜ୍ଞା ପରମାଣେ		କମ୍ପେ ସେ ବେଦର ବିଧାନେ	॥ ୪୧
ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ହେ ରାଜନ		ଚିତ୍ରକେତୁ ବିପ୍ର-ବଚନ	॥ ୪୨
ତକ୍ଷଣେ ଶୁଣି ଜ୍ଞାନପାଇ		ଗୃହକର୍ମୁ ବାହାର ହୋଇ	॥ ୪୩
ଶୁଣି ଉଦୟ ହେଲା ଜ୍ଞାନ		ମନସଂଶୟ ତା ଖଣ୍ଡନ	॥ ୪୪
ସରୋବର-ପଙ୍କରୁ ଯେହ୍ନେ		ଗଜ ବାହାର ବିଦ୍ୟମାନେ	॥ ୪୫
ତେସନେ ରାଜା ସର୍ବଛାଡ଼ି		ଗୋବିନ୍ଦପାଦେ ଚିତ୍ତ ବଢ଼ି	॥ ୪୬
କାଳିନ୍ଦୀକଲେ ସ୍ନାନକଲା		ପୁଣ୍ୟକ୍ରିୟାକୁ ଆଚରିଲା	॥ ୪୭

ମଉନବ୍ରତେ ମହାରାଜା		ମୁନିବରଣେ କଲେ ପୂଜା		୪୮
ଏଥୁଅନ୍ତରେ ନୃପବର		ଭକତି ଦେଖିଣ ରାଜାର		୪୯
ନାରଦ ଅନୁଗ୍ରହ କଲେ		ଏ ଜ୍ଞାନ ତାହାଙ୍କୁ କହିଲେ		୫୦
ପରମାନନ୍ଦରେ ନିବୃତ୍ତି		ଧ୍ୟାନେ ଗୋବିନ୍ଦେ କଳା ସ୍ମୃତି		୫୧

ନାରଦ ଉବାଚ

ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ		ବାସୁଦେବ ସର୍ବକାରଣ		୫୨
ପ୍ରଭୃତ୍ୟୁ ଅନିରୁଦ୍ଧ ବେନି		ନମସ୍ତେ ସଙ୍କର୍ଷଣ ପୁଣି		୫୩
ନମସ୍ତେ ଜ୍ଞାନର ଈଶ୍ଵର		ପରମାନନ୍ଦ-ମୂର୍ତ୍ତି ଯାର		୫୪
ନମସ୍ତେ ଶାନ୍ତ ଆତ୍ମାରାମ		ଅବ୍ୟୟରୂପ ପୂର୍ଣ୍ଣକାମ		୫୫
ନମସ୍ତେ ବଳକୃଣ୍ଣବାସୀ		ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମରାଶି		୫୬
ସ୍ଵରୂପାନନ୍ଦ ଅନୁଭୂତି		ତେଣୁ ନିରସ୍ତ ଉର୍ମିଶକ୍ତି		୫୭
ଭୋ ହୃଷୀକେଶ ହେ ମହତ		ନମସ୍ତେ ମର୍ତ୍ତି ହେ ଅନନ୍ତ		୫୮
ମନବଚନ-ଅଗୋଚର		ମହିମା ନାମ ରୂପ ଯାର		୫୯
ଚିନ୍ମୟ ଯାହାର ଶରୀର		ରଖନ୍ତୁ ସଦସଦପର		୬୦
ଚିନ୍ତାମାତ୍ରକେ ଯେଉଁ ନାମ		ଖଣ୍ଡ ସର୍ବପାପମାନ		୬୧
ଅରୂପରେଖ ଭଗବାନ		ସଚରାଚର ବିଶ୍ଵଧାମ		୬୨
ଯାହାର ତହିଁ ଏ ଜଗତ		ହେଉ ଅଛନ୍ତି ଆତଯାତ		୬୩
ମୃତ୍ତିକାଠାରୁ ନାନାପାତ୍ର		ଯେସନେ ହେଉଅଛି ଜାତ		୬୪
ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରଳୟ ସ୍ଥିତି ଯହିଁ		ସେ ଯୋଗେଶ୍ଵରେ ମୁଁ ନମଇଁ		୬୫
ବୁଦ୍ଧି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଆଦି ମନ		ଯାହାକୁ ନ ଜାଣଇ ପ୍ରାଣ		୬୬
ବାହ୍ୟ-ଅନ୍ତରେ ବ୍ୟାପ୍ତହୋଇ		ଆକାଶପ୍ରାୟ ଯେ ଅଛଇ		୬୭
ତାହାଙ୍କୁ ମୋର ନମସ୍କାର		ଯେ ପ୍ରଭୁ ଜଗତଠାକୁର		୬୮
ଅଶେଷ-କ୍ଷେତ୍ରେ ଯା ବିହାର		ଅରୂପ ପରମଇଶ୍ଵର		୬୯
ଦେହ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ପ୍ରାଣ ମନ		ବୁଦ୍ଧି ଅହଙ୍କାର ଚେତନ		୭୦
ଯାର ଆଜ୍ଞାରେ ଏ ନିର୍ମାଣ		କର୍ମରେ କରନ୍ତି ଭ୍ରମଣ		୭୧
ଭଗବାନ ମହାପୁରୁଷ		ଯାହାର ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ		୭୨
ମହାବିଭୂତିର ଈଶ୍ଵର		ସକଳ-ଭକ୍ତଜନଙ୍କର		୭୩
କରକମଳଦଳେ କରି		ସେବିତ ଚରଣ ଯାହାରି		୭୪

ଏମନ୍ତ ପରମଇଶ୍ଵର		ତାହାଙ୍କୁ ମୋର ନମସ୍କାର		୭୫
----------------	--	----------------------	--	----

ଶୁକ ଉବାଚ

ଭକତରାଜାଙ୍କୁ ନାରଦେ		ଏ ବିଦ୍ୟା ଦେଲେ ଅପ୍ରମାଦେ		୭୬
ଅଜ୍ଞିରା ସହିତେ ରାଜନ		ଗଲେ ସେ ବ୍ରହ୍ମାର ଭୁବନ		୭୭
ଚିତ୍ରକେତୁ ସେ ବିଦ୍ୟାଘେନି		ଯେମନ୍ତ କହିଥିଲେ ମୁନି		୭୮
ଧଇଲା ସପ୍ତରାତ୍ର ସେହି		ପବିତ୍ର ନିରାହାର ହୋଇ		୭୯
ସପତରାତ୍ରେ ଅପ୍ରମାଦେ		ନାରଦବିଦ୍ୟାର ପ୍ରସାଦେ		୮୦
ବିଦ୍ୟାଧର-ଅଧିପପଣ		ଲଭିଲେ ଚିତ୍ରକେତୁରାଣ		୮୧
ଶୁଣ ରାଜନ ଏକମନେ		ଏ ଅନନ୍ତରେ କେତେଦିନେ		୮୨
ବିଦ୍ୟାରୁ କରି ଶୁଦ୍ଧମତି		ନିଶ୍ଚଳେ ଲଭିଲା ନୃପତି		୮୩
ଅନନ୍ତ ଦେବଦେବେଶ୍ଵର		ଗଲା ନିକଟେ ତାହାଙ୍କର		୮୪
ମୃଣାଳପ୍ରାୟ ଶୋଭାବନ		ନୀଳବସନ ପରିଧାନ		୮୫
ଶୋଭିତ କିରୀଟ କେୟୁର		ମେଖିଲା କଙ୍କଣ ଆବର		୮୬
ପ୍ରସନ୍ନ ରୂଚିର ବଦନ		ଅରୁଣ ରାଜୀବଲୋଚନ		୮୭
ବେଦିଅଛନ୍ତି ସିଦ୍ଧେଶ୍ଵର		ଦେଖିଲା ଯାଇ ନୃପବର		୮୮
ତାହାଙ୍କ ଦରଶନ ପାଇ		ସକଳପାପୁଁ ମୁକ୍ତହୋଇ		୮୯
ଅନ୍ତଃକରଣ ଶୁଦ୍ଧହେଲା		ଅଶ୍ଵରେ ଲୋଚନ ପୂରିଲା		୯୦
ଭକ୍ତିରୁ ରୋମାଞ୍ଚ ହୋଇଲା		ଆଦିପୁରୁଷଙ୍କୁ ନମିଲା		୯୧
ସେ ଚିତ୍ରକେତୁ ହୃଷ୍ଟହୋଇ		ନୟନକଳେ ପାଦ ଧୋଇ		୯୨
ପ୍ରେମେ କୁଣ୍ଡିତକଣ୍ଠ ହୋଇ		ସ୍ଵତି କରିଣ ନ ପାରଇ		୯୩
ହରଷେ ପୂର୍ଣ୍ଣକହିଗଣ		କ୍ରମରେ କରି ନିବାରଣ		୯୪
ଜଗତଗୁରୁ ଗୁରୁବର		ଯାଦବଶର ଠାକୁର		୯୫
ତାହାଙ୍କ ପାଦେ ଦେଇମନ		କହଇ ମଧୁରବଚନ		୯୬

ଚିତ୍ରକେତୁ ଉବାଚ

ତୁହି ଯେ ଅଜିତ ସ୍ଵଭାବେ		ଭକତ ତୋତେ ଜିତେ ଭାବେ		୯୭
ସୁସିଦ୍ଧିଆତ୍ମା -ଲୋକଙ୍କର		ଜିତ ତୁ ହେଉ ହେ ଈଶ୍ଵର		୯୮
ଯେଣୁ ତୁ ଅତିହିଁ କରୁଣା		ତେଣୁ ତୁ ଭକ୍ତର ଅଧୀନ		୯୯
ନିଷ୍ଠାମେ ଯେଣୁ ଯେ ଭଜନ୍ତି		ତେଣୁ ତୋହରେ ସେ ଜିଣନ୍ତି		୧୦୦

ଯେ ତୋତେ କରଇ ଭଜନ		ତାର କାମନା କରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ		୧୦୧
ଅତି ଦୟାଲୁ ରୂପଧର		ଜଗତ ବିଭବ ତୋହର		୧୦୨
ଅନାଦି ତୁହି ତୋର ତହିଁ		ଉଦୟସ୍ଥିତି ଅନ୍ତ ହୋଇ		୧୦୩
ସୃଷ୍ଟିକରତା ଅଛି ଆର		ବୋଲଇ ଅଜ୍ଞ ଯେଉଁ ନର		୧୦୪
ପରମଅଶ୍ରୁପ ହେଉ		ମହତତେଜକୁ ତୁ ବହୁ		୧୦୫
ଆଦ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ତରାଳେ ସ୍ଥିତ		ଆଦ୍ୟନ୍ତ-ମଧ୍ୟ ତୋ ରହିତ		୧୦୬
ହେ ଦେବ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର		ସାକ୍ଷାରୁପକୁ ତୁମେ ଧର		୧୦୭
କ୍ଷିତି ଆଦି ଯେ ପଞ୍ଚଭୂତ		ଏଥିରେ ହୋଇଣ ନିର୍ମିତ		୧୦୮
ଯେହି ମହତ-ଅଷ୍ଟକୋଷ		ତାହାର ତୋର ତହିଁ ବାସ		୧୦୯
ବିଷୟା-ଜଡ଼େ ମୋହିହୋଇ		ଯେ ଜନ ବିଭୂତି ଚିନ୍ତଇ		୧୧୦
ତୋ ପଦ୍ମଚରଣ ନ ଚିନ୍ତେ		ଗ୍ରାମର ପଶୁ ଯେ ଯୁଗତେ		୧୧୧
ଭୋ ପ୍ରଭୁ ତାହାର କଲ୍ୟାଣ		କେବେହେଁ ନୁହଁଇଟି ପୁଣ		୧୧୨
ଜ୍ଞାନାତ୍ମାମୟ ତୁ ଅଗୁଣ		ସକାମେ ଯେ ତୋର ଚରଣ		୧୧୩
ପୂଜନ୍ତି ଜନ୍ମ ତାଙ୍କ ନାହିଁ		ଭର୍ଜିତ ବୀଜ ପ୍ରାୟେ ହୋଇ		୧୧୪
ତୁମେ ଯେ ଭାଗବତଧର୍ମୀ		କହିଲ ପୁରୁଷଭଉମୀ		୧୧୫
ଅକିଞ୍ଚନ ଯେ ଆତ୍ମାରାମ		ଏମନ୍ତ ଯେଉଁ ମୁନିଜନ		୧୧୬
ମୋକ୍ଷ ନିମନ୍ତେ ସେହି ଧର୍ମୀ		କରନ୍ତି ନିତ୍ୟ ଉପାସନ		୧୧୭
ବିଷମମତିଟି ଯାହାର		ଏ ଧର୍ମୀ ସେ ଜନ ବାହାର		୧୧୮
ଯେଉଁ ଧର୍ମରେ ତୁହି ମୁହିଁ		ତୋହର ମୋର ଭେଦ ନାହିଁ		୧୧୯
କିବା କୁଣ୍ଡଳ ସେ ଲଭନ୍ତି		ସ୍ୱଦେହେ ପରେ ଯେ ପାତନ୍ତି		୧୨୦
ସ୍ୱଦ୍ରୋହେ ଆତ୍ମପାତ୍ରା ପୁଣ		ପର ପାତ୍ରେନ ଅଧରମ		୧୨୧
ବିହିତ ଧର୍ମ ଭାଗବତ		ନ ଛାଡ଼େ କେବେ ପରମାର୍ଥ		୧୨୨
ସ୍ଥାବର ଚରଜୀବଙ୍କରେ		ଅଭିନ୍ନଭାବ ଯେହୁ କରେ		୧୨୩
ସେ ନିତ୍ୟ ପାଦପଦ୍ମେ ତୋର		ସେବା କରଇ ନିରନ୍ତର		୧୨୪
ପାଷଣ୍ଡମଉ ଯେଉଁନର		ଏ ପାଦ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ତାହାର		୧୨୫
ଯେ ପାଦପଦ୍ମେ ସୁଧାମ		ପରମମଙ୍ଗଳ ତା ନାମ		୧୨୬
ଯେ ନାମ ସୁମରଣ କରି		ପ୍ରାଣୀ ସଂସାରୁ ଯନ୍ତିତରି		୧୨୭
ହେ ଦେବଦେବ ନାରାୟଣ		ହେ ପ୍ରଭୁ ଅଖିଳକାରଣ		୧୨୮
ତୋ ରୂପ ଦରଶନେ ମୁହିଁ		ପବିତ୍ର ହୋଇଲି ଗୋସାଇଁ		୧୨୯

ନାରଦ-ବଚନର ଫଳେ		ତୋତେ ହୋଇଲି ଚର୍ମତୋଳେ		୧୩୦
ଜଗତଆତ୍ମା ହେ ଅନନ୍ତ		ସକଳ ଜାଣୁ ତୁ ତଦନ୍ତ		୧୩୧
ଏ ଘୋର ସଂସାରରେ ଜନ		କେ ତୋତେ ଜାଣୁଁ ଭଗବାନ		୧୩୨
ତୁମ୍ଭେ ଆଦିତ୍ୟ ଦେବରାୟେ		ନର ଯେ ଖଦ୍ୟୋତ ପରାୟେ		୧୩୩
ଜଗତ ଉତ୍ପତ୍ତି ପାଳନ		ପ୍ରଳୟ ହେତୁ ନାରାୟଣ		୧୩୪
ପରମହଂସରୂପ ତୁହି		ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ		୧୩୫
ଯାର ଶ୍ୱାସକୁ ଅନୁସରି		କମ୍ପିତହେ ଏ ବସୁନ୍ଧରୀ		୧୩୬
ପ୍ରାଣୀସମୂହ ଦୁମ୍ଭ-ଗିରି		ଅବନୀ ଅଛି ଯେହୁ ଧରି		୧୩୭
ସହସ୍ରମସ୍ତକ-ଜଶ୍ୱର		ନମସ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଠାକୁର		୧୩୮

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏମନ୍ତ ସ୍ତୁତି ତାର ଶୁଣି		ଅନନ୍ତ ପ୍ରଭୁ ହଳପାଣି		୧୩୯
ଯେ ଚିତ୍ରକେତୁ ବିଦ୍ୟାଧର		ତାହାଙ୍କୁ ବୋଲନ୍ତି ଉତ୍ତର		୧୪୦

ଭଗବାନ ଉବାଚ

ଶୁଣ ରାଜନ ପୁଣ୍ୟଦେହ		ମୋର ଭକତ ଅନୁଗ୍ରହ		୧୪୧
ନାରଦ ଅଜ୍ଞିତା ତୋହରେ		କହିଲେ ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟାସାରେ		୧୪୨
ତେଣୁ ସିଦ୍ଧହୋଇ ରାଜନ		ପାଇଲୁ ମୋର ଦରଶନ		୧୪୩
ମୁଁ ସର୍ବପ୍ରାଣୀ ଆଦିଶେଷ		ଆତ୍ମାରୂପରେ ମୋର ବାସ		୧୪୪
ପରମବ୍ରହ୍ମ ଯାରେ କହି		ସେ ମୋର ଶରୀର ଅଟଇ		୧୪୫
ଯେ ଆତ୍ମା ବ୍ୟାପ୍ତ ଲୋକଠାରେ		ଲୋକବ୍ୟାପିତ ଯେ ଆତ୍ମାରେ		୧୪୬
ଉଭୟେ ବ୍ୟାପ୍ତହୋଇ ମୁହିଁ		ସଂସାରେ ଅଛି ଦେହ ବହି		୧୪୭
ଯେସନେ ନିଦ୍ରାପାଳ ନରେ		ବିଶ୍ୱକୁ ଦେଖନ୍ତି ଆତ୍ମାରେ		୧୪୮
ନିଦ୍ରାଉପେକ୍ଷି ପୁଣ ସେହି		ଏକଦେଶେ ଆତ୍ମା ଦେଖଇ		୧୪୯
ଉଠିଣ ଜ୍ଞାନପାଳ ଯେହ୍ନେ		ସକଳ ମିଥ୍ୟାକରି ମାନେ		୧୫୦
ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ତା ଦେଖଇ		ତାହାକୁ ଚିନ୍ତ ମନ ଦେଇ		୧୫୧
ଯାହାର ବଳେ ସୁପ୍ତ ହୋଇ		ସୁଖ ବା ସ୍ୱପନ ଜାଣଇ		୧୫୨
ସେ ଆତ୍ମା ନିର୍ଗୁଣ ଯେ ବ୍ରହ୍ମ		ସେହିଟି ମୁହିଁ ବୋଲି ଜାଣ		୧୫୩
ନିଦ୍ରାରେ ଜାଗ୍ରତରେ ପୁଣ		ଉଭୟେ ଯା ତହୁଁ ସ୍ମରଣ		୧୫୪

ଏ ମୋର ଭିନ୍ନଭାବ ଦୁଇ		ମୋ ବିନ୍ଦୁ ଅନ୍ୟ କେହି ନାହିଁ		୧୫୫
ଯେଣୁ ମୋ ଭାବ ପ୍ରାଣୀମାନେ		ଚିନ୍ତନ୍ତି ଭିନ୍ନକରି ମନେ		୧୫୬
ଏଣୁ ଏ ଅଖିଳସଂସାରେ		ଜନ୍ମ-ମୃତ୍ୟୁ ଲଭନ୍ତି ନରେ		୧୫୭
ମନୁଷ୍ୟଜନ୍ମ ଆଶ୍ରେ କରି		ଜ୍ଞାନ-ବିଜ୍ଞାନେ ଦେହ ଧରି		୧୫୮
ଆତ୍ମାକୁ ନ ଜାଣେ ଯେ ନର		କେବେହେଁ ସୁଖ ନାହିଁ ତାର		୧୫୯
ଚେଷ୍ଟା କରଇ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ		ନାନା-ଯାତନା ଲଭେ ତହିଁ		୧୬୦
ସଙ୍କଳ୍ପ ଛାଡ଼ି ଯେ ଭଜଇ		ମୋକ୍ଷର ଫଳକୁ ଲଭଇ		୧୬୧
ଦୁଃଖ-ନିବୃତ୍ତି ସୁଖ ପାଇଁ		ଦମ୍ପତିକର୍ମ ଆଚରଇ		୧୬୨
ସୁଖ ଦୁଃଖର ଭୋଗ ତହିଁ		କେବେ ଲଭଇ ନ ଲଭଇ		୧୬୩
ଏମନ୍ତ ବିଚାର ଯେ ଜାଣି		କର୍ମ କରଇ ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀ		୧୬୪
ସୁଖ ଆମ୍ବଗତି ତା ଠାରେ		ବିମୁକ୍ତ ହୋଇ ସେ ସଂସାରେ		୧୬୫
ଜ୍ଞାନସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇନର		ଭକ୍ତିକି ଲଭଇ ମୋହର		୧୬୬
ପ୍ରାଣୀର ପରଧର୍ମ ଏହି		ସମଦରଶୀ ଯେବେ ହୋଇ		୧୬୭
ଯୋଗ-ନିପୁଣ-ବୁଦ୍ଧି-ଲୋକ		ଜୀବପରମ ଦେଖେ ଏକ		୧୬୮
ଶୁଦ୍ଧରେ ଯେବେ ତୁ ରାଜନ		ଘେନିବୁ ମୋହର ବଚନ		୧୬୯
ଜ୍ଞାନସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇ ତୁହି		ସିଦ୍ଧ ହୋଇବୁ ବେଗ ହୋଇ		୧୭୦
ତୁ ଏବେ ମୋର ପାଦେ ଭକ୍ତି		ଲଭିଣ ପାଅ ସିଦ୍ଧଗତି		୧୭୧
ସୁଖଦୁଃଖରେ ମୋର ଭାବ		କେବେହେଁ ତୋ ମନୁ ନଯିବ		୧୭୨

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏମନ୍ତ କହି ବାସୁଦେବ		ଯେ ବିଷ୍ଣୁ ରକ୍ଷଭମାଧବ		୧୭୩
ଚିତ୍ରକେତୁକୁ ଆଶ୍ୱସିଣ		ଜଗତଗୁରୁ ଭଗବାନ		୧୭୪
ଦେଖୁ ଯେ ଥିଲା ସେ ରାଜନ		କୃଷ୍ଣ ହୋଇଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ		୧୭୫
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ଚିତ୍ରକେତୁ-ରାଜା-ଚରିତ		୧୭୬

ଇତି ଶ୍ରୀମଦଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ
 ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ଚିତ୍ରକେତୋଃ ପରମାତ୍ମଦର୍ଶନଂ ନାମ
 ଷୋଡ଼ଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ସପ୍ତଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଯେ ଦିଗେ ଅନନ୍ତ ଈଶ୍ୱର		ସେଠାରୁ ହୋଇଲେ ଅନ୍ତର		୧
ଚିତ୍ରକେତୁ ଯେ ବିଦ୍ୟାଧର		ସେ ଦିଗେ କରି ନମସ୍କାର		୨
ତକ୍ଷଣେ ହରଷ ହୋଇଲା		ଗଗନମାର୍ଗେ ଚଳିଗଲା		୩
ଲକ୍ଷେବରଷ ଅବ୍ୟାହତ		ବଳ-ଇନ୍ଦ୍ରିୟେ ହୋଇଯୁତ		୪
ସିଦ୍ଧ ବାରଣ ମୁନିଯେତେ		ସୁତି କରନ୍ତି ଅବିରତେ		୫
ମହାଯୋଗୀ ସେ ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱର		ରହେ କୁଳାଚଳ ଦ୍ରୋଣିର		୬
ଆନନ୍ଦେ ବିଦ୍ୟାଧରୀ ସଙ୍ଗେ		କୁଡ଼ା କରଇ ନାନାରଙ୍ଗେ		୭
ପରମଈଶ୍ୱରର ନାମ		କରାଇ କରଇ ଗାୟନ		୮
ସେ ପୁଣି ଅକାରଣେ କରି		ସୌଶର୍ଯ୍ୟବଳେ ଗର୍ବକରି		୯
ପୂର୍ବର କର୍ମେଣ ତାହାର		ଦୁର୍ଗାଶାପେ ହେଲା ଅସୁର		୧୦
ତାହା କହିବା ଶୁଣ ନୃପ		ଯେମନ୍ତେ ପାଇଲା ସେ ଶାପ		୧୧
ଏକ ସମୟେ ସେ ରାଜନ		ଆରୋହୀ ଅମୂଲ୍ୟବିମାନ		୧୨
ତେଜେ ଗଞ୍ଜଇ ଦିନକର		ବିଷ୍ଣୁ ଦେଇଛି ତାକୁ ବର		୧୩
ଗିରିଶ ଦେଖିବାର ପାଇଁ		ଗଲା ସେ ସିଦ୍ଧଗଣ ଲାଙ୍ଗୁ		୧୪
ମୁନିଏ ଅଛନ୍ତି ପାଶରେ		ଦୁର୍ଗାଙ୍କୁ ବସାଇ କୋଳରେ		୧୫
ବାହୁରେ କରି ଆଲିଙ୍ଗନ		ବସି ଅଛନ୍ତି ତ୍ରିଲୋଚନ		୧୬
ତାହାଙ୍କ ନିକଟରେ ଯାଇ		ଉକ୍ତେ ହସିଣ ସେ ବୋଲଇ		୧୭

ଚିତ୍ରକେତୁ ଉବାଚ

ଧର୍ମବକତା ଲୋକଙ୍କର		ଜଗତଗୁରୁ ଏ ଶଙ୍କର		୧୮
ସଭାର ମଧ୍ୟେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍ଗେ		ମୈଥୁନଭାବେ ନାନାରଙ୍ଗେ		୧୯
ଶିରରେ ବହି ଜଟାଭାର		କେ କହୁ ତପ ଏହାଙ୍କର		୨୦
ଜଗତସ୍ୱାମୀ ବ୍ରହ୍ମବାଦୀ		ଅଷ୍ଟ ସୌଶର୍ଯ୍ୟ ଯାର ସିଦ୍ଧି		୨୧
ଅଛନ୍ତି ପତ୍ନୀ ଅଙ୍କେ ଲାଙ୍ଗୁ		ନିଲ୍ମୂଳଲୋକ ପ୍ରାୟ ହୋଇ		୨୨
ଏକାନ୍ତେ ପ୍ରାକୃତସ୍ୱଭାବେ		ରହନ୍ତି ଶ୍ରୀରାବଣ ଭାବେ		୨୩
ଏ ଯେ ସ୍ୱଭାବେ ଦେବବର		ଏହାଙ୍କୁ ବୋଲି ବ୍ରତଧର		୨୪
ସଭାରେ ମଧ୍ୟେ ଶ୍ରୀରା ଘେନି		ଅଛନ୍ତି ଯେହ୍ନେ ନୀଚଯୋନି		୨୫

ଶୁକ ଉବାଚ

ଏ ରୂପେ ଚିତ୍ରକେତୁଙ୍କର		ଶୁଣିଣ ଉପହାସ-ଗିର		୨୬
ଅଖିଳ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-ଠାକୁର		ଜାଣନ୍ତି ସକଳ ଅନ୍ତର		୨୭
ଇଶ୍ଵର ଦୁଷ୍ଟାଭୂତ ହୋଇ		ରହିଲେ କିଛିହିଁ ନ କହି		୨୮
ଅଗାଧବୁଦ୍ଧି ହେ ରାଜନ		ହସିଣ ହୋଇଲେ ମଉନ		୨୯
ଜାଣେ ସେ ଜିତେନ୍ଦ୍ରିୟ ମୁହିଁ		ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଲୀଭେ ଗର୍ବ ବହି		୩୦
ବଡ଼ିମାପଣେ ବାରମ୍ବାର		ନିନ୍ଦିଲା ଶିବଙ୍କୁ ଅପାର		୩୧
ଇଶ୍ଵର ମହିମା ନ ଜାଣି		ଯେତେ ବୋଇଲା ପରିମାଣି		୩୨
ସେଠାରେ ଯେତେ ଦେବେଥିଲେ		ସେ ସର୍ବେ ଶୁଣି ତୁମ୍ଭି ହେଲେ		୩୩
ଚିତ୍ରକେତୁର ଏହି ରୀତି		ସହି ନ ପାରି ଭଗବତୀ		୩୪
ପାଞ୍ଚଲେ ଦୁଷ୍ଟ ପାମରର		ଗର୍ବ ହୋଇଛି ଗୁରୁତର		୩୫
ଯୋଗ୍ୟ ନୁହଁଇ ଏ ପାମର		ଗନ୍ଧର୍ବରାଜନ ପଦର		୩୬
ବ୍ରହ୍ମା ନାରଦ ଭୃଗୁରଷି		ସେବନ୍ତି ଯାର ପାଦେ ଆସି		୩୭
ତାହାଙ୍କୁ କରେ ଅପମାନ		ଏଣୁ ଏ ଦଣ୍ଡକୁ ଭାଜନ		୩୮
ଜିତେନ୍ଦ୍ରିୟ ଅଭିମାନୀ		ତାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ଭବାନୀ		୩୯
ମନରେ ଦଣ୍ଡ ଅବଧାରୀ		ବୋଇଲେ ସମୋଧନ କରି		୪୦

ଦୁର୍ଗା ଉବାଚ

ଶୁଣିମା ଜଗତ ଗୋସାଇଁ		ଏ ନୁଆ ଦଣ୍ଡଧର ହୋଇ		୪୧
ଆତ୍ମର ପରା ଦୁଷ୍ଟଜନ		ନିର୍ଲଜ୍ଜ ଅଛନ୍ତି ଯେ ପୁଣି		୪୨
ତାହାଙ୍କ ଶାସନର ପାଇଁ		ଏଠାକୁ ଏବେ ଆସିଛଇଁ		୪୩
ଯେ ପଦ୍ମଯୋନି ଆଦିଛନ୍ତି		ଏମାନେ ଧର୍ମ ନ ଜାଣନ୍ତି		୪୪
ବ୍ରହ୍ମାର ପୁତ୍ର ଛନ୍ତି ଯେତେ		ଭୃଗୁ-ନାରଦର ସହିତେ		୪୫
କୁମ୍ଭୀର-କପିଳାଦି ଯେହି		ଧର୍ମକୁ ନ ଜାଣନ୍ତି କେହି		୪୬
ମୋର ନିକଟେ ନିତ୍ୟେ ଆନ୍ତି		କେହିତ ନିନ୍ଦା ନ କରନ୍ତି		୪୭
ନିତ୍ୟେ ଭଜନ ଏହାଙ୍କର		ପାଦ-ପଙ୍କଜ ହୃଦେ ଯାର		୪୮
ଜଗତଗୁରୁ ଯା ମହିମା		ସକଳ-ମଙ୍ଗଳର ସୀମା		୪୯
ଯେଣୁ ନିନ୍ଦିଲା ଏ ଇଶ୍ଵର		ଦଣ୍ଡକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଏ ପାମର		୫୦
ଯୋଗ୍ୟ ନୁହଁଇ ଏ ପାମର		ବୈକୁଣ୍ଠ-ପଦ ଆଶ୍ରୟର		୫୧

ସ୍ଥିରମତି ଯେ ସାଧୁଜନ		ଯେ ପାଦ କରନ୍ତି ସେବନ		୫୨
ଏହି କାରଣେ ଦୁଷ୍ଟମତି		ଯାଅ ତୁ ଏଥେ ନାହିଁ ସ୍ଥିତି		୫୩
ପାପିଷ୍ଠ ଅସୁର ଯୋନିରେ		ଜନ୍ମ ତୁ ଲଭ ତମ ଘୋରେ		୫୪

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶାପକୁ ପାଇଣ ରାଜନ		ବିମାନୁଁ ଓହ୍ଲାଇ ତକ୍ଷଣ		୫୫
ନତମସ୍ତକେ ସିଦ୍ଧପତି		ପ୍ରସନ୍ନ କରାଇଲା ସତୀ		୫୬

ଚିତ୍ରକେତୁ ଉବାଚ

ଭୋ ମାତ ଶୁଣ ମୋ ବଚନ		ଶାପ ମୁଁ ଘେନିଲି ଶିରେଣ		୫୭
ହେ ଦେବି ! ଅସୁର-ଯୋନିରେ		ଜନ୍ମ ଯେ ବିହିଲ ମୋହରେ		୫୮
ସେ ମୋର ପୂର୍ବ-ଅରଜନ		କହିବି ସାବଧାନେ ଶୁଣ		୫୯
ସଂସାରେ ଯେତେ ଜନ୍ମୁ ଛନ୍ତି		ଅଜ୍ଞାନ ମୋହରେ ବଞ୍ଚନ୍ତି		୬୦
ଭ୍ରମଣ କରି ଅନୁକ୍ଷଣ		ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ସୁଖଦୁଃଖମାନ		୬୧
ଇଶ୍ଵର-ମହିମା ନ ଜାଣି		ଯେତେ ବୋଇଲି ପରିମାଣି		୬୨
ସଭାର ମଧ୍ୟେ ଦୁଷ୍ଟମତି		ହେବାରୁ ପାଇଲି ଦୁର୍ଗତି		୬୩
ଯେ ଆତ୍ମାପର ଅବା କେହି		ଦୁଃଖସୁଖର କର୍ତ୍ତା ନୋହି		୬୪
ଯେ ଅଜ୍ଞପ୍ରାଣୀମାନେଛନ୍ତି		ଏହାଙ୍କୁ କର୍ତ୍ତା ବୋଲୁଥାନ୍ତି		୬୫
ଗୁଣର ପ୍ରବାହଟି ଏହି		ଶାପ ବା ଅନୁଗ୍ରହ କାହିଁ		୬୬
କି ଅବା ସ୍ଵର୍ଗ କି ନରକ		କି ଅବା ସୁଖ କିବା ଦୁଃଖ		୬୭
ଏକଲ ପ୍ରଭୁ ଆଦିମୂଳ		ମାୟାରେ ସୃଜଇ ସକଳ		୬୮
ଏହାଙ୍କ ବନ୍ଧ-ମୋକ୍ଷ ଦୁଇ		ଦୁଃଖସୁଖକୁ ଦେଇଥାଇ		୬୯
ଏକଲ ପୁରୁଷ ମୁରାରି		ନାହିଁ ତାହାର ମିତ୍ର-ଅରି		୭୦
ଜ୍ଞାତିବାନ୍ଧବ ନିଜ ପର		ପ୍ରିୟ-ଅପ୍ରିୟ ନାହିଁ ଯାର		୭୧
ସର୍ବଭୂତରେ ସମ ସେହି		ରାଗ-ଦ୍ଵେଷାଦି ତାର ନାହିଁ		୭୨
ତାହାର କ୍ରୀଡ଼ାରେ ଜଗତ		ହେଉଅଛନ୍ତି ଆତଯାତ		୭୩
ଏହାର ବନ୍ଧ-ମୋକ୍ଷ-ସୁଖ		ହିତ-ଅହିତ ଅବା ଦୁଃଖ		୭୪
ଏହାଙ୍କ ଜନ୍ମ ଅବା ମୃତ୍ୟୁ		ହୁଅଇ ତାର ଶକ୍ତି ହେତୁ		୭୫
ହେ ମାତ ହୋଇ ସାବଧାନ		ଶୁଣିମା ମୋହର ବଚନ		୭୬
ଶାପରୁ ମୋକ୍ଷ ହେବା ପାଇଁ		ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କିଛି ନ ମାଗଇ		୭୭

ସଭାରେ ମୁଁ ମନ୍ଦବଚନେ | ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ବୋଲିଲି ଅଜ୍ଞାନେ || ୭୮
 ସାଧୁନିନ୍ଦନ ମୋର ବାଣୀ | କ୍ଷମା କରିବା ହେ ଭବାନି || ୭୯

ଶୁକ ଉବାଚ

ପ୍ରସନ୍ନ କରି ଶିବ-ସତୀ | ସେ ଚିତ୍ରକେତୁ ନରପତି || ୮୦
 ଆପଣା ବିମାନେ ବସିଲା | ନିଜ ମନ୍ଦିରେ ବିଜେକଲା || ୮୧
 ଏ ଅନନ୍ତରେ ସେ ଈଶ୍ଵର | ଦୁର୍ଗାଙ୍କୁ କହନ୍ତି ଏ ଗିର || ୮୨
 ରକ୍ଷି ଦଳତ୍ୟ ସିଦ୍ଧଗଣ | ଶୁଣୁଅଛନ୍ତି ସେ ବଚନ || ୮୩

ମହାଦେବ ଉବାଚ

ଅଦଭୁତକର୍ମା ଯେ ଈଶ୍ଵର | ପ୍ରଭାବ ଦେଖ ତା ଭୃତ୍ୟର || ୮୪
 ନିଶ୍ଚୟ-ମହାତ୍ମା ସେମାନେ | ସୁଶ୍ରୋଣୀ ! ଦେଖ ବିଦ୍ୟମାନେ || ୮୫
 ବିଷ୍ଣୁଭକତ ଯେତେ ଜନେ | ଭୟ ତାହାଙ୍କ ନାହିଁ ମନେ || ୮୬
 ସ୍ଵର୍ଗ ବା ମୋକ୍ଷ ବା ନରକ | ସମାନ ଦେଖନ୍ତି ସେ ଲୋକ || ୮୭
 ଦେହୀର ଦେହ-ସଂଯୋଗରୁ | ପରମ-ଈଶ୍ଵର-ଲାଳାରୁ || ୮୮
 ଜନ୍ମ ବା ମୃତ୍ୟୁ ଅବା ସୁଖ | ଶାପ ବା ଅନୁଗ୍ରହ -ଦୁଃଖ || ୮୯
 ପୁରୁଷ ଅବିବେକ ସେହି | ଏଭାବେ ଭିନ୍ନ ଯେ ଦେଖଇ || ୯୦
 ଯାହାର ବାସୁଦେବ ପ୍ରୀତି | ଶୁଦ୍ଧ ତାହାର ଦୃଢ଼ମତି || ୯୧
 ଜ୍ଞାନ ବୈରାଗ୍ୟ ଅଛି ଯାର | ପୃଥକଭାବ ନାହିଁ ତାର || ୯୨
 ମୁହିଁ ବିରଞ୍ଚି ଯେ କୁମାର | ନାରଦ ଆଦି ମୁନିବର || ୯୩
 ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଯେତେ ଦେବବର | ନ ଜାଣୁ ମହିମା ତାହାର || ୯୪
 ତାହାର ପ୍ରିୟ ନାହିଁ କେହି | ଅପ୍ରିୟଜନ କେହି ନାହିଁ || ୯୫
 ମିତ୍ର ଅଇରି ନାହିଁ ଯାର | ସମାନ ଦେଖେ ଆତ୍ମପର || ୯୬
 ସକଳ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ପ୍ରିୟ | ଯେଣୁ ସେ ସର୍ବଭୃତମୟ || ୯୭
 ଏ ଚିତ୍ରକେତୁ ମହାଭାଗ | ତା ଠାରେ ବିଷ୍ଣୁ ଅନୁରାଗ || ୯୮
 ସର୍ବତ୍ର ସମଦୃଷ୍ଟି ଏହି | ଅରୂପ ପ୍ରିୟ ଯେହ୍ନେ ମୁହିଁ || ୯୯
 ମହାତ୍ମାପୁରୁଷ ଯେ ସେହି | ଏଣୁ ବିସ୍ମୟ ତାର ତହିଁ || ୧୦୦
 ନକର ସ୍ଥିରକର ମନ | ବିଷ୍ଣୁଭକତ ଏହୁଜନ || ୧୦୧
 ସମଦରଣୀ ଶାନ୍ତ ସେହି | ବିସ୍ମୟ ଏଥି ଅଛି କାହିଁ || ୧୦୨

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶିବଙ୍କ ଭାଗବତ ବାଣୀ | ହରଷେ ଶୁଣିଣ ଭବାନୀ || ୧୦୩
 ହେ ନୃପ ସ୍ଥିରକଲେ ମନ | ବିସ୍ମୟ ଛାଡ଼ିଲେ ବହନ || ୧୦୪
 ସେ ଚିତ୍ରକେତୁ ଏ ପ୍ରକାରେ | ଦେବୀର ଶାପ ଘେନିଶିରେ || ୧୦୫
 ତାହାର ଏ ସାଧୁ ଲକ୍ଷଣ | ଯେଣୁ କଲା ଶାପ ଗ୍ରହଣ || ୧୦୬
 ଦୁଃଖର ଦକ୍ଷିଣ-ଅଗ୍ନିରେ | ଜନ୍ମିଲା ଦାନବୀ-ଉଦରେ || ୧୦୭
 ବୃତ୍ର ହୋଇଲା ତାର ନାମ | ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନରେ ସମ୍ପନ୍ନ || ୧୦୮
 ସକଳ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କହିଲୁ | ଆତ୍ମଙ୍କୁ ଯେତେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲୁ || ୧୦୯
 ଗୋବିନ୍ଦେ ମତି ବୃତ୍ରାସୁର | ଜନ୍ମର କାରଣ ତାହାର || ୧୧୦
 ଏ ଇତିହାସ ପୁଣ୍ୟସାର | ମହାତ୍ମା ଏ ଚିତ୍ରକେତୁର || ୧୧୧
 ବିଷ୍ଣୁଭକତ ପ୍ରାଣୀ ଯେହି | ତାହାଙ୍କ ଗୁଣ ଯେ ଶୁଣଇ || ୧୧୨
 ସକଳବନ୍ଧୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ | ବୈକୁଣ୍ଠପଦକୁ ଲଭଇ || ୧୧୩
 ଏ ଇତିହାସ ଯେ ପ୍ରଭାତେ | ଶୁଣାଇ ଶୁଣି ସ୍ଥିରଚିତ୍ତେ || ୧୧୪
 ହରି ସ୍ମରଣକୁ କରଇ | ପରମଗତିକି ଲଭଇ || ୧୧୫
 ନିରତେ ଭଜେ କୃଷ୍ଣପାଦ | ହରଇ ବିଷୟା-ବିଷାଦ || ୧୧୬
 ଭକ୍ତନୁଗ୍ରହ-ଭାବ ଏହି | ତାରନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ || ୧୧୭
 ଏ ଗୀତେ ସ୍ଥିରକର ମନ | ଫିଟିବ ମୋହଭ୍ରାନ୍ତିମାନ || ୧୧୮
 ଗୋବିନ୍ଦ-ପାଦପଦ୍ମେ ଚିତ୍ତ | ନିବେଶି ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧ ଗୀତ || ୧୧୯
 ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ | ଚିତ୍ରକେତୁ-ରାଜା ଚରିତ || ୧୨୦

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
 ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ଚିତ୍ରକେତୁ ଶାପୋ ନାମ
 ସପ୍ତଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||

ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶୁକ ଉବାଚ

ଶୁକ କହନ୍ତି ହରଷିତ | ସାନନ୍ଦେ ଶୁଣ ପରାକ୍ଷିତ || ୧

ସବିତା ପତ୍ନୀ ପୃଷ୍ଠା ହୋଇ		ବ୍ୟାହୃତି ସାବିତ୍ରୀ ଯେ ତ୍ରୟୀ	୨
ଏ ତିନି କନ୍ୟାଟି ତାହାର		ପୁତ୍ରର ନାମ ଶୁଣ ତାର	୩
ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ଯେ ପଶୁ ସୋମ		ଚାତୁର୍ଦ୍ଦାସ୍ୟ ଯେ ମହାଯଜ୍ଞ	୪
ଏ ରୂପେ ପୁତ୍ରଙ୍କର ନାମ		ଭଗର ବଂଶ ଏବେ ଶୁଣ	୫
ଭଗର ପତ୍ନୀ ସିଦ୍ଧିନାମ		ତା ପୁତ୍ର ବିଭୁ ମହିମାନ	୬
ପ୍ରଭୁ ଆଶିଷ ଚାରିନାମ		କନ୍ୟାଏ ବରାବୋହା ଜନ୍ମ	୭
ଆଶିଷ ବରାବୋହା ତାର		କନ୍ୟା ହୋଇଲା ସେ ସିଦ୍ଧିର	୮
ଧାତାର ତହିଁ ଚାରିପୁତ୍ର		କୁହୁ ଭାର୍ଯ୍ୟାରୁ ସାୟଂ ଜାତ	୯
ସନାବାଳୀର ପୁତ୍ର ଦର୍ଶ		ଅନୁମତିର ପୂର୍ଣ୍ଣମାସ	୧୦
ରାକାର ତହିଁ ହେଲା ପ୍ରାତଃ		ଏ ରୂପେ ଧାତାବଂଶ ଖ୍ୟାତ	୧୧
ବିଧାତାର ଯେ କ୍ରିୟାପତ୍ନୀ		ତହିଁ ହୋଇଲେ ପଞ୍ଚଅଗ୍ନି	୧୨
ବରୁଣ ଭାର୍ଯ୍ୟା ଚରଣଣୀ		ତାହାର ତହିଁ ଭୃଗୁ ଜନ୍ମି	୧୩
ବାଲ୍ମୀକି ମହାଯୋଗେଶ୍ଵର		ବଲ୍ଲୀକୁ ଜାତ ତାହାଙ୍କର	୧୪
ଅଗସ୍ତି ବଶିଷ୍ଠ ବ୍ରାହ୍ମଣ		କୁସରୁ ତାହାଙ୍କର ଜନ୍ମ	୧୫
ରେବତୀ ମିତ୍ର ପୁତ୍ରଜାତ		ପିପ୍ପଳ ଉତ୍ସର୍ଗ ଅରିଷ୍ଟ	୧୬
ପୌଳମୀ ଇନ୍ଦ୍ର ନିଜ ନାରୀ		ତିନିତନୟ ତାହାଙ୍କରି	୧୭
ଜୟନ୍ତ ରକ୍ଷଭକୁମର		ମୀତୁଷ୍ଠ ଶୁଣ ନୃପବର	୧୮
ଉରୁକୁମ ମାୟାବାମନ		ତାହାଙ୍କ ପତ୍ନୀ କାର୍ତ୍ତି ନାମ	୧୯
ତାଠାରୁ ବୃହତଶ୍ଳୋକ ନାମ		ତନୟ ହୋଇଲା ଜନମ	୨୦
ସୌଭାଗ ଆଦି ତାହାଙ୍କର		କୁମର ହୋଇଲେ ଅପାର	୨୧
କଶ୍ୟପସୁତ ଯେ ବାମନ		ତାହାଙ୍କ ଜନ୍ମକର୍ମ ଗୁଣ	୨୨
ଅଦିତି ଗର୍ଭେ ତାହାଙ୍କର		ଯେମନ୍ତେ ହେଲା ଅବତାର	୨୩
ପଛେ ତାହାଙ୍କର ଚରିତ		କହିବା ଶୁଣ ଏକଚିତ୍ତ	୨୪
କଶ୍ୟପ-ବାର୍ଯ୍ୟେ ଦିତିଗର୍ଭେ		ଦାନବବଂଶ ଶୁଣ ଏବେ	୨୫
କଶ୍ୟପବଂଶେ ଯେ ଦଇତ୍ୟ		ବଳି ପ୍ରହ୍ଲାଦ ଭାଗବତ	୨୬
ଅଶେଷ ତାହାଙ୍କ ଚରିତ		କହିବା ଶୁଣ ଏକଚିତ୍ତ	୨୭
ଦିତିର ବେନି ଯେ ନନ୍ଦନ		ଦୈତ୍ୟ-ଦାନବଙ୍କ ବନ୍ଦନ	୨୮
ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ପ୍ରଥମ		ଦ୍ଵିତୀୟେ ହରିଣ୍ୟାକ୍ଷ ନାମ	୨୯
ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ଯେ ବୀର		କନ୍ୟାଧୁ ନାମେ ପତ୍ନୀ ତାର	୩୦

ଜୟର କନ୍ୟା ସେ ଯୁଗତେ		ପ୍ରସବ କଲା ଚାରିପୁତ୍ର	୩୧
ସଂହ୍ଲାଦ ଅନୁହ୍ଲାଦ ବୀର		ପ୍ରହ୍ଲାଦ ହ୍ଲାଦ ତା କୁମର	୩୨
ଏକ ଭଗିନୀ ତାହାଙ୍କର		ସିଂହିକା ନାମଟି ଯାହାର	୩୩
ରାହୁ ଯେ ତାହାର କୁମର		ଜନ୍ମ ବିପ୍ରଚିତ୍ତି-ବୀର୍ଯ୍ୟର	୩୪
ଅମୃତପାନେ ଚକ୍ରଧର		ବକ୍ରେ ଛେଦିଲେ ତାରଶିର	୩୫
ଅମୃତପାନେ ସେ ନ ମଲା		ରାହୁ କେତୁ ଦ୍ଵିରୂପ ହେଲା	୩୬
ସଂହ୍ଲାଦ ପତ୍ନୀ କୃତ ନାମ		ସୁତ ତାହାର ପଞ୍ଚଜନ	୩୭
ଧମନୀ ପତ୍ନୀ ଯେ ହ୍ଲାଦର		ବାତାପି ଇଲ୍ଲଳ କୁମର	୩୮
ଅଗସ୍ତି ପେଟେ ମେଷରୂପେ		ଯେ ଭସ୍ମ ହୋଇଲା ସ୍ଵରୂପେ	୩୯
ଅନୁହ୍ଲାଦର ସୂର୍ଯ୍ୟା ପତ୍ନୀ		ବାଷ୍ପଳ ମହିଷ ଏ ବେନି	୪୦
ପ୍ରହ୍ଲାଦ ସୁତ ବିରୋଚନ		ଦେବୀ ତାହାର ପତ୍ନୀନାମ	୪୧
ତାହାର ବଳି ଯେ କୁମର		ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ବିଖ୍ୟାତ ସେ ବୀର	୪୨
ଅଶନୀଠାରେ ହେଲା ତାର		ବାଣ ଆଦି ଶତକୁମାର	୪୩
ବାଣର ପ୍ରତାପ ଯେ ତେଜ		ପଛେ କହିବା ମହାରାଜ	୪୪
ବାଣ ଆରଧି ଈଶ୍ଵରକୁ		ଲଭିଲା ପଣ ପ୍ରଭୃତକୁ	୪୫
ପୁରପାଳକ ହୋଇ ହର		ଅଦ୍ୟାପି ଅଛନ୍ତି ଯାହାର	୪୬
ଦିତିର ତନୟ ମରୁତ		ଉନପଚାଶି ରୂପେ ଜାତ	୪୭
ଜନ୍ମ ନିକଟେ ବକ୍ରେ ହାଣି		ଦେବତା କଲେ ବକ୍ରପାଣି	୪୮

ପରୀକ୍ଷିତ ଉବାଚ

କେମନ୍ତେ ଅସୁର-ସୁଭାବ		ଛାଡ଼ିଲେ ଭୋ ମୁନି କହିବ	୪୯
ଇନ୍ଦ୍ରରେ ସପକ୍ଷ ହୋଇଲେ		କି ସାଧୁକର୍ମ ସେହି କଲେ	୫୦
ଶୁକ୍ଳା ଅଧିକ ଏଣୁ ମୋର		ଶୁଣିବି ବୋଲି ମୁନିବର	୫୧
ମୋହର ଜ୍ଞାନଭଦେ ଯହିଁ		ବିସ୍ତାରି କହିବା ଗୋସାଇଁ	୫୨

ସୂତ ଉବାଚ

ଭକ୍ତିଚିତ୍ତରେ ରାଜାବାଣୀ		ଶୁଣିଣ ସେ ବାଦରାୟଣି	୫୩
ରାଜାକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କରି		ଚଞ୍ଚଳଚିତ୍ତ ସ୍ଥିର କରି	୫୪
କହନ୍ତି ରାଜାମୁଖ ଚାହିଁ		ଶୁଣ ରାଜନ ମନଦେଇ	୫୫

ଶୁକ ଉଦାତ

ହେ ରାଜା ସାବଧାନେ ଶୁଣ		ଯେ ତୋର ପ୍ରଣନ କାରଣ	୫୬
ସେ ଦିତି କଣ୍ୟପଙ୍କ ନାରୀ		ଇନ୍ଦ୍ର ପକ୍ଷ ମନେ ଧରି	୫୭
ବିଷ୍ଣୁରେ କରି ହତସ୍ତ		ତେଣୁ ହୋଇଣ ମୋହଗତ	୫୮
କ୍ରୋଧ-ଶୋକରେ ପରଜ୍ଵଳି		ଚିନ୍ତା କରଇ ମନେ ଭାଳି	୫୯
କନିଷ୍ଠ-ଭାତୁହନ୍ତା ଏହି		କେବେ ମରିବ ପାପଦେହୀ	୬୦
କୁଚିଳ ହୃଦୟ ଏ ଜନ		ଏ ମଲେ ସୁଖେ ମୋ ଶୟନ	୬୧
କୃମି ବିଷ୍ଣା ଭୟ ସମାନେ		ଯେ ଦେହ ହୋଏ ଅବସାନେ	୬୨
ସେ ଦେହ ପାଇଁ ପ୍ରାଣୀ ନାଶ		କରି ନରକେ ପରବେଶ	୬୩
ଯେ ପ୍ରାଣୀ ଆତ୍ମାକୁ ଜାଣଇଁ		ସେ ପାପେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତଇ ନାହିଁ	୬୪
ଏ ଯେ ପାପିଷ୍ଠ ମୃତୁମତି		ଏହାର ନାହିଁ ଧର୍ମଗତି	୬୫
କେମନ୍ତେ ପୁତ୍ର ହେବ ଜାତ		ଇନ୍ଦ୍ରକୁ କରିବ ନିପାତ	୬୬
ଏହା ମୁଁ କରିବି ବିଧାନେ		ଏମନ୍ତ ବିଚାରିଣ ମନେ	୬୭
ଭର୍ତ୍ତାର ନିକଟେ ମିଳିଲା		ପ୍ରୀତିଭାବକୁ ଆଚରିଲା	୬୮
ନାନା-ପ୍ରକାରେ ସେବା କରି		ବିନୟଭାବକୁ ଆଚରି	୬୯
ପରମ-ପ୍ରୀତିପୁକ୍ତ ହୋଇ		ମନୋଜ୍ଞବଚନ ବୋଲଇ	୭୦
ସମ୍ବିତ-ଅପାଙ୍ଗ-ବାକ୍ଷଣେ		ସ୍ୱାମୀ ସ୍ୱବଶ କଳା ଗୁଣେ	୭୧
ଏମନ୍ତ କଣ୍ୟପ ଯେ ମୁନି		ପତ୍ନୀ-ବିନୟଭାବ ଘେନି	୭୨
ତାହାର ବଶ ସେ ହୋଇଲେ		ବାଞ୍ଚିତ ଦେବଇଁ ବୋଲଲେ	୭୩
ସ୍ତ୍ରୀର ବଶ ହୋଇବାରେ		ବିଚିତ୍ର ନୁହଇଁ ସଂସାରେ	୭୪
ଆଦିପୁଷ୍ଟରେ ପ୍ରଜାପତି		ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ସଞ୍ଚିଛନ୍ତି	୭୫
ପୁରୁଷ-ଅର୍ଦ୍ଧଅଙ୍ଗ ନାରୀ		ନର-ସ୍ୱଭାବେ ବଶ ସ୍ତ୍ରୀ	୭୬
ଦିତି ଯେ ହୋଇ ସୁବେଶିତ		ପ୍ରଭୁ-ସେବାରେ ଉପଗତ	୭୭
ଦିତିରେ ହୋଇଣ ସେବିତ		ସେ ଯେ କଣ୍ୟପ ତପୋବନ୍ତ	୭୮
ପରମ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ		ଏମନ୍ତ ବଚନ ବୋଲଲେ	୭୯

କଣ୍ୟପ ଉଦାତ

ବର ତୁ ମାଗ ଯେ ମନରେ		ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲି ତୋହରେ	୮୦
କାନ୍ତ-ପ୍ରସନ୍ନେ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର		ଦୁର୍ଲଭ କିବା ଇହପର	୮୧

ସ୍ୱାମୀଦେବତା ନାରୀଙ୍କର		ଦେବେ କହନ୍ତି ଧର୍ମସାର	୮୨
ସର୍ବଭୃତରେ ଆତ୍ମା ହୋଇ		ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ	୮୩
ସେ ପ୍ରଭୁ ନାନା ଦେବମତେ		ରୂପକୁ ଧରିଛି ଜଗତେ	୮୪
ଗୋବିନ୍ଦ ପୂଜନ୍ତି ଯେ ଜନେ		ନାନା ଯଜ୍ଞବେଦ ବିଧାନେ	୮୫
ଯେ ପତିବ୍ରତା ନାରୀମାନେ		ଆତ୍ମାଶ୍ରେୟକୁ ଚିନ୍ତି ମନେ	୮୬
ଅନ୍ୟୋନ୍ୟଭାବେ ଏ ଜଗତେ		ସ୍ୱାମୀ ପୂଜନ୍ତି ବେଦମତେ	୮୭
ସ୍ୱଭାବେ ମୁହିଁ ଗୋ ସୁନ୍ଦରି		ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲି ତୋହରି	୮୮
ଯେବା ଅଭିଳାଷ ତୋହରି		ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବି କୃଣୋଦରୀ	୮୯
ମୁଁ ଯେଉଁ ବର ଦେବି ତୋରେ		ଦୁର୍ଲଭ ଅନ୍ୟସ୍ତ୍ରୀଙ୍କରେ	୯୦

ଦିତି ଉଦାତ

ଭୋସ୍ୱାମୀ ବର ଯେବେ ଦେବ		ଏକକୁମ୍ଭ ମୋ ହୋଇବ	୯୧
ଅମର ହେବ ମୋର ସୁତ		ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ନାଶିବ ଯୁକତ	୯୨
ଯେଣୁ ମୋ ପୁତ୍ର ମରାଇଲା		ପୁତ୍ରଶୋକକୁ ମତେ ଦେଲା	୯୩
ଶୁଣିଣ ଦିତିର ବଚନ		କଣ୍ୟପ ହୋଇଲେ ମଉନ	୯୪
ମନରେ ଗରୁ-ତାପଭର		କୋପେ ଚିନ୍ତନ୍ତି ମୁନିବର	୯୫
ଆଜ କି ଅଧର୍ମ ମହତ		ହୋଇଲା ମୋରେ ଉପଗତ	୯୬
ସ୍ତ୍ରୀରେ କରି ମୋର ମନ		ହୋଇଲା ମହାହତଜ୍ଞାନ	୯୭
ଅନ୍ତେ ମୁଁ ଘୋର ନରକରେ		ନିଶ୍ଚୟେ ପଡ଼ିବି ନିର୍ଭରେ	୯୮
ସ୍ତ୍ରୀର କି ଅବା ଏ ଦୋଷ		ସ୍ୱଭାବେ ସ୍ତ୍ରୀ ଅବିଶ୍ୱାସ	୯୯
ଅବୋଧ ମୁହିଁ ଯେ ପାମର		ଧିକ ହେଉ ଏ ଜନ୍ମ ମୋର	୧୦୦
ଶରଦପଙ୍କଜ ଯେସନ		ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ବଦନ	୧୦୧
ବଚନ ସୁଧାଶ୍ରବଣର		ହୃଦୟ ଯେହ୍ନେ କ୍ଷୁରଧାର	୧୦୨
ଏମନ୍ତ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ୱଭାବ		ଏହାଙ୍କ ଚେଷ୍ଟା କେ ଜାଣିବ	୧୦୩
ପ୍ରିୟ ନାହିଁକେ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର		କ୍ଷଣିକ-ବୁଦ୍ଧିଟି ଯାହାର	୧୦୪
ଯେ ପତି ପୁତ୍ର ଅବା ଭାଇ		ମାରନ୍ତି ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ	୧୦୫
ଅଥବା ଇତର-ଜନର		ହସ୍ତରେ କରନ୍ତି ସଂହାର	୧୦୬
କରି ଯେ ଅଛି ଅଙ୍ଗୀକାର		ଏହାରେ ଦେବି ବୋଲିବର	୧୦୭

ମୋହର ବାକ୍ୟ ମିଥ୍ୟା କାହିଁ		ଇନ୍ଦ୍ର ତ ବଧଯୋଗ୍ୟ ନୋହି		୧୦୮
ଏମନ୍ତ ହୋଇ ଯେ ବିଷୟ		ତହିଁକି କହିବା ଉପାୟ		୧୦୯
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚିନ୍ତାକରି ମୁନି		ଶୁଣ କହିବା ନୃପମଣି		୧୧୦
ଆତ୍ମାର ନିନ୍ଦାଭାବ ବହି		ବୋଲନ୍ତି ପତ୍ନୀମୁଖ ଚାହିଁ		୧୧୧

କଶ୍ୟପ ଉବାଚ

ଭୋ ସଖି ପୁତ୍ର ତୋ ହୋଇବ		ନିଶ୍ଚୟ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ମାରିବ		୧୧୨
ଏକବରଷ ଶୁଚି ହୋଇ		ଏ ବ୍ରତ ଯେବେ ଧରୁ ତୁହି		୧୧୩
ତୋହର ପୁତ୍ର ଯେ ହୋଇବ		ଇନ୍ଦ୍ରହତ୍ୟା ସେ ବୋଲାଇବ		୧୧୪
କିନ୍ତୁ ବ୍ରତର ବିଘ୍ନ ହେଲେ		ଦେବଙ୍କ ମିତ୍ର ହେବ ଭଲେ		୧୧୫

ଦିତି ଉବାଚ

ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ବ୍ରତ ଧରିବଇଁ		ବିଧାନ କହିବା ବୁଝାଇ		୧୧୬
ବ୍ରତ ଖଣ୍ଡନ ଯେ କରଇ		କି ଅବା ନିଷେଧ ଅଛଇ		୧୧୭

କଶ୍ୟପ ଉବାଚ

ପ୍ରାଣାଙ୍କି ହିଂସା ନ କରିବ		କ୍ରୋଧରେ ଶାପକୁ ନ ଦେବ		୧୧୮
ମିଥ୍ୟା ନ କହିବ ବଚନେ		ଛେଦିବ ନାହିଁ ନଖ-ରୋମେ		୧୧୯
ଅମଙ୍ଗଳ ଯେ ଦ୍ରବ୍ୟ ହୋଇ		କେବେହେଁ ସ୍ମରଣିବ ନାହିଁ		୧୨୦
ଜଳରେ ପଶିଣ ଯେ ସ୍ନାନ		କେବେହେଁ ନ କରିବ ଜାଣ		୧୨୧
ଦୁର୍ଜନ ସଙ୍ଗତେ ଆଳାପ		ଆବର ନ କରିବ ପାପ		୧୨୨
ଅଧୈତବସ୍ୟ ନ ପିନ୍ଧିବ		ଛତାମାଳକୁ ନ ଘେନିବ		୧୨୩
ପର-ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଦେବାଅନ୍ନ		କେବେ ନ କରିବ ଗ୍ରହଣ		୧୨୪
ଆମିଷ ନ କରି ଭୋଜନ		ହସ୍ତେ ନ କରି ଜଳପାନ		୧୨୫
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ହୋଇ ଜଳବିନେ		କେବେହେଁ ନ ରହିବ କ୍ଷଣେ		୧୨୬
ବହୁ ବଚନ ନ କହିବ		ସନ୍ଧ୍ୟାରେ କେଶ ନ ମେଲିବ		୧୨୭
ସତ୍ତ୍ୱରେ ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇ		କେବେ ବାହାର ହେବ ନାହିଁ		୧୨୮
ଅଧୈତ-ଆର୍ତ୍ତପଦ ଯେବେ		ଶୟନ ନ କରିବ ତେବେ		୧୨୯
ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମକୁ ଶିର		ଶୟନ ନ ଉଭୟସନ୍ଧ୍ୟାର		୧୩୦

ଉଲଗ୍ନଭାବରେ ଶୟନ		ଏତେ ନ କରି ଆଚରଣ		୧୩୧
ଧଉତବସ୍ତ୍ର ପରିଧାନ		ଶୁଚି ହୋଇବ ଅନୁଷ୍ଠଣ		୧୩୨
ପ୍ରାତଃକାଳରୁ ଉଠିକରି		ସର୍ବମଙ୍ଗଳ ବିଷ୍ଣୁସ୍ମରଣ		୧୩୩
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସହିତେ ନାରାୟଣ		ପୂଜିବ ଗୁରୁ ଗୋ-ବ୍ରାହ୍ମଣ		୧୩୪
ସଧବା-ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କି ଆଣିବ		ମାଳ-ଚନ୍ଦନେ ପୂଜା ଦେବ		୧୩୫
ଯଥାବିଧାନେ ନିଜପତି		ପୂଜିବ ସ୍ଥିରକରି ମତି		୧୩୬
ଯେ ଅନ୍ତର୍ଗତ-ଭଗବାନ		ତାହାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରି ପୁଣି		୧୩୭
ନିଗମ-ପୁରାଣ ଶୁଣିବ		ବିଷ୍ଣୁରେ ମନଧ୍ୟାନ ଥିବ		୧୩୮
ପରମବ୍ରହ୍ମ ଯେ ପଦର		ଜପିବ ଦ୍ୱାଦଶଅକ୍ଷର		୧୩୯
ଅତିଥି ବ୍ରାହ୍ମଣ ପୂଜିବ		ମନସନ୍ତୋଷେ ତାଙ୍କୁ ଦେବ		୧୪୦
ଯେ ଭାବେ ଗୋବିନ୍ଦର ଭାବ		କହିଲେ ଏ ବ୍ରତ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ		୧୪୧
ଏକ ଅୟନ ଦୃଢ଼ଚିତ୍ତେ		ଧରିବ ପୁଂସକନବ୍ରତେ		୧୪୨
ତେବେ ଇନ୍ଦ୍ରହତ୍ୟା କୁମର		ପାଇବୁ ଅଜର ଅମର		୧୪୩
ବ୍ରତକୁ ଧରିବି ବୋଲାଲା		ଚଞ୍ଚଳଚିତ୍ତ ସ୍ଥିର କଲା		୧୪୪
କଶ୍ୟପ-ବୀର୍ଯ୍ୟ ଗର୍ଭେ ଧରି		ବିଧିରେ ବ୍ରତକୁ ଆଚରି		୧୪୫
ଦିତିର ଏମନ୍ତ ବିଧାନ		ଇନ୍ଦ୍ର ଜାଣିଲେ ହେ ରାଜନ		୧୪୬
ଦିତିର ବ୍ରତ ଦେଖିକରି		ଇନ୍ଦ୍ର ତା ସେବାକୁ ଆଚରି		୧୪୭
ପବିତ୍ର ଶୁଚିମନ୍ତ ହୋଇ		ତାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗତେ ବୁଲଇ		୧୪୮
ନିତ୍ୟେ ବନରୁ ପୁଷ୍ପଫଳ		ସମିଧ କୁଣ କନ୍ଦମୂଳ		୧୪୯
ପତ୍ର ଅଙ୍କୁର ଜଳ ଆଣି		ସମୀପେ ଦ୍ୟୁତି ବଜ୍ରପାଣି		୧୫୦
ଏମନ୍ତେ ବ୍ରତ-ଛିଦ୍ର ତାର		ଇନ୍ଦ୍ର ଇଚ୍ଛଇ ନୃପବର		୧୫୧
ଯେମନ୍ତେ ବ୍ୟଧ ଯେ ମୃଗର		ଛିଦ୍ର ଟାକଇ ନିରନ୍ତର		୧୫୨
କେବେହେଁ ବ୍ରତଛିଦ୍ର ସେହି		ଅନେକ ଯତ୍ନେ ନ ଦେଖଇ		୧୫୩
ତୀବ୍ରଚିତ୍ତରେ ଇନ୍ଦ୍ର ମନ		ଛନ୍ଦୁ ହୋଇଲା ହେ ରାଜନ		୧୫୪
ଶକ୍ତ ବିଚାରୁଅଛି ମନେ		ମୋ ଶତ୍ରୁ ନାଶିବି କେସନେ		୧୫୫
ଏମନ୍ତେ ଗଲା କେତେଦିନ		ଶୁଣ ବିଧାତା ବିଦ୍ରୁମନ		୧୫୬
ବ୍ରତରେ କୁଣ ହୋଇଛନ୍ତି		ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଏକଦିନେ ଦିତି		୧୫୭
ବିଧାତାବଶେ ମୋହ ହୋଇ		ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟେ ଜଳସ୍ପର୍ଶ ନାହିଁ		୧୫୮
ପାଦଧଉତ ନ କରିଣ		କଲେ ସେ ଭୂମିରେ ଶୟନ		୧୫୯

ନିଦ୍ରାରେ ହତ ତାର ଜ୍ଞାନ		ଶକ୍ତ ଦେଖିଲେ ବ୍ରତହୀନ		୧୬୦
ଯୋଗବଳରେ ଦେବଲକ୍ଷ		ଦିତିର ଗର୍ଭରେ ପ୍ରବେଶ		୧୬୧
ସେ ବକ୍ରଧର ବକ୍ରଧର		ସପତଖଣ୍ଡ ଗର୍ଭ କରି		୧୬୨
ଶୁଦ୍ଧକନକ ପ୍ରାୟ ହୋଇ		ଗର୍ଭ ତାହାର ବିରାଜଇ		୧୬୩
ବକ୍ରରେ ସାତଖଣ୍ଡ ହୋଇ		ରୋଦନ କରନ୍ତି ଯେ ସେହି		୧୬୪
ଏକକୁ ସାତଖଣ୍ଡ କରି		ନ କାନ୍ଦ ବୋଲେ ବକ୍ରଧାରୀ		୧୬୫
ଯେ ସପ୍ତଖଣ୍ଡ ହୋଇଛନ୍ତି		ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ବଚନ ବୋଲନ୍ତି		୧୬୬
ଭୋ ଇନ୍ଦ୍ର ତୁ ଆତ୍ମମାନଙ୍କୁ		କିମ୍ପାଇ ଭଜିଲୁ ହିଂସାକୁ		୧୬୭
ତୋହର ଆତ୍ମେମାନେ ଭାଇ		ମରୁତ ଆତ୍ମନାମ ହୋଇ		୧୬୮
ତୁମ୍ଭର ସଖାଭାବେ ଥିବୁ		ସୁରଭାବକୁ ଆଚରିବୁ		୧୬୯
ଇନ୍ଦ୍ର ବୋଇଲେ ଭାଇମାନେ		ଭୟ ନ କର ତୁମ୍ଭେ ମନେ		୧୭୦
ଅନନ୍ୟଭାବକୁ ଆଚର		ହୋଇବ ପାରିଷଦ ମୋର		୧୭୧

ଶୁକ ଉବାଚ

ମରୁତ ହୋଇ ଅଶରାଶ		ରହିଲେ ଦେବରାଜ ପାଶ		୧୭୨
ଦିତିର ଗର୍ଭେ ଯେ ନ ମଲେ		ବିଷ୍ଣୁର ଅନୁକମ୍ପା ବଳେ		୧୭୩
ଅନେକ ବାର ସେହି ମାନ		କୁଳିଶେ ହୋଇଲେ ଛେଦନ		୧୭୪
ଦ୍ରୋଣକୁମ୍ଭର ଶରେ ତୁହି		ଯେମନ୍ତ ହେଲୁ କୁରୁସାଳ		୧୭୫
ମେଘ ଆଶ୍ରୟ କରି ସେହି		ରହିଲେ ଇନ୍ଦ୍ର ଆଜ୍ଞା ପାଇ		୧୭୬
ବାରେକ ଗୋବିନ୍ଦ ଭଜନେ		ପାପ ନାଶନ୍ତି ପ୍ରାଣୀମାନେ		୧୭୭
କିଛି ନିଉନ ସମ୍ଭବର		ଯେଶୁ ପୂଜିଲା ସେ ଇଶ୍ଵର		୧୭୮
ଏହି କାରଣୁ ଇନ୍ଦ୍ରେ କରି		ପବନ ଦେବ ଦେହ ଧରି		୧୭୯
ଅସୁରଭାବକୁ ଛାଡ଼ିଲେ		ଅମରଭାବ ଆଚରିଲେ		୧୮୦
ନିଦ୍ରା ଉପେକ୍ଷଣ ବସିଲେ		ଦିତି ପୁତ୍ରକୁ ଅନାଇଲେ		୧୮୧
ଅନଳ ପ୍ରଭା ପ୍ରାୟ ହୋଇ		କୁମ୍ଭରମାନେ ଛନ୍ତି ରହି		୧୮୨
ଇନ୍ଦ୍ର-ସମ୍ପଦେ ପୁତ୍ରଗଣେ		ଦେଖି ବିସ୍ମୟ ଦିତି ମନେ		୧୮୩
ଇନ୍ଦ୍ରର ଚାହିଁଣ ବଦନ		ଦିତି ଯେ ବୋଲନ୍ତି ବଚନ		୧୮୪
ଅଦିତି-ପୁତ୍ରକୁ ମୋହର		ଭୟକୁ ଦେବ ଏ କୁମ୍ଭର		୧୮୫
ଏମନ୍ତ ମୁହିଁ ଇଚ୍ଛାକଲି		ଦୁଷ୍ଟର-ବ୍ରତ ଆଚରିଲି		୧୮୬
ହେ ତାତ ଏକଇ-କୁମ୍ଭର		ମୁହିଁ ଯେ ମାଗିଥିଲି ବର		୧୮୭

ସପତ-ସପ୍ତ ଏ କେସନେ		କହ ଏ କେବଣ ବିଧାନେ		୧୮୮
ତୋହର ମୁଖୁ ଏ ବିଧାନ		ଶୁଣିବି ମୁହିଁ ଭୋ ନନ୍ଦନ		୧୮୯
ସତ୍ୟ କହିବୁ ମୋର ଆଗେ		ମିଥ୍ୟା ନ କହି ଅନୁରାଗେ		୧୯୦

ଇନ୍ଦ୍ର ଉବାଚ

ଭୋ ମାତ ଶୁଣ ସାବଧାନ		କହଇ ଏଥିର ବିଧାନ		୧୯୧
ଭୂମିରେ କଲ ଯେ ଶୟନ		ନିଦ୍ରା ମୋହିତ ତବ ମନ		୧୯୨
ତୁମ୍ଭର ବ୍ରତ-ଛିଦ୍ର ଚାହିଁ		ନିକଟେ ମିଳିଲି ମୁଁ ଯାଇ		୧୯୩
ଗର୍ଭ ଛେଦିଲି ଆତ୍ମହିତେ		ବିଚାର ନାହିଁ ଧର୍ମପଥେ		୧୯୪
ଗର୍ଭକୁ ସାତଖଣ୍ଡ କରି		ଛେଦିଲି ଧର୍ମ ନ ବିଚାରି		୧୯୫
ସାତକୁମ୍ଭରେ ହେଲେ ଜାତ		ଏକକୁ କଲି ସାତ ସାତ		୧୯୬
ତେବେହେଁ ନ ମଲେ ଏ କେହି		ଏ ତ ସଂଶୟ ବଡ଼ ହୋଇ		୧୯୭
ସେବାରୁ ମହାପୁରୁଷର		ସିଦ୍ଧି ଯେ ହୋଇଛି ତୁମ୍ଭର		୧୯୮
ପରମେଶ୍ଵର-ଆରାଧନ		ସକଳମଙ୍ଗଳ କାରଣୀ		୧୯୯
ନିରତେ କରନ୍ତି ଯେ ନରେ		ଆତ୍ମଜ୍ଞାନୀ ବୋଲି ତାହାରେ		୨୦୦
ଭଗବାନର ଆରାଧନ		ଯେ ନର ନିଷ୍ଠାମ ମନେଣୀ		୨୦୧
ମୋକ୍ଷ ହିଁ ନକରଇ ଇଚ୍ଛା		କେବଳ କୃଷ୍ଣରେ ସଦିଚ୍ଛା		୨୦୨
ନିତ୍ୟେ କରନ୍ତି ଯେ ଭଜନ		ସକଳଦୁଃଖ ତା ମୋଚନ		୨୦୩
ଆତ୍ମପଦ ଯେ ଭଗବାନ		ତାହାଙ୍କୁ କଲେ ଆରାଧନ		୨୦୪
ତାହାର ନାହିଁ ଅକୁଶଳ		ସେ ସର୍ବ ପରମମଙ୍ଗଳ		୨୦୫
ଦୁର୍ଜନଭାବ ଏ ମୋହର		ଭୋ ମାତ ଦୋଷ କ୍ଷମାକର		୨୦୬
ସ୍ଵଭାବେ ବାଳିଶ ମୁଁ ହୋଇ		ତୁମ୍ଭର ସହିବା ଯୋଗାଇ		୨୦୭
ମୃତ୍ୟୁରୁ ଏ ଯେ ତୋ କୁମ୍ଭରେ		ରହିଲେ ତୁମ୍ଭର ଭାଗ୍ୟରେ		୨୦୮
ତୋହର ମୁହିଁ ଯେ କୁମ୍ଭର		ରହିବି ତୋର ବଚନର		୨୦୯

ଶୁକ ଉବାଚ

ଆଜ୍ଞା ମାଗିଣ ସୁନାସୀର		ଶୁଦ୍ଧଭାବ ଘେନି ମନର		୨୧୦
ମରୁତଗଣଙ୍କୁ ଘେନିଲେ		ଆନନ୍ଦେ ଦିତିଙ୍କି ନମିଲେ		୨୧୧
ଶୁଣ ରାଜନ ଚୂଡ଼ାମଣି		ସ୍ଵର୍ଗକୁ ଗଲେ ବକ୍ରପାଣି		୨୧୨

ଯେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲୁ ତୁ ଆମ୍ଭରେ		କହିଲି ଜନହିତସାରେ		୨୧୩
ମଙ୍ଗଳ-ମରୁତଙ୍କ ଜନ୍ମ		ଇଶ୍ଵର-ମହିମା କଥନ		୨୧୪
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ଦେବ-ଅସୁରଙ୍କ ଚରିତ		୨୧୫

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ପାରମହଂସ୍ୟା
 ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ ମରୁତ ଉତ୍ପତ୍ତି କଥନେ
 ନାମ ଅଷ୍ଟାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଉନବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ପରୀକ୍ଷିତ ଉବାଚ

ଭୋ ମୁନି ଶୁଣ ସାବଧାନ		ଯେ ବ୍ରତ ନାମ ପୁଂସବନ		୧
ତୁମ୍ଭେ ଯେ କହିଲ ବିଧାନ		ପୁଣି ଶ୍ରବଣେ ମୋର ମନ		୨
ଯେ ବ୍ରତ ପ୍ରସାଦରୁ କରି		ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି ମୁରାରି		୩
		ଶୁକ ଉବାଚ		
ପ୍ରଥମେ ମାର୍ଗଶିର ମାସ		ଶୁକ୍ଳ ପ୍ରତିପଦ ଦିବସ		୪
ଭୂର ଆଜ୍ଞା ପରମାଣେ		ବ୍ରତ କରିବେ ସ୍ତ୍ରୀଗଣେ		୫
ଏ ବ୍ରତେ ହୋଇ ସର୍ବସିଦ୍ଧି		ଆଦରେ କଲେ ଯଥାବିଧି		୬
ବ୍ରାହ୍ମଣେ କରିଣ ବରଣ		ଶୁଣିବ ମରୁତଙ୍କ ଜନ୍ମ		୭
ଶୁଚି ହୋଇବ କରି ସ୍ନାନ		ଶୁକ୍ଳବସନ ପରିଧାନ		୮
ପୂର୍ବରୁ ଭୋଜନ ନ କରି		ଚଞ୍ଚଳମନ ସ୍ଥିରେ ଧରି		୯
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସହିତେ ଭଗବାନ		ପୂଜିବ ହୋଇ ତୋଷମନ		୧୦
ପଦ୍ମଚରଣ ଚିନ୍ତି ଧ୍ୟାନେ		ସ୍ମୃତି କରିବ ଏ ବିଧାନେ		୧୧
ହେ ନିରପେକ୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣକାମ		ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଆତ୍ମାରାମ		୧୨
ନମୋ ମହାବିଭୁ ଈଶ୍ଵର		ସକଳ ସିଦ୍ଧିର ଠାକୁର		୧୩
ଅନନ୍ତଗୁଣେ ସୁକ୍ତ ତୁହି		ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାହୀ		୧୪
ଭୋ ଦେବି ଗୋବିନ୍ଦ ଘରଣି		ଅଶେଷଗୁଣେ ସୁଲକ୍ଷଣୀ		୧୫
ଲୋକମାତ ସୃଷ୍ଟିକାରଣ		ମୋହରେ ହୁଅ ତୁ ପ୍ରସନ୍ନ		୧୬

ନମଲ୍ ତୋହର ଚରଣ		ଜଗତ ଯାହାର ଭିଆଣ		୧୭
ନମଲ୍ ପ୍ରଭୁ ଭଗବତ		ମହାପୁରୁଷ ଆଦିଭୂତ		୧୮
ମହାବିଭୂତି-ପତି ତୁହି		ମହାବିଭୂତି-ସୁକ୍ତ ହୋଇ		୧୯
ଅଖିଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-ଇଶ୍ଵର		ଗ୍ରହଣ କର ଉପହାର		୨୦
ଏମନ୍ତ କରି ଆରାଧନ		ପୂଜିବ ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ନାରାୟଣ		୨୧
ପାଦ୍ୟ ଅର୍ଘ୍ୟ ଯେ ଆବାହନ		ବିଧିରେ କରାଇ ସ୍ନାନ		୨୨
ଦିବ୍ୟବସନ ସମର୍ପିବ		ଶୁକ୍ଳଉତ୍ତରୀ ନିବେଦିବ		୨୩
ନାନାଭୂଷଣ ଗନ୍ଧଧୂପ		ପ୍ରସନ ଉପହାର ଦାପ		୨୪
ଆବର ଯେତେ ଉପହାର		ସ୍ଥାପିବ ବିଷ୍ଣୁର ଛାମୁର		୨୫
ବିଷ୍ଣୁରେ ଦେଇ ଯେତେ ଦ୍ରବ୍ୟ		ଆନନ୍ଦେ ତାହା ସମର୍ପିବ		୨୬
କୃଷ୍ଣର ଯେତେ ଭାବରସ		ଆନନ୍ଦେ କରିବ ପ୍ରକାଶ		୨୭
ହବି ଆହୂତି ଯେ ଦ୍ଵାଦଶ		ଅନଳେ ଦେବ ଅବଶେଷ		୨୮
ନମୋ ଭଗବାନ ଈଶ୍ଵର		ମହାପୁରୁଷ ଦେବବର		୨୯
ମହାବିଭୂତିପତି ତୁହି		ସ୍ଵାହା ବୋଲି ଅର୍ପିବ ତହିଁ		୩୦
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅରୂପ ବେନିଜନ		ବରଦାୟକ ନରାୟଣ		୩୧
ଭକ୍ତିରେ ନିତ୍ୟେ ଯେ ପୂଜିବ		ସର୍ବସମ୍ପଦ ସେ ଲଭିବ		୩୨
ଭାବରେ ହୋଇ ଭକ୍ତିଯୁକ୍ତ		ସାକ୍ଷୀକୌ କରି ଦଣ୍ଡବତ		୩୩
ମନ୍ତ୍ର ଜପିବ ଦଶବାର		ଏ ଷ୍ଟୋତ୍ର କରିବ ଉଚ୍ଚାର		୩୪
ତୁମ୍ଭେ ଯେ ତ୍ରେଲୋକ୍ୟ ଈଶ୍ଵର		ସକଳ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-ଠାକୁର		୩୫
ସଂସାର-ପରମକାରଣ		ତୁମ୍ଭେ ଯେ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ		୩୬
ଏ ଯେ ସୁଷୁମାୟା-ପ୍ରକୃତି		ଦୂରନ୍ତ ଅଟଇ ଶକତି		୩୭
ଏହାର ତୁମ୍ଭେ ଅଧୀଶ୍ଵର		ସାକ୍ଷୀତ ପୁରୁଷଙ୍କ ପର		୩୮
ତୁମ୍ଭେ ସକଳ-ଯଜ୍ଞମୟ		ପତ୍ନୀରୂପରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହୁଅ		୩୯
ଅଶେଷ-କ୍ରିୟାର ଈଶ୍ଵରୀ		ଫଳଭୋକତା ନରହରି		୪୦
ଗୁଣାଦି ଗୁଣର କାରଣ		ତତ୍ତ୍ଵଭାବନ ଭଗବାନ		୪୧
ସର୍ବଶରୀରେ ଆତ୍ମା ତୁହି		ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ପ୍ରାଣ ହୋଇ		୪୨
ନାମ ରୂପ ଏ ଭଗବତୀ		ଆଶ୍ରୟରୂପେ ତୁମ୍ଭ ସ୍ଥିତି		୪୩
ଯେମନ୍ତେ ତୁମ୍ଭେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର		ବର-ଦିଅନ୍ତା ହେ ଈଶ୍ଵର		୪୪
ତେମନ୍ତ ହୋଇ ଚକ୍ରଧର		ସର୍ବମଙ୍ଗଳ ହେଉ ମୋର		୪୫

ଲକ୍ଷ୍ମୀନିବାସ ଯେ ପୁରୁଷ		ଏହି ସ୍ତୁତିରେ କରି ତୋଷ	୪୬
ପୂଜିବ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ		ଯେ ପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-କାରଣ	୪୭
ପୂଜା-ଉପଚାର ଲେଖିବ		ସନ୍ତୋଷେ ଆଚମନ ଦେବ	୪୮
ଏଥିଉତ୍ତରୁ ପୁନର୍ବାର		ଅର୍ଚ୍ଚନା କରିବ ଈଶ୍ଵର	୪୯
ଯଜ୍ଞ-ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଯେବାଧିବ		ମନ ସନ୍ତୋଷେ ତା ଭକ୍ଷିବ	୫୦
ଚିତ୍ତରେ ହୋଇ ଭାବଭକ୍ତି		ପୁଣି କରିବ ନାନା ସ୍ତୁତି	୫୧
ସ୍ଵାମୀଙ୍କି ଭକ୍ତିରେ ପୂଜିବ		ଇଶ୍ଵରଭାବରେ ଚିନ୍ତିବ	୫୨
ନାନାପ୍ରୀତିରେ ବାକ୍ୟ ଭରି		ସ୍ଵାମୀ ତୋଷିବ ନିଜନାରୀ	୫୩
ପତ୍ନୀ ସହିତ ହୋଇ କରି		ସର୍ବକର୍ମ ସ୍ଵାମୀ ଆଚରି	୫୪
ଏ ବ୍ରତ ପତିପତ୍ନୀ ଧରିବ		ଅଭାବେ ଏକା ବା କରଇ	୫୫
ଏ ବିଷ୍ଣୁବ୍ରତକୁ ଧରିବ		କେବେହେଁ ଭଗ୍ନ ନ କରିବ	୫୬
ଗନ୍ଧମାଳ୍ୟ ମଣିଭୂଷଣେ		ବ୍ରତେ ତୋଷିବ ବିପ୍ରଗଣେ	୫୭
ଭକ୍ତିରେ ଯୁକ୍ତ କରି ମନ		ନିୟମେ ଥିବ ପ୍ରତିଦିନ	୫୮
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ଈଶ୍ଵର ନମିବ		ସ୍ଵପ୍ନାନେ ନେଇ ବସାଇବ	୫୯
ଭକ୍ତିଭାବରେ ବେନିଜନ		ନିର୍ମାଳ୍ୟ କରିବ ଭୋଜନ	୬୦
ସର୍ବକାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଇଁ		କରିବ ଭକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହୋଇ	୬୧
ଏ ପୂଜାବିଧି ବାରମାସ		କରିବ ଏକଇ ବରଷ	୬୨
ଏ ମଧ୍ୟେ ମଳମାସ ଯେବେ		ଛାଡ଼ିବ-ଏକମାସ ତେବେ	୬୩
କାର୍ତ୍ତିକପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିବସେ		ରହିବ ପୁଣି ଉପବାସେ	୬୪
ତାହାର ଯେଉଁ ପରଦିନ		ପ୍ରଭାତେ କରି ଆଚମନ	୬୫
ପୂର୍ବର ପ୍ରାୟେ କରି ପୁଣି		ବିଷ୍ଣୁ ଅର୍ଚ୍ଚିବ ତହିଁ ଆଣି	୬୬
ଚରୁ ଘୃତ ସମିଧ କ୍ଷୀରେ		ହୋମ କରିବ ଏ ବିଧିରେ	୬୭
ଯଜ୍ଞବିଧାନେ ପାକ ଶେଷ		ଆହୁତି ଦେବ ଯେ ଦ୍ଵାଦଶ	୬୮
ଆଶିଷ ଘେନିବ ମସ୍ତକେ		ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କର ବାକ୍ୟେ	୬୯
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ କରି ନମସ୍କାର		ଆଜ୍ଞା ଘେନିବ ବିପ୍ରଙ୍କର	୭୦
ଆଚାର୍ଯ୍ୟ କରିଣ ଅଗ୍ରତେ		ଶୁଚି ହୋଇ ବନ୍ଧୁ ସହିତେ	୭୧
ପତ୍ନୀକି ଚରୁ ଦେବ ନେଇ		ସୁପୁତ୍ର ସୌଭାଗ୍ୟର ପାଇଁ	୭୨
ଏ ବିଷ୍ଣୁବ୍ରତ ଯେ କରଇ		ବାଞ୍ଚିତଫଳ ସେ ଲଭଇ	୭୩
ଯେ ଶ୍ରୀରୀ ଏ ବ୍ରତ ଆଚରି		ସୌଭାଗ୍ୟ ଲଭେ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ	୭୪

ଉତ୍ତମପୁତ୍ର ସ୍ଵାମୀ ଯଶ		ଏ ସର୍ବ ଲଭଇ ଅକ୍ଳେଶ	୭୫
ଏ ବ୍ରତେ କନ୍ୟା ଲଭେ ବର		ଉତ୍ତମଲକ୍ଷଣ ଯାହାର	୭୬
ବିଧବା ଅପୁତ୍ରିକ ନେହି		ସେ ନାରୀ ନିଷ୍ଠାପ ହୁଅଇ	୭୭
ଦୁର୍ଭାଗା ସୌଭାଗ୍ୟ ଲଭଇ		ବିରୂପ ସୁରୂପ ହୁଅଇ	୭୮
ମୃତବସ୍ତ୍ରିକା ଯେବା ନାରୀ		ଚିରଞ୍ଜିବୀ ପୁତ୍ର ତାହାରି	୭୯
ସର୍ବରୋଗରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ		ନିର୍ମଳ ହୋଏ ତାର ଦେହୀ	୮୦
ସୌଭାଗ୍ୟବତୀ ଧନେଶ୍ଵରୀ		ଅନ୍ତେ ଲଭନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁପୁରୀ	୮୧
ସକଳ କର୍ମର ଅନ୍ତରେ		ଯେ ଏହା ପଢ଼େ ନିରନ୍ତରେ	୮୨
ପିତୃଦେବତା ତୋଷ ହୋଇ		ବାଞ୍ଚିତଫଳ ତାରେ ଦେଇ	୮୩
ହୋମର ଅବସାନେ ତାର		ସନ୍ତୋଷ ଅଗ୍ନି ଚକ୍ରଧର	୮୪
ମରୁତଜନ୍ମ ହେ ରାଜନ		ତୁମ୍ଭେ ଯେ ମୋତେ କଲ ପ୍ରଶ୍ନ	୮୫
ଦିତିର ବ୍ରତ ଆଦି କରି		ତୋ ଆଗେ କହିଲୁ ବିଷ୍ଠାରି	୮୬
ଏଣେ ଯେ ହୋନ୍ତି ସାବଧାନ		ଲଭନ୍ତି ଧର୍ମ ଅର୍ଥ କାମ	୮୭
ଅନ୍ତେ ପଶନ୍ତି ହରିଦେହେ		ଶ୍ରୀମୁଖେ କହେ ଦେବରାୟେ	୮୮
ଏଣୁ ଯେ ସୁବୋଧ ପଣ୍ଡିତ		ନିତ୍ୟେ ଶୁଣିବ ଏ ଚରିତ	୮୯
ତାହାର ପାପବନ୍ଧ ନାହିଁ		ଅବଶ୍ୟ ବୈକୁଣ୍ଠ ଲଭଇ	୯୦
ବୋଲଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ		ପବନ ଜନ୍ମର ଚରିତ	୯୧

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ବୈଦ୍ୟାସିକ୍ୟାଂ
ଅଷ୍ଟାଦଶ ସାହସ୍ରାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠସ୍କନ୍ଧେ
ପୁଂସବନବ୍ରତ କଥନଂ ନାମ ଏକୋଦଶିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

